ANKARA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİMİN KÜLTÜREL TEMELLERİ ANABİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK, SANATSAL UYARANLARLA YAPILANDIRILMIŞ ETKİNLİKLER ÜZERİNE BİR MODEL ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Neslihan Küçükler

Ankara

Ekim, 2010

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİMİN KÜLTÜREL TEMELLERİ ANABİLİM DALI

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK, SANATSAL UYARANLARLA YAPILANDIRILMIŞ ETKİNLİKLER ÜZERİNE BİR MODEL ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Neslihan Küçükler

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Z. Canan Karababa

Ankara

Ekim, 2010

İÇİNDEKİLER

Sayfa

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI iii
ÖNSÖZ iv
ÖZET vi
ABSTRACT vii
ÇİZELGELER LİSTESİ viii
ŞEKİLLER LİSTESi ix
KISALTMALAR x
1. BÖLÜM 1
GİRİŞ 1
1.1 Problem 1
1.2 Amaç 7
1.3 Önem 8
1.4 Varsayımlar 9
1.5 Sınırlılıklar 9
1.6 Tanımlar 10
2. BÖLÜM 11
KURAMSAL ÇERÇEVE 11
2.1 Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni 11
2.1.1 Avrupa Dil Gelişim Dosyası 12
2.1.1.1 Öğrenen Özerkliği 14
2.1.1.2 Dil Pasaportu 16
2.1.1.3 Dil Öğrenim Geçmişi 16
2.1.1.4 Dil Dosyası 17
2.1.2 Ortak Başvuru Düzeyleri 17
2.1.2.1 Ortak Başvuru B1 Düzeyi 23
2.1.2.2 Ortak Başvuru B2 Düzeyi 30
2.2 Yetişkin Öğretimi 37
2.3 Yabancı Dil Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar 38
2.3.1 Öğrenci Merkezli Öğrenme 38
2.3.1.1 Yapılandırmacı Yaklaşım 40
2.3.1.2 İletişimsel Yaklaşım 42
2.3.1.3 Kavramsal-İşlevsel Yaklaşım 43

2.4 Yabancı Dil Öğretiminin Temel İlkeleri 44
2.5 Yabancı Dil Öğretiminde Araç Geliştirme 46
2.6 Sanatsal Uyaranlar ve Yabancı Dil Öğretimi 51
2.7 Yabancı Dil Öğretiminde Etkinlikler 54
3. BÖLÜM 56
YÖNTEM 56
3.1 Araştırmanın Modeli 56
4. BÖLÜM 60
BULGULAR VE YORUMLAR 60
4.1 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Resmin Kullanıldığı Etkinlikler 60
4.2 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Karikatürün Kullanıldığı Etkinlikler 79
4.3 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Müziğin Kullanıldığı Etkinlikler 95
4.4 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Filmin Kullanıldığı Etkinlikler 109
4.5 Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri 122
5. BÖLÜM 139
SONUÇ VE ÖNERİLER 139
5.1 Sonuç 139
5.2 Öneriler 141
KAYNAKLAR 142
EKLER 151

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ ÇALIŞMASI RAPORU olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....

Prof. Dr. Cahit KAVCAR

Üye.....

Prof. Dr. Sedat SEVER

Üye.....

Yard. Doç. Dr. Z. Canan KARABABA

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../2010

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin özellikle son yıllarda önemi giderek artmış, üniversitelerde başlı başına bir bilim dalı olarak yer almaya başlamıştır. Türkçenin anadili olarak öğretiminden farklı bir disiplin olarak ele alınması gereken Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin üniversitelerde lisansüstü düzeyde açılan programlara konu olması, adını vermesi bu alanın lisans düzeyinde de bir bilim dalı olarak karşımıza çıkacağının habercisidir.

İngilizce, Almanca, Fransızca gibi dillerin yabancı dil olarak öğretimine yönelik geldikleri aşamaya bakıldığında, gerek öğretiminde kullanılan ders kitapları gerekse akademik anlamda yapılan çalışmaların niceliği ve niteliği ile doğru orantılı bir başarıya sahip olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda yapılmış, yapılmakta olan ve yapılacak çalışmalar bir dünya dili olan Türkçenin de öğretiminde hak ettiği değer ve niteliğe ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

Küreselleşen dünyanın bir gereği olarak dilin iletişimsel hedeflerle öğrenimi önem kazanmıştır. Yabancı dil öğretiminde çağdaş yaklaşımların da temelinde iletişim amacı vardır. İletişimsel amaçlarla dil öğrenme sürecinin tartışmasız koşulu, öğrenenlerin sınıf ortamlarında “etkin” olmalarını sağlamaktır. Bu koşuldan hareketle çalışmamızda yetişkin öğrenenlere yönelik etkinlikler hazırlanmıştır. Sanatın kişinin duygu ve düşüncelerini etkileme gücünden ve bu gücün yaratıcılığı tetiklemesinden yola çıkılarak tasarlanmış, sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış etkinlikler için tüm Avrupa Konseyi üye ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de yabancı dil öğretiminde kabul edilen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninin (The Common European Framework of Reference for Languages) tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınmıştır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlanmış B1 ve B2 düzeyleriyle sınırlandırılan bu çalışmada sanatsal uyaranlar olarak resim, karikatür, müzik ve film kullanılmıştır. Aynı uyaran ile hem B1 hem B2 düzeyine yönelik etkinlikler tasarlanırken amaç, düzeyler arasındaki farkı ve dolayısıyla genişleyen yelpazeyi ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında tasarlanan etkinlik önerileri,

kullanılan sanatsal uyaranlar temel alınarak sınıflandırılmıştır. Öğrenenlerde "etkinlik" uygulamalarına temel oluşturulması ve alışkanlık kazandırılması amacıyla "Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri" başlığı altında iletişimsel yetiyi geliştirebilecek, yaratıcılığı destekleyen kısa süreli etkinlikler sunulmuştur.

Tanıştığımız ilk günden beri güler yüzünü, şefkatini, anlayışını ve desteğini benden esirgemeyen, yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki çok değerli birikimini paylaşmaktan kaçınmayan değerli hocam ve danışmanım Yard. Doç Dr. Z. Canan KARABABA'ya çalışmamız boyunca gösterdiği hoşgörüsü ve katkıları için çok teşekkür ederim. Güzel sanatların eğitimdeki yerini kendisinden öğrendiğim değerli hocam Prof. Dr. Cahit KAVCAR'a ve sanatsal uyaranların dil öğretiminde kullanılabilirliği konusunda ufkumu açan değerli hocam Prof. Dr. Sedat SEVER'e tüm yüksek lisans eğitimim boyunca bana öğrettikleri her bir harf ve değerler için teşekkürlerimi sunarım. Tüm öğrenim hayatım boyunca bana duydukları güven ve sağladıkları maddi, manevi destek için annem Gülsen SEÇKİNER ve babam Kayhan SEÇKİNER'e minnettarım. Ayrıca, tezimin yazım aşamasında bana sağladığı çalışma ortamı, teknik destek ve ilgisi için eşim Yard. Doç. Dr. Ali KÜÇÜKLER'e, yüzündeki gülücükleri ve yaşamımdaki varlığıyla bana enerji ve güç veren kızım Doğa'ya, aldığım akşam dersleri süresince kızımın bakımını üstlenen babaannesi Emine KÜÇÜKLER'e ve çalışma saatlerinin uzamasına göz yuman bakıcısı Suzan ALBAYRAK'a, ODTÜ'de görev yaptığım dönemlerde bana, aldığım yüksek lisans ders saatleri dışında bir ders programı yapılmasına olanak sağlayan Türk Dili Bölüm Başkanı Prof. Dr. Nükhet TÖR'e, bana her zaman destek olan, yüksek lisans eğitimi süreciyle ilgili deneyimlerini ve bilgi birikimini benimle paylaşan kardeşim Nevra ÇELİKTEL'e, sınıf deneyimini onlarla kazandığım tüm öğrencilerime ve varlıklarıyla bana güç katan arkadaşlarıma gösterdikleri ilgi için teşekkür ederim.

Neslihan KÜÇÜKLER

ÖZET

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK, SANATSAL UYARANLARLA YAPILANDIRILMIŞ ETKİNLİKLER ÜZERİNE BİR MODEL ÖNERİSİ

Küçükler, Neslihan
Yüksek Lisans, Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Z. Canan Karababa
Ekim 2010, 151 sayfa

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninin (The Common European Framework of Reference for Languages) tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınarak dilsel becerilerin kazandırılmasına odaklı, sanatsal uyaranlarla (resim, karikatür, müzik ve film) yapılandırılmış etkinlikler üzerine bir model önerisi oluşturmak amaçlanmıştır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlanmış B1 ve B2 düzeyleriyle sınırlandırılan bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yetişkin öğretimi kapsamında ele alınmıştır. Etkinlikler, öğrenenin bilgiyi yapılandırırken izlediği sıra göz önünde bulundurularak aynı uyaranla hem B1 hem B2 düzeyi için oluşturulmuştur. Bunun temel nedeni seviye farkına koşut olarak Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan “yapabilir” belirlemelerindeki genişleyen yelpazeyi ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında tasarlanan etkinlik önerileri kullanılan sanatsal uyaranlar temel alınarak sınıflandırılmıştır. Öğrenenlerde “etkinlik” uygulamalarına temel oluşturulması ve alışkanlık kazandırılması amacıyla “Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri” başlığı altında iletişimsel yetiyi geliştirebilecek, yaratıcılığı destekleyen kısa süreli etkinlikler sunulmuştur. Çalışma kapsamında tasarlanan etkinliklerin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde özellikle araç geliştirme alanındaki çalışmalara katkı sağlayacağı ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimine renklilik katacağı düşünülmektedir.

ABSTRACT

A MODEL PROPOSAL ON ACTIVITIES STRUCTURED BY ARTISTIC STIMULI DIRECTED TO TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Küçükler, Neslihan
Postgraduate Thesis, Department of Cultural Foundations of Education
Thesis Advisor: Assist. Prof. Dr. Z. Canan KARABABA
October, 2010, 151 pages

In this study, it has been aimed to build up a model proposal directed to teaching Turkish as a foreign language through the activities structured by artistic stimuli (painting, caricature, music and film) focusing acquisition of language skills based on language proficiency criterias and levels defined in The Common European Framework of Reference for Languages. The study is restricted with B1 and B2 levels defined in The Common European Framework and has been taken in the context of adult education. Activities have been designed for both B1 and B2 levels with the same stimulus considering the sequence of the information configuration of the learner. The basic reason of this is to put forward the expanding spectrum in the “can do” statements defined in The Common European Framework in parallel with level difference. Activities designed within the scope of this study have been classified on the basis of artistic stimuli. Short-lasting activities, which can develop communicative competence and support creativeness, has been presented under the title of “Creative Transition Activities” so as to gain habit and provide a basis to “activity” practices for the learners. The activities designed within the scope of the study are thought to contribute to the studies in teaching Turkish language as a foreign language, especially in material development and put a new face on teaching Turkish as a foreign language.

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1. Ortak Yetenek Düzeyleri - Bütüncül Basamak 19
Çizelge 2. AOBM A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi 20
Çizelge 3. AOBM B1 ve B2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi 21
Çizelge 4. AOBM C1 ve C2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi 22
Çizelge 5. B1 Düzeyindeki Kullanıcının Ortak Yetenek Düzeyleri - Öz değerlendirme Çizelgesi 23
Çizelge 6. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Dilin Kullanımının Nitel Görünümleri 24
Çizelge 7. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Üretim (Konuşma) Betimleyicileri 25
Çizelge 8. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Üretim (Yazma) Betimleyicileri 25
Çizelge 9. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel Kazanım (Dinleme) Betimleyicileri 26
Çizelge 10. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Görsel Kazanım (Okuma) Betimleyicileri 26
Çizelge 11. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel-Görsel Kazanım Betimleyicileri 27
Çizelge 12. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Etkileşim Betimleyicileri 27
Çizelge 13. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Etkileşim Betimleyicileri 29
Çizelge 14. B2 Düzeyindeki Kullanıcının Ortak Yetenek Düzeyleri - Öz değerlendirme Çizelgesi 30
Çizelge 15. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Dilin Kullanımının Nitel Görünümleri 31
Çizelge 16. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Üretim (Konuşma) Betimleyicileri 32
Çizelge 17. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Üretim (Yazma) Betimleyicileri 32
Çizelge 18. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel Kazanım (Dinleme) Betimleyicileri 33
Çizelge 19. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Görsel Kazanım (Okuma) Betimleyicileri 34
Çizelge 20. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel-Görsel Kazanım Betimleyicileri 34
Çizelge 21. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Etkileşim Betimleyicileri 35
Çizelge 22. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Etkileşim Betimleyicileri 36
Çizelge 23. Çalışma Kapsamında Tasarlanan Etkinliklerin Geliştirmeyi Hedeflediği Beceri Alanları ve Uyaranlara Göre Dağılımı 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Holec'in Öğrenen Özerkliği Şeması.....15
Şekil 2. AOBM Düzeylerinin Ağaç Türünden Gösterimi.....18
Şekil 3. Telefon Görüşmesi Örneği 57

KISALTMALAR

AOBM: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

ADGD: Avrupa Dil Gelişim Dosyası

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya neden olan problem tanımlanarak araştırmanın amacı ve önemi belirtilmiş, varsayımlar ve sınırlılıklar ortaya konmuş ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem

Bugün yeryüzünde konuşulan dil sayısı kesin olarak bilinmemekle birlikte, ortalama bir sayının üç bin ile üç bin beş yüz arasında olduğu hatta bazı bilim insanlarının bu sayıyı beş binden fazla kabul ettiği söylenebilir. Günümüzde giderek artan uluslararası ilişkiler nedeniyle ulusların diğer ülkelerin dillerini öğrenme gereksinimleri ortaya çıkmaktadır (Demirel, 2004: 3). Bu gereksinim, yabancı dil öğretimi alanını doğurmuştur.

Türkiye'de yabancı dil öğretimi, ülkemizin 1950 yılında üye olduğu Avrupa Konseyi'nin yabancı dil öğretim programlarına ilişkin uygulamalara koşut olarak yürütülmektedir.

> Avrupa Konseyinin amacı, demokrasi ve insan haklarını korumak, Avrupa toplumunun karşılaştığı, ırkçılık, etnik ayırımcılık, çevrenin korunması ve organize suçlar gibi temel sorunlar için çözüm yolları bularak Avrupalı vatandaşların yaşam koşullarını iyileştirmek, farklı kültürlere sahip Avrupa vatandaşları arasında karşılıklı anlayışı geliştirmek ve tüm bireylere Avrupalılık kimliğini kazandırmaktır. (...) Avrupa Konseyi'nin Avrupa'nın geleceği için belirlediği eğitim ve kültür politikaları içinde en ağırlıklı konu dil politikası olmaktadır. (...) Avrupa'da çok dilliliği yayma ve bunu üye ülkelerin eğitim politikalarına yansımalarını sağlamak amacıyla Konseyin bünyesinde yer alan Yaşayan Diller Bölümü, Dil Politikası Birimi'ne dönüştürülmüştür. Birimin temel görüşü, demokratik vatandaşlık hakları bağlamında herkesin dil öğrenme hakkı vardır. Bu hak o ülkenin resmî dilinin

> dışında yer alan tüm dilleri de içermektedir. Diller zenginliğine sahip Avrupa kıtasında yaşayan insanlar için çok dil öğrenmek kültürel mirası yeni kuşaklara devretmek için ve mevcut dilleri yaşatabilmek için bir zenginliğin doğurgusudur. Bu dil zenginliğine sahip çıkılmalıdır. Bu bağlamda dil politikası birimi Avrupa kıtasında çok dilliliği yaygınlaştırmak için çalışmalar yapmakta seminerler düzenlemekte ve projeler üretmektedir (Demirel, 2005: 71-73).

Avrupa Konseyi, Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirme amacıyla Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnini (İng. The Common European Framework of Reference for Languages) hazırlamıştır. Bugün tüm Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, bir çerçeve program olarak kabul edilen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnine (AOBM) dayalı olarak gerçekleştirilmektedir.

> Ülkemiz, Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı Avrupa Konseyi kararıyla katılmıştır. Bu nedenle, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmiştir (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php).

Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlayan AOBM, yabancı dil öğrenenlerin öğrendikleri dili iletişimsel hedeflerle kullanmalarına ve iletişimde etkin rol almak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğine yönelik kapsamlı açıklamalar içerir. AOBM ayı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır (Avrupa Konseyi, 2001: 1).

> Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı[1] (ADÖÇ), yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için bir göstergeler tablosunu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütlerini içerir. ADÖÇ'ün temel amacı, yabancı dil öğretimini üç temel felsefeye dayandırmaktadır. Bunlar; Öğrenen Özerkliği, Kendini Değerlendirme ve Kültürel Çeşitlilik olarak sıralanabilir (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php).

[1] İngilizce The Common European Framework of Reference for Languages. Burada da olduğu gibi bazı kaynaklarda "Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı" olarak anılmaktadır. Çalışma kapsamında Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM) çevirisi benimsenmiştir.

Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ADGD) (İng. European Language Portfolio) AOBM felsefesinin somutlaştığı bir uygulamadır. Avrupa Dil Gelişim Dosyası ile birlikte dil öğretim uygulamalarına ortak bir ölçüt getirilmiştir.

> Avrupa Konseyi, Yaşayan Diller Bölümü dil öğrenimini desteklemek, yaygınlaştırmak ve dil öğrenimini belirli (ortak) ölçütlere oturtmak amacıyla çeşitli çalışmalar yapan devletlerarası bir organizasyondur. Konsey dil öğretimi, ölçme değerlendirme, ders kitaplarının hazırlanması, öğretmen yetiştirme, yeni dil öğretimi programlarının geliştirilmesi ve uygulanması gibi konularla ilgili çalışmalar yapar. Konseyin en önemli çalışmalarından birisi de Avrupa Dil Gelişim Dosyasıdır (Karababa, 2002: 87).

> Avrupa Dil Portfolyosu[2] (ADP) öğrenenin kendisine ait bir portfolyo niteliği taşımaktadır. ADP, bireylerin okul içinde ya da dışında yabancı dil öğrenimi süreci boyunca kendisinin hangi düzeyde ve hangi becerileri geliştirmesi gerektiğini kavrayabilmesini ve planlamadan değerlendirmeye kadar tüm yabancı dil öğretimi sürecine katılımını sağlayan bir araçtır. Bu da, Avrupa Konseyi'nin özellikle sağlamaya çalıştığı, yabancı dil öğretiminde "Kendini Değerlendirme" ve "Öğrenen Özerkliği" felsefelerini desteklemektedir. (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, ülkemizde son yıllarda önemi giderek artan bir alandır. Öğrenenlerin büyük bir kısmını ülkemizde iş amaçlı yaşayan yabancılar (diplomatlar, öğretim görevlileri, iş adamları... ve aileleri) ile ülkemize üniversite öğrenimi için gelmiş yabancı uyruklu öğrenciler, diğer bir deyişle yetişkinler oluşturmaktadır. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, yetişkin öğretimi kapsamında ele alınmalı ve yetişkinlere yönelik öğretim etkinlikleri planlanmalıdır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi uzun bir geçmişe sahip değildir. Ancak diğer dillerde de olduğu gibi, Türkçe öğrenimi son yıllarda eğitim, uluslararası ilişkiler, iş ve endüstri gibi çeşitli alanlarda ihtiyaç haline gelmiştir. Türkiye'de yabancı dil öğretimi önceleri geleneksel yöntemlerle yapılmaktaydı. Türkiye'de dil öğretiminde "Geleneksel yöntem" dilbilgisi temelli öğretim anlamına gelmektedir. Ancak izlencenin bağımsız bir birimi olarak dilbilgisi öğretimini temel alan yöntem öğrenciye yarardan çok zarar vermiştir. Bu yaklaşım, öğrenenlerin sınavları geçmesinde başarılı olsa da, onların gerçek yaşam durumlarında iletişim kurma yeteneğini geliştirememiştir (Karababa, 2004:154).

---

[2] İngilizce European Language Portfolio. Burada da olduğu gibi bazı kaynaklarda "Avrupa Dil Portfolyosu" olarak anılmaktadır. Çalışma kapsamında Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ADGD) çevirisi benimsenmiştir.

Toplum içinde yaşayabilmenin en temel koşulu olan iletişimi sağlayan dil, dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinden oluşmaktadır. Bu beceri alanlarından dinleme ve okuma becerileri “anlama”ya ilişkin, yazma ve konuşma becerileri ise “anlatma”ya ilişkin becerilerdir. Tüm öğrenim süreci boyunca dil öğretimi, dilin anlama ve anlatma yani iletişim aracı olarak kullanılmasının öğretilmesi noktasından yola çıkar ve dolayısıyla bu dört temel beceriyi geliştirmeyi hedefler. Bu hedef aynı zamanda yabancı dil öğretiminin temel ilkelerinden birini oluşturur.

Dil ve sanat, insanlık tarihiyle başlamış ve “insan” yaşadıkça devam edecek, ne birbirinden ne de insanlıktan ayrı düşünülecek olgulardır. Araştırmanın da konusunu oluşturan bu olguların birbiriyle olan ilişkisi ve söz konusu ilişkinin öğretim ortamlarına aktarılabilirliği hakkında yorum yapabilmek için öncelikle bu iki olgunun tanımlarını yapmak gerekmektedir.

> Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyülü bir varlıktır. O gerek insan, gerek toplum, gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünülemeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur (Aksan, 1990: 11).

İnsan dilinin önemli niteliği yaratıcılık adı verilen özelliğidir.

> Kısaca tanımlamak gerekirse yaratıcılık, dildeki anlamlı birimlerin çok değişik kuruluşlar ve bileşimler içinde, sonsuz denebilecek kadar çok düşünce ve duygunun anlatımına elverişli oluşu, dilbilgisi kurallarının kılavuzluğunda yepyeni sözcelerin, tümcelerin ve bağdaştırmaların üretimine olanak vermesidir (Aksan, 2003: 46).

Sanat da, birçok bilim insanı ve düşünür tarafından farklı açılardan tanımlanmıştır. Sever’e göre: “İnsanın yaşamı tanıma, anlama, anlatma ve kendini gerçekleştirme çabasının estetik bir eylemidir sanat” (2007: 222).

> Bugün sanatın "duygusal ve düşünsel etkileme gücü"ne sahip oluşu daha belirleyicidir. Bu anlayışa en uygun tanımı yapan Thomas Munro'ya göre; "sanat doyurucu estetik yaşantılar oluşturmak amacıyla dürtüler yaratma becerisidir."
>
> Marks'a göre; yaratıcı eylem, insanın ve doğanın karşılıklı etkileşiminin bir aşamasıdır. Bu, toplumsal bir karakter taşır. Sanat, yaşamı insanileştiren bir

> olgudur. Araştırıcı, yaratıcı, çok yönlü tümel insana ulaşma çabası içinde sanatlar gelişebilir.
>
> Sonuç olarak Sanat, deha düzeyindeki zekânın, var olana karşı tepkisinin, tutarlı bir bütünlük içerisinde somutlaştığı bir alandır (Etike, 1999: 41) .

Sanatsal yapıtlar ise insandaki yaratıcılık yetisiyle hayat bulmaktadır. Sever'e göre: "Sanatın insanı etkileme gücü; gerçekliği dönüştürebilmesinden, yeni bir gerçeklik yaratabilmesinden gelmektedir. Sanatçı tarafından yaratılan yeni öznel gerçeklik, yaratıcı yetinin yaratım sürecine katkısıyla nitelik kazanır" (Sever, 2007: 222).

Sanat ve dili insanın kendisini ifade etme gereksinimine yönelik oluşları konusunda kesiştirmek mümkündür.

Bu, öyle bir ihtiyaçtır ki 1948 yılında Paris Modern Sanat Müzesinde sergilenen Almanya Nazi kamplarında yaşamış ressamların resimlerini buldukları kâğıt parçacıklarına, sigara paketlerinin arkalarına yaptığını, heykeltıraşlarınsa koparılan sandalye veya masa bacaklarını yontarak ürünlerini oluşturduklarını bilmekteyiz. Yine André Gide, Kalpazanlar adlı eseri hakkında: "Onu yazmasaydım, sanırım rahat ölemezdim" demiştir (Yetkin, 1968: 123).

"Yaratıcılık" ise dil ve sanat alanlarında vazgeçilmez bir yeti olduğu gibi her iki alanın ortak noktasıdır.

Beynin sağ ve sol yarı küreler olmak üzere iki ayrı bölümü olduğu, dil işlevlerini üstlenmiş olan sol yarının bilimsel işlev ve yetileri denetlediği, sağ yarının ise sanatsal denilebilecek düşünme biçimi için gerekli işlev ve yetileri denetlediği nöroşürurg ve psikologlarca saptanmıştır. Yaratıcılık ise beynin tümel anlamda çalışmasından ortaya çıkar (San, 1990: 145-160).

Dil ve sanat olgularının farklı yarı kürelerce yönetildiğinden yola çıkılacak olursa, öğretimde bu olguların birlikte kullanımı beyni tümel anlamda çalıştıracak ve öğrenenin yaratıcılık yetisini güdüleyecektir. Sever'e göre: "Sanatçının üst düzey bilişsel ve duyuşsal becerilerinin dışavurumu

olarak da nitelendirilebilecek olan yapıtlarıyla kurulan her iletişimde, etkileşime giren kişi de anlama ve anlatma çabasına gereksinim duyar" (Sever, 2007: 222).

Anlama ve anlatma becerilerini geliştirmeyi hedefleyen yabancı dil öğretiminde sanatsal uyaranların kullanımı, aynı zamanda beyne tümel çalışma olanağı da sağlayacaktır.

Öğrenenin anlama ve anlatma dolayısıyla da iletişim becerilerini geliştirmeyi hedefleyen dil öğretimi çalışmalarında, alıcısına verdiği iletisiyle bir iletişim aracı olan sanatsal uyaranların kullanımı öğrenene düşünme sorumluluğu verecektir. Öyle ki, dört temel beceri alanlarının hepsi ortak paydada "düşünme"yi içermektedir.

Moissej Kagan, sanatı "bilincin bütün mekanizmalarının 'açılıp çalışması'nın en etkin aracı" olarak tanımlar (Aktaran: Etike, 2001: 27).

Sever, "Öğretim Dili Olarak Türkçenin Sorunları ve Öğrenme Öğretme Sürecindeki Etkili Yaklaşımlar" başlıklı makalesinde Türkçe öğretiminde oluşturulması gereken ortamla ilgili görüşlerini şöyle açıklar: "Anlama ve anlatma becerilerinin kazandırılması etkinlikleri yeri geldikçe resmin, müziğin, tiyatronun, dramanın anlatım olanaklarından da yararlanılan öğretme öğrenme ortamlarına dönüştürülmelidir" (Sever , 2001: 17).

> Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, çağdaş bir eğitim ortamının oluşabilmesi için yabancı dillerin öğretimine rehberlik etmek üzere hazırlanmış Avrupa Dil Gelişim Dosyasında yer alan ölçütleri kullanmak ve bu dosyaya uygun öğretim materyalleri geliştirmek Türkçe öğretimine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır (Karababa, 2009: 276).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmakta olan araçlar incelendiğinde, araçların Avrupa Ortak Başvuru Metninin felsefesi olan öğrenen özerkliği ve kendini değerlendirme temeline dayanmadığı ve AOBM ölçütlerinin tüm düzeylerde kullanılmadığı gözlemlenmiştir. Araçlarda, iletişimsel yetiyi geliştirmeye yönelik, sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış etkinliklere yeterince yer verilmemiştir. Türkçenin yabancı dil olarak

öğretiminde kullanılan araçların AOBM ile temellendirilmediği noktası ve etkinlik uygulamalarının azlığı bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

> Bugün dünyada yaygın biçimde benimsenmiş; sanatta, teknolojide, uluslararası iletişimde en çok kullanılan diller, yabancı dil olarak öğretimi gelişmiş dillerdir. Bir dilin yabancı dil olarak öğretilmesi; o dilin sadece kendi sınırları içinde kalmayıp diğer uluslar ve kültürlerle iletişime girmesi, tanınması ve sağlıklı biçimde öğretilebilmesi için o dilin; daha çok gelişmesi, o dil üzerine ve öğretimine ilişkin daha çok çalışma yapılması anlamına da gelir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yaygınlaştıkça öğretim materyalleri ve öğretim ortamları çeşitlenmekte ve gelişmektedir. (...) Bir dilin etkin biçimde öğretilebilmesi ve bu öğretime uygun programların geliştirilebilmesi için, öncelikle o dilin yapısal ve anlamsal özelliklerinin her yönüyle basitten karmaşığa giden bir yapıda ve öğrenenlerin düzeylerine göre tanımlanmış olması gerekir. Bilindiği gibi Türkçenin dilbilgisini betimleyen yapıtlar, değerli çalışmalar vardır; ancak bu yapıtlar daha çok Türkçenin anadili olarak öğretimine kaynaklık edebilecek niteliktedir. (...) Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda en önemli sorunlardan biri öğretim programlarının geliştirilmesine kaynaklık edecek Türkçenin dilbilgisini işlevsel açıdan ve her yönüyle betimleyen çalışmaların yeterli olmamasıdır. (...) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin gereksinimlerine, düzeylerine, çeşitliliğine uygun ders öğretim araç, gereçleri ve ders kitapları yeterli değildir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin gereksinimlerine ve düzeylerine uygun öğretim programlarının hazırlanması gerekmektedir. Örneğin çocuklar ve yetişkinlerin dil öğrenme biçimleri ilgi alanları tamamen farklı olduğundan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuk ve yetişkinlere uygun öğretim programları ve bu programlara uygun ders kitapları hazırlanmalıdır (Karababa, 2009: 268-276) .

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde AOBM'nin tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınarak sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış etkinlikler üzerine bir model önerisi hazırlamak, çalışmanın gerçekleştirilmesinin temel gerekçesidir.

1.2 Amaç

Araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde AOBM'nin tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütlerini temel alarak sanatsal uyaranlarla (resim, karikatür, müzik ve film) desteklenmiş etkinlikler üzerine bir model önerisi oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda resim, karikatür, müzik ve film örnekleri Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak biçimde değerlendirilerek etkinlikler hazırlanmıştır. Etkinliklerin tasarımında yabancı dil öğretiminin şu temel ilkeleri göz önünde bulundurulmuştur:

1. Dört Temel Beceriyi Geliştirme

2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama
3. Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta Doğru Öğretme
4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma
5. Öğrencilerin Derse Daha Etkin Katılımlarını Sağlama
6. Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma
7. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme
8. Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılmasını Sağlama

(Demirel, 2004: 24-27).

1.3 Önem

Ülkemizin 1950 yılında üye olduğu Avrupa Konseyi, Avrupa'da dil öğretimine AOBM ile ortak ölçütler getirmiş ve bu bağlamda geliştirdiği Avrupa Dil Gelişim Dosyası ile öğrenenlerin kendi dil beceri düzeylerini tanımlamalarına, öğrenme süreçlerini takip etmelerine ve dil düzeylerini belgelemelerine olanak sağlamıştır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimini AOBM'ne dayandırmak, konsey üyesi olmanın yanı sıra Avrupa Birliği'ne uyum süreci yaşayan ülkemizde yabancı dil öğretim programlarını geliştirmenin bir gereğidir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında bugüne kadar yazılmış olan kitaplarda öğrenenin dilbilgisel yeterliliğinin sağlanmasına yönelik mekanik alıştırmalar yoğunluktadır. Yabancı dil öğretiminde çağdaş yaklaşımlar ise dilin iletişimsel hedeflerle kullanılmasına yönelik öğretim etkinliklerini desteklemektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanını güçlendirmek için çeşitli yabancı dillerin öğretiminde kullanılan ölçütlerin ve öğretim tekniklerinin Türkçenin öğretiminde de kullanılmasını sağlayacak, yol gösteren çalışmalara gereksinim vardır. Bu çalışmanın, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde iletişimsel hedeflerle hazırlanmış, AOBM'nde tanımlanan ölçütlerle temellendirilmiş etkinlikler alanında ilk örneklerden olması ve alana katkı sağlaması bakımından önemli sayılacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada oluşturulmuş AOBM felsefesine dayanan, sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış etkinliklerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sınıf ortamlarında yararlanılması bakımından da çalışmanın önemli sayılacağı düşünülmektedir.

1.4 Varsayımlar

Bu çalışma kapsamında seçilen resim, karikatür, film ve müziğin yabancı dil olarak Türkçe dersinde kullanılabilecek sanatsal araçlar olduğu varsayılmıştır.

Çalışma kapsamında yapılandırılmış etkinliklerin B1 ve B2 düzeyinde genişleyen yapıyla öğrenene yeni kazanımlar edindirecek şekilde tasarlanabileceği varsayılmıştır. Etkinliklerde kullanılan dilin belirlenmiş düzeylerdeki öğrenenler için uygun olduğu varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

Bu çalışma, Avrupa Ortak Başvuru Metninin belirlediği öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütlerini (Dil Yeterliği Ortak Başvuru Düzeyleri) temel alan bir çalışmadır. Çalışma kapsamında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılacak, Ortak Başvuru Düzeylerinde belirlenmiş olan B1 ve B2 düzeyleri ile sınırlandırılmış, sanatsal uyaranlarla desteklenmiş etkinlikler tasarlanmıştır. Geniş bir yelpazeye sahip olan sanatsal uyaranlar, çalışma kapsamında görsel sanatlar alanından resim, karikatür; işitsel sanatlardan müzik ve görsel işitsel sanatlardan film ile sınırlandırılmıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yetişkin öğretimi kapsamında ele alınmıştır. Bu nedenle tasarlanan etkinliklerde hedef kitle, yetişkin öğrenenlerle sınırlandırılmıştır.

1.6 Tanımlar

Avrupa Dil Gelişim Dosyası (ADGD): Yabancı dil bilen veya öğrenmekte olan kişilerin öğrendikleri dil ya da dilleri nerede, nasıl öğrendiklerine ilişkin bilgiler, kültürel deneyimlerin yer aldığı, öğrenenlerin öğrenmekte oldukları dile ilişkin beceri düzeyleri, yeterliliklerinin yansıtıldığı dosya (Avrupa Konseyi, 2001).

B1: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlanmış bağımsız kullanıcı düzeyi 1 (Avrupa Konseyi, 2001).

B2: Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlanmış bağımsız kullanıcı düzeyi 2 (Avrupa Konseyi, 2001).

Dil etkinlikleri: Kişinin belirlenmiş bir alanda bir ya da birden çok metni algılayıcı veya üretici olarak işlerken iletişimsel dil yeteneklerini kullanması (Avrupa Konseyi, 2001).

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM): Yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için bir göstergeler tablosunu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütlerini içeren çerçeve (Avrupa Konseyi, 2001).

Metin: Belli bir alanla ilgili bir görevin gerçekleştirilmesi sırasında bir dil etkinliğine destek, amaç, ürün ya da süreç olarak araç olan sözlü veya yazılı herhangi bir söz dizisi ya da söylem (Avrupa Konseyi, 2001).

Öğrenen Özerkliği: Bireyin dil öğrenme konusundaki kararları kendisinin vermesi ve öğrenme sürecinde kendisini bağımsız hissetmesi (Avrupa Konseyi, 2001).

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni

Türkiye, 13.04.1950 tarihinden beri Avrupa Konseyi'ne üyedir. "Ülkemiz Avrupa'da ortak eğitim uygulamalarını öngören Socrates Projesine 24 Ocak 2000 tarihinde 253/2000/EC sayılı konsey kararıyla katılmıştır" (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php).

Bir konsey üyesi olarak, Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde de benimsenmektedir. Avrupa ülkelerinde yabancı dil öğretimi, Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümünce belirlenen eğitim politikalarına göre yapılmaktadır. Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (The Common European Framework of Reference for Languages)'ni oluşturmuştur. Avrupa Konseyi yayını olan "Common European Framework of Referance for Languages: Learning, teaching, assesment" bir çeviri komisyonu tarafından Türkçeye kazandırılmış ve TC Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayıma hazırlanmıştır.

> Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır.
>
> Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ile modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerinin üstesinden gelmek amaçlanmıştır. Eğitim yöneticilerine, ders

> tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici (formatör) öğretmenlere, sınav kurullarına vb. birimlere çabalarını düzenleyip eşgüdümleştirerek ve sorumlusu oldukları öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamaktadır.
>
> Başvuru metni, hedef, içerik ve yöntemlerin kesin tanımları için ortak bir temel ortaya koyarak dersler, ders kapsamı ve özelliklerinin şeffaflığını sağlayacak, bu sayede modern diller alanında uluslararası düzeyde eşgüdümü artıracaktır. Dil yeterliliğini tanımlamada kullanılacak bu nesnel ölçütler, farklı öğrenim bağlamlarında kazanılan özelliklerin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştıracak ve bu sayede Avrupa'daki hareketliliğe de yardımcı olacaktır (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 1).

> Avrupa Ortak Başvuru Metni (AOBM), yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeyleri için bir göstergeler tablosunu ve geçerliliği onaylanmış dil yeterliliği ölçütlerini içerir. AOBM'nin temel amacı, yabancı dil öğretimini üç temel felsefeye dayandırmaktadır. Bunlar; öğrenen özerkliği, kendini değerlendirme ve kültürel çeşitlilik olarak sıralanabilir. Bu üç temel felsefeye dayalı olarak ayrıca, üç ana bölümden oluşan Avrupa Dil Portfolyosu (European Language Portfolio) geliştirilmiş, AOBM'nin felsefesinin tüm ülkelerde aynı biçimde hayata geçirilmesi ve uygulamalara ortak bir standart getirilmesi somut biçimde sağlanmaya çalışılmıştır (http://adp.meb.gov.tr/nedir.php (Son erişim:01.03.2010)).

Avrupa Diller İçin Ortak Başvuru Metni eylem odaklı bir yaklaşım benimsemektedir. Bu yaklaşıma göre dil kullanımı ve öğrenmeyi şöyle tanımlamaktadır:

Dil öğrenmeyi de içine alan dil kullanımı, hem genel anlamda yetenekler hem de özel olarak iletişimsel dil yetenekleri geliştiren bireyler ve sosyal aktörler olarak kişiler tarafından gerçekleştirilen eylemleri kapsar. Görevleri yerine getirmek için en uygun görünen stratejileri harekete geçiren öğrenenler, belirli özel alanlardaki temalarla ilgili metin üretme ve almaya yönelik dil süreçlerini içeren dil etkinliklerine katılmak için çeşitli bağlamlarda ve çeşitli sınırlamalar altında ellerindeki yeteneklere başvururlar. Bu süreç sonunda öğrenenlerin yetenekleri ya pekiştirilmiş olur ya da değişikliğe uğrar (Avrupa Konseyi, 2001: 9).

2.1.1 Avrupa Dil Gelişim Dosyası

> Avrupa Dil Gelişim Dosyası, Avrupa Konseyi, Yaşayan Diller Bölümü tarafından hazırlanmış dil öğrenimine ilişkin bir dosyadır. Bu dosyada yabancı dil bilen veya öğrenmekte olan kişilerin öğrendikleri dil ya da dilleri nerede, nasıl öğrendiklerine ilişkin bilgiler, kültürel deneyimler yer alır. Ayrıca öğrenenlerin öğrenmekte oldukları dile ilişkin beceri düzeyleri, yeterlilikleri bu dosyaya yansıtılır. Bu dosya öğrenciye aittir. Avrupa Konseyi, Yaşayan Diller Bölümü dil öğrenimini desteklemek, yaygınlaştırmak ve dil öğrenimini belirli (ortak) ölçütlere oturtmak amacıyla çeşitli çalışmalar yapan devletlerarası bir organizasyondur. Konsey, dil öğrenimi, ölçme

> değerlendirme, ders kitaplarının hazırlanması, öğretmen yetiştirme, yeni dil öğretimi programlarının geliştirilmesi ve uygulaması gibi konularla ilgili çalışmalar yapar. Konseyin en önemli çalışmalarından birisi de Avrupa Dil Gelişim Dosyasıdır. (...) Avrupa Dil Gelişim Dosyası üç bölümden oluşur.
> I. Bölüm : Dil Pasaportu
> II. Bölüm : Dil Biyografisi. "Dil Öğrenim Geçmişi"
> III. Bölüm : Dosya (Karababa, 2002: 87-88).

"Avrupa Konseyi dil öğrenenlere öğrenmeleri gerçekleşirken bu süreci takip etme, önemli kültürlerarası temasları da içeren dil öğrenme aşama ve deneyimlerini kaydetme konularında yardımcı olmak amacıyla Dil Gelişim Dosyasının kullanımını başlatmıştır" (Demirel, 2004: 160).

"Dil Gelişim Dosyasının üzerinde durduğu kavramlar; öğrenen özerkliği (learner autonomy), kendini değerlendirme (self-assessment), öğrenmeyi öğrenme (learning to learn) ve kültürlerarası deneyim (cross-cultural experience) dir" (Little, 1999'dan aktaran Demirel, 2005).

> Öğrenen özerkliği (learner autonomy) kavramı, dil öğrenme sürecinin bireye dönük olduğunu ve bunun sınıf içinde değil yaşamın her aşamasında gerçekleştiğini ön plana çıkarmaktadır. (...) Dil öğrenme ve öğretme sürecindeki bu belirlemelere ek olarak değerlendirme boyutunda da bazı değişmeler söz konusu olmaktadır. Dil gelişim dosyası uygulaması ile kendini değerlendirme (self-assessment) kavramı gündeme gelmektedir. Bu değerlendirme yaklaşımı ile birey kendini ve dil gelişim sürecini sürekli değerlendirme imkânı bulabilmektedir. Bunun yanı sıra bireyden öğrenmeyi öğrenmesi ve bir ülkenin dilini öğrenirken o ülkenin kültürüne ilişkin bilgiler edinmesi de beklenmektedir (Demirel, 2005).

Türkiye'nin de Avrupa Konseyinin bir üyesi olması nedeniyle yabancı dil öğretiminde benimsediği ADGD işlevleri açısından ele alınacak olursa ADGD'nin raporlama ve eğitsel olmak üzere iki işlevi vardır.

1. Raporlama (bilgilendirme) işlevi: Dosya sahibinin yabancı dillerle ilgili yeterliliklerini gösterir. Amacı yalnızca resmi sınavlar sonucu edinilen diploma ve sertifikaların saklanması değil, aynı zamanda dosya sahibinin deneyim ve dil kazanımlarını somutlaştıran ek bilgiler sunularak söz konusu belgelerin desteklenmesidir. Bu işlev Avrupa Konseyi'nin (i) bireysel hareketliliği kolaylaştırmak ve (ii) bölgesel ve ulusal nitelikleri uluslararası düzeyde kabul edilen ölçütlerle ilişkilendirmek konularındaki amacıyla da kesişmektedir. Şüphesiz bu işlevin önemi dosya sahibinin yaşına göre değişkenlik gösterecektir. Genellikle eğitim sürecinin son basamaklarındaki ya da zaten çalışma hayatına atılmış olan öğrenenlere kıyasla örgün eğitim

basamaklarının başında olan öğrenenler için daha az öneme sahiptir. Özellikle yetişkin öğrenenler için ADGD'nın uluslararası düzeyde kabul edilmesi çok önemlidir.

2. Eğitsel işlevi: ADGD dil öğrenme sürecini öğrenenler için saydamlaştırmakta, öğrenenlere yansıtma ve kendini değerlendirme konusundaki becerilerini geliştirmede yardımcı olmakta, böylelikle de kendi öğrenmeleri için daha fazla sorumluluk üstlenmelerine olanak sağlamaktadır. Bu işlev, Avrupa Konseyi'nin öğrenen özerkliğini geliştirmeyi teşvik etme, yaşam boyu öğrenmeyi destekleme amaçlarıyla da kesişmektedir.

ADGD raporlama ve eğitsel işlevlerinde Avrupa Konseyi'nin en önemli dört politik amacını da desteklemektedir: Dilsel ve kültürel çeşitliliğin korunması, dilsel ve kültürel hoşgörünün desteklenmesi, çok dilliliğin desteklenmesi ve demokratik yurttaşlık eğitimi (Little ve Perclova, 2001: 3).

> Dil gelişim dosyasının iki işlevi mevcuttur. Birincisi, bilgilendirme işlevi yani kişinin dil öz geçmişi hakkında bütün bilgilerin bu dosyada yer almasıdır. Yabancı bir dili öğrenmek için ayrılan süreden, öğrenim yaptığı kuruma, öğrendiği dille ilgili aldığı sertifikalar, diplomalar hepsi bu işlevi yerine getirmektedir. İkincisi, dil gelişim dosyasının eğitsel işlevidir. Eğitsel işlev, bireyin dil öğrenme konusundaki kararları kendisinin vermesine yardımcı olması ve bir dil öğrenme konusunda öğrencinin özerk olması yani öğrenme otonomisine sahip olmasıdır. Bu anlayışla, dil öğrenen kişi kendisini öğrenme sürecinde bağımsız hissedecek ve kendi kendini değerlendirme şansına sahip olacaktır. Bu eğitsel yararların yanı sıra dil öğrenmenin saydam olması, dil düzeylerinin belirlemesi, öğrenmiş olduğu bu bilgileri aktarabilmesi, transfer edebilmesi açısından da bireye önemli katkılar getirmektedir. Bu anlamda öğrenen özerkliği (learner autonomy) kavramı devreye girmekte ve dil öğrenme sürecinin bireye dönük olduğu ve bunun sınıf içinde değil yaşamın her aşamasında olduğu gerçeği ön plana çıkmaktadır (Demirel, 2005: 74).

2.1.1.1 Öğrenen Özerkliği

Öğrenenler kendi öğrenmelerinden sorumlu olduklarını anladıklarında özerkliğe ilk adımlarını atmış olurlar. Bu sorumluluğu öğrenme süreçlerinin her aşamasında (planlama, uygulama, değerlendirme) uygularlar. Amaca yönelik dil öğrenmede, öğrenen özerkliğinin geliştirilmesi, öğrenenlerin hedef dili sınıf içinde iletişim aracı, öğrenme için bir bağlantı noktası ve yansıtma için bir araç olarak kullanmalarını gerektirir. Little'a göre, özerk öğrenen en başarılı öğrenendir (Little, 2004: 1).

Eski çalışmalara baktığımızda öğrenen özerkliği kavramı üzerindeki iki büyük etki Vygotsky ve Kelly'nin çalışmalarından çıkmıştır. Vygotsky toplumsal ilişkilerin zihinsel beceriler ve öğrenmenin gelişimi üzerinde bir etkisi olduğunu vurgulamıştır. Kuramındaki ana kavram "yakınsak gelişim alanı"dır (İng. Zone of proximal development). Bu kavram bağımsız problem çözme ve yetişkinlerin gözetimi altında problem çözme yoluyla belirlenen ya da becerikli yaşıtlarla işbirliği içindeyken ki asıl gelişim düzeyi ve potansiyel gelişim arasındaki mesafedir. Vygotsky gibi Kelly de öğrenmenin gerçekleştiği çevrenin önemine dikkat çekmektedir. Diğer bir deyişle öğrencinin öğrenme sırasında kimlerle olduğu ve onlarla etkileşim düzeyleri öğrenmeyi doğrudan etkilemektedir. Öğrenmede öğretmen ve akranlarla iletişim burada önem taşır (Efe ve diğ., 2004'ten aktaran Eker, 2010: 28).

"Son zamanlarda araştırmacılar ve uygulayıcıların etkin öğrenme için ön koşul olarak gördükleri" (Eker, 2010: 27) öğrenen özerkliğini, Henri Holec "öğrenenin kendi öğrenme sorumluluğunu alma becerisi" (Holec,1981'den aktaran: Balçıkanlı, 2006: 2) olarak tanımlar.

Öğrenen Özerkliği kavramının H.Holec'in (1994) şemasıyla tanıtılması bu kavramla ilgili soruların yanıt bulmasını kolaylaştıracak ve "Öğrenen Özerkliği"nin nasıl olması gerektiğinin şematik olarak özetlenmesini sağlayacaktır.

Şekil 1. Holec'in Öğrenen Özerkliği Şeması

(Council of Europe, 1998: 23)

Yukarıdaki şemada tanıtılan "özerklik" ile ilgili kavramların tanımlarını aşağıdaki gibi vermek olasıdır.

-**Öğrenen özerkliği**: Dil öğrenmeyi aktif ve bağımsız olarak uygulayabilme

-**Öğrenmede sorumluluk alma**: Öğrenenlerin kendi öğrenme programlarını dışarıdan yardım alarak ya da almadan geliştirip uygulamaları.

-**Öğrenmede kendini yönlendirme**: Öğrenenlerin bu yolla öğrenebileceğine ikna edilmesi amaçlanmıştır.

-**Öğrenmede kendini yönlendirme yeteneği**: Öğrenenlerin bu yolla nasıl öğrenebileceğini bildiğine ikna edilmesi amaçlanmıştır (Council of Europe, 1998: 23'den aktaran Mirici ve Demirel, 2002: 77 -78)

Öğrenenlerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarına olanak tanıyacak araçları seçme kapasitelerinin geliştirilmesi gereğine bağlı olarak sınıf ortamlarında kullanılacak araçların seçimi büyük önem taşımaktadır. Little'a göre (1991) öğrenenlerin sözlükler, referans kitapları, dergiler ve gazeteler, görsel işitsel araçlar gibi mümkün olduğunca geniş bir yelpazede öğrenme araçlarına ulaşması sağlanmalı ve öğrenenler bu araçları kendi ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda kullanmaları için teşvik edilmelidir (Balçıkanlı, 2006: 71-72).

2.1.1.2 Dil Pasaportu

Avrupa dil gelişim dosyasının ilk bölümünü oluşturan bu belge Karababa'ya göre (2002: 88):

> Avrupa konseyinin belirlediği dil becerileri ve düzeyleri çerçevesinde, kişilerin bildikleri dil veya dillerin dökümünü içeren bir bölümdür. Bu bölümde kişinin kaç dil bildiği, bildiği dil veya dillerin seviyesi gibi bilgilere yer verilmesinin yanı sıra kişinin dilsel ve kültürlerarası öğrenim deneyimleri tanımlanır. Bu tanımlamalarda öğrencinin kendi dil yeterlilik seviyesini değerlendirmesine, resmi öğretim kurumlarının öğrencinin dil yeterliliğine ilişkin görüşlerine ve resmi belgelere yer verilir. Bu bölüm uluslararası tanınabilecek şekilde düzenlenmiştir.

2.1.1.3 Dil Öğrenim Geçmişi

Avrupa dil gelişim dosyasının ikinci bölümünü oluşturur. AOBM'de tanımlanmış dil düzeylerinin (A1, A2, B1, B2, C1, C2) hedef dilde dinleme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazmadan oluşan beceri alanlarında yeterliliklerinin tanımlandığı tümceler bulunmaktadır. Öğrenen bu tanımlamaların yapıldığı alanların yanında bulunan kutucuklara işaret koyarak ya da notlar alarak kendisini değerlendirebilmektedir.

> Dil öğrenim geçmişi, öğrencinin öğrenme sürecini yansıtan bir bölümdür. Bu bölümde dil becerileri sıralanmıştır. Öğrenci bu bölümde neler öğreneceğini

> önceden göreceğinden öğrenme sürecini plânlayıp bu süreci değerlendirme olanağı da bulur. Bu bölümün en önemli işlevi öğrenciyi kendi kendini değerlendirmeye yönlendirmesidir. (...) Öğrenciler hedef dilde yapabildiklerini, yapamadıklarını şunları yapabilirim, yapamam (İngilizce Can do statements) şeklinde tüm beceriler için tanımlarlar. Böylelikle öğrenciler devam ettikleri programın içeriğini görür, tanır, hedef davranışları netleştirebilirler. Kanımızca Dil Gelişim Dosyasının en yararlı yanı budur. Öğrencinin ne öğreneceğini bilmesi, öğrenme süreci tamamlandığında hangi davranışların edinilmiş olacağının belirli olması; öğrenciye önceden verilmesi öğrenme sürecini şeffaflaştırmakta ve öğrenme sürecini öğretmen merkezli olmaktan kurtarmaktadır (Karababa, 2002: 88-89).

2.1.1.4 Dil Dosyası

Avrupa dil gelişim dosyasının üçüncü bölümünü oluşturur. Bu bölümde dosya sahibinin çalışmaları, sertifika ve diplomaları yer alır.

> Öğrencinin öğrenmekte olduğu dilde yaptığı bazı çalışmalar; ödevler, yazılı anlatım v.b. bu dosyaya konur. Bu dosyaya neler koyacağına öğrenci kendisi karar verir. Dosya güncelleştirilebilir. Çalışmaların yanı sıra bu dosyada, dosya sahibinin sertifikaları ve diplomaları da yer alır.
>
> Dosya bölümü öğrencilerin seçimiyle oluşturulduğundan öğrencinin kendi üretimiyle, kendini tanıma ve tanıtma olanağı yaratabilecek bir işleve sahiptir (Karababa, 2002: 89).

2.1.2 Ortak Başvuru Düzeyleri

Diller için AOBM'nin hedeflerinin, ortak başvuru düzeyleri ve bu düzeyler için betimleyici ölçütlerin tanımlandığı Avrupa Konseyi yayını olan "Common European Framework of Referance for Languages: Learning, teaching, assesment" bir çeviri komisyonu tarafından Türkçeye kazandırılmış ve TC Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayıma hazırlanmıştır. Çalışmanın kuramsal çerçevesi kapsamında hazırlanan çizelgelerdeki (Çizelge 1, 5 - 22) ifadeler söz konusu çeviriden doğrudan alıntılanmıştır.

Avrupa Komisyonuna göre, AOBM'nin hedeflerinden birisi de üye ülkelerde var olan kurallar, testler ve sınavların gerektirdiği yetenek düzeylerinin betimlenebilmesine yardımcı ve kılavuz olmaktır. Ortak Başvuru Düzeyleri bu amaçla hazırlanmıştır.

> Dillerin eğitiminin düzenlenmesine yönelik benimsenmiş düzeylerin sayısı ve doğası konusunda ve sonucun resmi bir biçimde kabul edildiğine ilişkin geniş bir uzlaşmaya varıldığı söylenebilir.

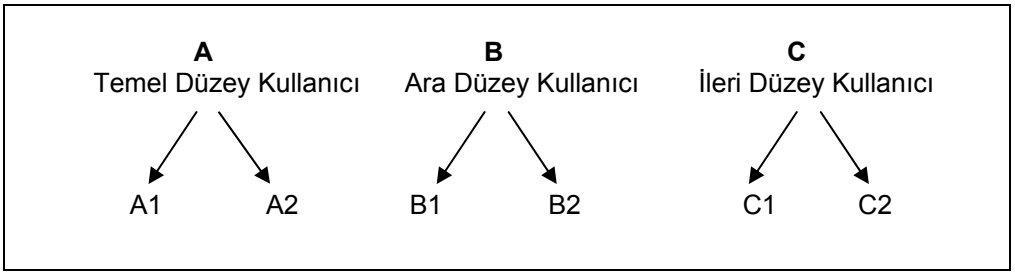
Tüm bunlar altı genel düzeyli bir başvuru çerçevesinin Avrupalı dil öğrencileri için belirginlik taşıyan bir eğitim uzamını tümüyle örttüğü düşüncesine olanak tanır.

Altı Düzeyli Bir Başvuru Çerçevesi:

1. Giriş ya da Keşif Düzeyi *(Breakthrough)*
2. Ara Düzey ya da Temel Gereksinim Düzeyi *(Waystage)*
3. Eşik Düzey *(Thereshold)*
4. İleri Düzey *(Vantage)* ya da Bağımsız Konuşucu
5. Özerk Düzey ya da Gerçek Kullanımsal Yetenek
6. Ustalık

Bu altı düzey incelenirse, temel düzey, ara düzey ve ileri düzey biçimindeki bilinen bölümlemenin üstünde ya da altında kalan yorumlara denk düştükleri görülür. Üstelik Avrupa Konseyi'nin koyduğu başlıklar (sözgelimi Waystage, Vantage) çeviriye yatkın görünmemektedir. Bu nedenle önerilen dizge, başlangıç için A, B ve C olarak üç genel düzeyli bir bölümlemeden yola çıkarak "üst metin" türünden bir ağaç gösterimini benimser:

Şekil 2. AOBM Düzeylerinin Ağaç Türünden Gösterimi

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 22-23)

Avrupa Komisyonuna göre, Ortak Başvuru Düzeylerinin hepsinin bir birleşim belgesi içinde özetlenmesi yani bir anlamda yalınlaştırılması uzman olmayan kullanıcılarla dizgeye ilişkin iletişimi kolaylaştıracak ve eğitmenlerle program tasarımcıları için yol gösterici olacaktır.

Çizelge 1'de gösterilen ortak yetenek düzeylerine ilişkin yalınlaştırılmış betimlemeleri içeren bütüncül basamak incelendiğinde, düzeylerin birbiri üzerine yapılandırıldığı da açıkça anlaşılmaktadır.

Çizelge 1. Ortak Yetenek Düzeyleri - Bütüncül Basamak

İLERİ DÜZEY KULLANICI	C2	Okuduğu ve duyduğu her şeyi neredeyse bir çaba göstermeksizin anlayabilir. Farklı kaynaklardan yazılı ve sözlü olgu ve kanıtları tutarlı bir biçimde özetleyerek yeniden oluşturabilir. Doğal bir biçimde, son derece akıcı ve kesin olarak kendini ifade edebilir ve karmaşık konularla bağlantılı ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir.
	C1	Uzun ve zorlu metinlerden oluşan geniş bir basamağı anlayabilir ve örtük anlamları kavrayabilir. Sözcüklerini uzun uzadıya aramak zorunda olmaksızın doğal ve akıcı bir biçimde kendini ifade edebilir. Toplumsal, mesleki ya da akademik yaşamı içinde dilini esnek ve etkin bir biçimde kullanabilir. Karmaşık konularda açık ve dizgeli bir biçimde kendini anlatabilir ve düzenleme, ekleme ve söylem bağdaşıklığı gereçleri üzerindeki denetim gücünü gösterebilir.
ARA DÜZEY KULLANICI	B2	Uzmanlık alanına ilişkin teknik bir tartışma da dâhil olmak üzere karmaşık bir metin içindeki somut ya da soyut konuların özünü anlayabilir. Doğal bir konuşucuyla ne kendisi ne de karşısındaki için bir gerilim içermeyen bir konuşma türünden durumlarda belli bir rahatlık derecesiyle iletişim kurabilir. Geniş bir konu dizisi içinde kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde dile getirebilir, güncel bir konuya ilişkin görüş bildirebilir ve farklı olasılıkların avantaj ve sıkıntılarını sergileyebilir.
	B1	Açık ve standart bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vd. bildik şeyler söz konusu ana konuları anlayabilir. Erek dilin konuşulduğu bir bölgeye yapılan yolculuk sırasında karşılaşılan durumların çoğunda sorunların altından kalkabilir. Bildik ve ilgi alanına giren konuların üzerine yalın ve tutarlı bir söylem üretebilir. Bir olayı, bir deneyimi ya da bir düşü anlatabilir, bir beklentiyi betimleyebilir ve bir projeye veya bir düşünceye ilişkin gerçekler ya da açıklamaları kısaca dile getirebilir.
TEMEL DÜZEY KULLANICI	A2	Tek cümleleri ve doğrudan öncelik alanlarıyla (sözgelimi yalın ve kişisel bilgiler ve aile bilgileri, alışverişler, yakın çevre, iş) ilişkili olarak sıklıkla kullanılan deyimleri anlayabilir. Bildik ve alışılagelen konular üzerinde yalnızca yalın ve dolaysız bilgi alışverişini gerektiren basit ve bildik etkinlikler çerçevesinde iletişim kurabilir. Eğitimini, dolaysız çevresini yalın yollardan betimleyebilir ve dolaysız gereksinimlerine denk düşen konuları anlatabilir.
	A1	Sıradan ve gündelik deyişlerle somut gereksinimleri karşılamayı hedefleyen son derece yalın ifadeleri anlayabilir ve kullanabilir. Kendini veya bir başkasını tanıtabilir ve bir kişiye, kendisiyle ilgili sorular –Örneğin oturduğu yer, ilişkileri, sahip olduğu şeyler, vb. üzerine – aynı türden sorulara yanıt verebilir. Eğer kendisiyle konuşan kişi yavaş ve tane tane kendisine yardımcı olacak biçimde konuşuyorsa, basit bir biçimde iletişim kurabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 24)

AOBM'nde dil beceri alanları, anlamaya ilişkin beceriler olarak dinleme ve okuma, anlatmaya ilişkin beceriler olarak karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazma olarak tanımlanmıştır. AOBM'ni temel alan tüm düzeylere ilişkin "yapabilme yetileri" Çizelge 2, 3 ve 4'te beceri alanlarına göre açıklanmıştır.

Çizelge 2. AOBM A1 ve A2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi

BECERİLER	**A1**	**A2**
DİNLEME	Benimle, ailemle ve yakın çevremle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilirim.	Beni doğrudan ilgilendiren konularla ilişkili kalıpları ve çok sık kullanılan sözcükleri anlayabilirim. (Örneğin; En temel kişisel ve ailevi bilgiler, alışveriş, yerel çevre, meslek gibi). Kısa, net, basit ileti ve duyurulardaki temel düşünceyi kavrayabilirim.
OKUMA	Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildik adları, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilirim.	Kısa ve basit metinleri okuyabilirim. İlanlar, kullanım kılavuzları, mönüler ve zaman çizelgeleri gibi basit günlük metinlerdeki genel bilgileri kavrayabilir ve kısa kişisel mektupları anlayabilirim.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Karşımdaki kişinin söylediklerini daha yavaş bir konuşma hızında yinelemesi ve söylemek istediklerimi oluşturmada bana yardımcı olması koşuluyla, basit yoldan iletişim kurabilirim. O anki gereksinime ya da çok bildik konulara ilişkin alanlarda basit sorular sorabilir ve cevap verebilirim.	Bildik konular ve faaliyetler hakkında doğrudan bilgi alışverişini gerektiren basit ve alışılmış işlerde iletişim kurabilirim. Genellikle konuşmayı sürdürebilecek kadar anlamasam da kısa sohbetlere katılabilirim.
SÖZLÜ ANLATIM	Yaşadığım yeri ve tanıdığım insanları betimlemek için basit kalıpları ve tümceleri kullanabilirim.	Basit bir dille ailemi ve diğer insanları, yaşam koşullarımı, eğitim geçmişimi ve son işimi betimlemek için bir dizi kalıp ve tümceyi kullanabilirim
YAZILI ANLATIM	Kısa ve basit tümcelerle kartpostal yazabilirim. Örneğin; Tatil kartpostalıyla selam göndermek gibi. Kişisel bilgi içeren formları doldurabilirim Örneğin: Otel kayıt formuna isim, uyruk ve adres yazmak gibi.	Kısa, basit notlar ve iletiler yazabilirim. Teşekkür mektubu gibi çok kısa kişisel mektupları yazabilirim.

(Demirel, 2004: 170)

Çizelge 3. AOBM B1 ve B2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi

BECERİLER	**B1**	**B2**
DİNLEME	İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.	Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.
OKUMA	Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.	Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.
SÖZLÜ ANLATIM	Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.
YAZILI ANLATIM	Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.	İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.

(Demirel, 2004: 171)

Çizelge 4. AOBM C1 ve C2 Düzeyi Beceri Bazlı Öz değerlendirme Çizelgesi

BECERİLER	**C1**	**C2**
DİNLEME	Açıkça yapılandırılmamış ve ilişkiler açıkça belirtilmemiş sadece ima edilmiş olsa bile uzun konuşmaları anlayabilirim. Televizyon programlarını ve filmleri fazla zorluk çekmeden anlayabilirim.	İster canlı ister yayın ortamında olsun, hiçbir konuşma türünü anlamakta zorluk çekmem. Sadece normal anadili konuşma hızında ise, aksana alışabilmem için biraz zamana ihtiyacım olabilir.
OKUMA	Üslup farklılıklarını da ayırt ederek uzun ve karmaşık, somut ya da edebi metinleri okuyabilir, ilgi alanımla alakalı olmasalar bile herhangi bir uzmanlık alanına giren makale ve uzun teknik bilgileri anlayabilirim.	Kullanım kılavuzları, uzmanlık alanına yönelik makaleler ve yazınsal yapıtlar gibi soyut, yapısal ve dilbilgisel açıdan karmaşık hemen hemen tüm metin türlerini kolaylıkla okuyabilir ve anlayabilirim.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Kullanacağım sözcükleri çok fazla aramaksızın, kendimi akıcı ve doğal bir biçimde ifade edebilirim. Dili, toplumsal ve mesleki amaçlar için esnek ve etkili bir şekilde kullanabilirim. Düşünce ve fikirlerimi açık bir ifadeyle dile getirebilir ve karşımdakilerin konuşmalarıyla ilişkilendirebilirim.	Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ya da tartışmaya katılabilir; deyimler ve konuşma diline ait ifadeleri anlayabilirim. Kendimi akıcı bir şekilde ifade edebilir, anlamdaki ince ayrıntıları kesin ve doğru bir biçimde vurgulayabilirim. Bir sorunla karşılaşırsam, geriye dönüp, karşımdaki insanların fark etmelerine fırsat vermeyecek bir ustalıkla ifadelerimi yeniden yapılandırabilirim.
SÖZLÜ ANLATIM	Karmaşık konuları, alt temalarla bütünleştirerek, açık ve ayrıntılı bir biçimde betimleyebilir, belirli bakış açıları geliştirip uygun bir sonuçla konuşmamı tamamlayabilirim.	Her konuda bağlama uygun bir üslupla ve dinleyenin önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak şekilde konuşmamı etkili ve mantıksal bir şekilde yapılandırabilir, açık, akıcı bir betimleme ya da karşıt görüş sunabilirim.
YAZILI ANLATIM	Görüşlerimi ayrıntılı bir biçimde, açık ve iyi yapılandırılmış metinlerle ifade edebilirim. Bir mektup, kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Önemli olduğunu düşündüğüm konuları ön plana çıkararak karmaşık konularda yazabilirim. Hedef belirlediğim okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçebilirim.	Uygun bir üslup açık, akıcı metinler yazabilirim. Okuyucunun önemli noktaları ayırt edip anımsamasına yardımcı olacak etkili, mantıksal bir yapılandırmayla bir durum ortaya koyan karmaşık mektuplar, raporlar ya da makaleler yazabilirim. Meslekî ya da edebî yapıt özetleri ve eleştirileri yazabilirim.

(Demirel, 2004: 172)

2.1.2.1 Ortak Başvuru B1 Düzeyi

> B1 düzeyi, iki özellikte nitelendirilir. Birincisi, bir karşılıklı etkileşimi sürdürme ve farklı durumlar içerisinde istediğini elde etme yeteneğidir. Örneğin, genel kural olarak, kendisiyle ilgili uzun bir tartışmanın ana noktalarını, tartışmanın açık ve ölçünlü dilde yapılması koşuluyla izleyebilir, arkadaşlar arasında resmî olmayan bir tartışmada düşünce ve görüş bildirebilir veya isteyebilir, aktarmak istediği ana görüşü anlaşılır bir biçimde aktarır, söylemek istediği şeyin özünü söylemek için yalın biçimler yelpazesini esneklikle kullanır, bazen söylemek istediğini tam olarak anlatmaya çalışırken anlaşılması güç de olsa, bir konuşmayı ya da tartışmayı sürdürebilir, özellikle uzun anlatımlarda, sözcüklerle dilbilgisel biçimlerin ve yanlışlarını düzeltme çabalarının belirgin olmasına karşın anlaşılırlığını yitirmez. İkinci özellik gündelik yaşama ilişkin sorunlarla baş edebilme yeteneğidir. Örneğin: Toplu taşıma araçlarında öngörülemeyen bir durumdan başarıyla çıkmasını bilmek; bir seyahat şirketinde veya yolculuk sırasında yapılan bir organizasyon sırasında karşılaşabileceği temel durumlarla baş edebilmek; bildik konularda hazırlık yapmaksızın söze girebilmek; bir istemde bulunabilmek; karşılıklı etkileşim içinde konuşulan kişiye yakından bağımlı kalmakla birlikte bir söyleşi ya da bir danışma sırasında (söz gelimi yeni bir konuyu ele almak) inisiyatifi ele almak; birisinden, söylediği şeyi açıklamasını ya da kesinlemesini istemek (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 37).

B1 düzeyindeki öğrenenlerin beceri alanlarına yönelik öz değerlendirme betimleyicileri aşağıdaki çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 5. B1 Düzeyindeki Kullanıcının Ortak Yetenek Düzeyleri - Öz değerlendirme Çizelgesi

ANLAMAK	DİNLEMEK	Açık ve uygun bir dil kullanıldığında ve iş, okul, eğlence, vb. gibi bildik konular söz konusuysa, temel öğeleri anlayabilirim. Göreceli olarak yavaş ve tane tane konuşulması durumunda güncel olaylar ve kişisel veya mesleki olarak ilgimi çeken birçok radyo ve televizyon yayınının özünü anlayabilirim.
	OKUMAK	Temelde gündelik ya da mesleğime ilişkin bir dilde kaleme alınmış metinleri anlayabilirim. Olaylara ilişkin betimlemeleri, duyguların betimini ve kişisel mektuplarda yer alan dilekleri anlayabilirim.
KONUŞMAK	BİR KONUŞMAYA KATILMAK	Konuştuğum yabancı dilin kullanıldığı bölgeye yaptığım bir yolculuk sırasında karşılaşılabilecek durumların birçoğuyla başa çıkabilirim. Bir hazırlık yapmaksızın, bildik ya da kişisel ilgi alanıma giren veya gündelik yaşama ilişkin (örneğin aile, boş zaman etkinlikleri, iş, seyahat ve güncel olaylar) bir konuşmaya katılabilirim.
	SÖZLÜ OLARAK KESİNTİSİZ KONUŞMAK	Deneyimleri ve olayları, düşlerimi, beklentilerimi ya da amaçlarımı anlatmak üzere kendimi basitçe ifade edebilirim. Görüşlerime veya projelerime kısa gerekçeler ve açıklamalar getirebilirim. Bir öyküyü ya da bir kitabın veya bir filmin dolantısını anlatabilirim ve tepkilerimi dile getirebilirim.
YAZ-MAK	YAZMAK	Bildik ya da beni kişisel olarak ilgilendiren konularda yalın ve tutarlı bir metin yazabilirim. Deneyimleri ve izlenimleri betimlemek için kişisel mektuplar yazabilirim.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 25-26)

Çizelge 5, beceri alanlarını sınıflandırarak anlamaya ilişkin becerileri "dinleme" ve "okuma", konuşmaya ilişkin becerileri "bir konuşmaya katılma", "sözlü olarak kesintisiz konuşma" ve ayrıca yazma becerisi olarak tanımlamıştır. Bu çizelge iletişimsel etkinlikleri gerçekleştirecek olan kullanıcıların beceri alanlarına yönelik genel bir öz değerlendirme yapabilmelerini olanaklı kılmaktadır.

Çizelge 6 ise kullanıcıların sözlü dil yetilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Çizelge 6. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Dilin Kullanımının Nitel Görünümleri

KAPSAM	Aile, boş zaman etkinlikleri ve ilgi alanları, iş, yolculuklar ve güncel olaylar gibi konularda kimi duraksamalar ve dolaylamalara karşın başarılı iletişim kurabilmek için yeterince dilsel olanaklara ve sözcük dağarcığına sahiptir.
DÜZELTİM	Öngörülebilen durumlarda sıklıkla karşılaşılan yapılar ve "şemalar" dağarcığını oldukça düzgün bir biçimde kullanabilir.
RAHATLIK	Özellikle uzun, serbest üretim kesitleri içinde söylediklerini düzeltmek ve sözcüklerle cümlelerini aramak için yaptığı duraklar oldukça belirgin olmakla birlikte anlaşılır bir söylem ortaya koyabilir.
ETKİLEŞİM	Bildik ya da kişisel ilgi alanlarına giren konularda başa baş sürdürülen bir konuşmayı yüreklendirebilir, destekleyebilir ve sürdürebilir. Karşılıklı anlaşılmayı doğrulamak için birisinin söylediğini ya da bir bölümünü yineleyebilir.
TUTARLILIK	Bir dizi kısa, yalın ve ayrık öğeyi bir dizi çizgisel zincirleme diziliş içinde bağlayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 29)

"İletişimsel görevleri yerine getirmek için kullanıcıların iletişimsel etkinliklerde bulunmaları gerekmektedir. Sohbet ve karşılıklı yazışma gibi çoğu iletişimsel faaliyetler etkileşimseldir. Bu da demektir ki kullanıcılar alıcı ve üretici olarak iletişim içinde birkaç kez karşılıklı yer değiştirirler" (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 61).

Kullanıcıların üretimsel ve etkileşimsel etkinlikleri sürecinde düzeye ilişkin tanımlayıcı ölçekler Çizelge 7-13'te sunulmuştur. Bu çizelgelerden 7-11

üretimsel etkinliklerinin, 12-13 ise etkileşimsel etkinliklerinin betimleyici ölçeklerini içermektedir.

Çizelge 7. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Üretim (Konuşma) Betimleyicileri

GENEL SÖZEL ÜRETİM	İlgi alanıyla alakalı olan bir ya da daha fazla konuyu, sanki çizgisel ardışık noktalarmış gibi sunarak, oldukça akıcı bir şekilde açık bir betimlemeyi destekleyebilir.
DEVAM EDEN MONOLOG: DENEYİM BETİMLEMEK	İlgi alanıyla bağlantılı, bildik konular hakkında açık betimlemeler yapabilir. Açık bir anlatıyı veya tanımı oldukça akıcı bir şekilde, ardışık noktalarda oluşan bir doğru gibi anlatabilir. Duyguları ve tepkileri betimleyerek, deneyimler hakkında ayrıntılı hesaplar verir. Önceden bilinmeyen oluşların (örn. Trafik kazası) ayrıntılarını birbirine bağlayarak anlatabilir. Bir kitabın ya da filmin konusunu anlatabilir ve kendi tepkilerini betimleyebilir. Hayaller, umutlar ve tutkularını betimleyebilir. Gerçek veya hayali olayları tanımlayabilir. Bir hikâyeyi anlatabilir.
DEVAM EDEN MONOLOG: BİR VAKAYI SUNMAK	Bir tartışmayı çoğu zaman kolay izleyebilecek kadar geliştirebilir. Fikirler, planlar ve hareketler için kısaca sebepler ve açıklamalar verebilir.
KAMU AÇIKLAMALARI	Alanındaki günlük olaylarla ilgili bir konuda, olası yabancı vurgu ve tonlamaya rağmen yine de açıkça anlaşılabilen kısa ve provası yapılmış duyuruları yapabilir.
İZLEYİCİLERE HİTAP ETMEK	Çoğu zaman kolayca takip edilecek kadar anlaşılır ve ana noktalarının bir hayli kesin olarak anlatıldığı, bildiği bir konuda hazırlanmış açık bir sunum yapabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 63-65)

Çizelge 8. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Üretim (Yazma) Betimleyicileri

TOPLAM YAZMA ÜRETİMİ	Kısa farklı öğeleri birleştirerek çizgisel ardıllık oluşturup, ilgi alanına ait bildik konular hakkında açık metinler yazabilir.
YARATICI YAZMA	İlgi alanına ait çeşitli bildik konular hakkında açık, ayrıntılı betimlemeler yazabilir. Bir dizi deneyimleri, duyguları ve tepkileri basitçe bağlanmış bir metinde tanımlayarak yazabilir. Bir olayın, yakında gerçekleşmiş olan bir seyahatin – gerçek ya da hayali, betimlemesini yazabilir. Bir hikâyeyi anlatabilir.
RAPORLAR VE DENEMELER	İlgilendiği konular hakkında kısa, basit denemeler yazabilir. Özet yazabilir, rapor yazabilir ve biraz güvenle kendi alanından alışılmış rutin ve rutin olmayan birikmiş gerçeğe dayalı bilgiler hakkında kendi fikrini yazabilir. Çok kısa raporları, rutin gerçek bilgileri ve hareket biçimlerinin sebeplerini belirterek aktaran standart kurallaşmış bir biçimde yazabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 66-67)

Çizelge 9. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel Kazanım (Dinleme) Betimleyicileri

GENEL İŞİTSEL ANLAMA	Genelde aşina olunan bir aksan ile konuşmanın yapıldığı takdirde, hem genel iletileri hem de belirli ayrıntıları tanıyarak, ortak günlük veya iş ile ilgili konular hakkındaki doğrudan gerçeğe dayanan bilgileri anlayabilir. Sıkça iş yerinde, okulda, eğlence yerlerinde vs. karşılaşılan aşina hususlardaki anlaşılır standart konuşmanın, kısa anlatılar da dâhil, ana noktalarını anlayabilir.
ANADİLİ KONUŞAN KİŞİLER ARASINDAKİ ETKİLEŞİMİ ANLAMAK	Konuşmanın yavaşça ve anlaşılır standart bir diyalekt ile gerçekleştiği takdirde, etrafında uzayan konuşmalardaki ana noktaları genelde takip edebilir.
CANLI BİR İZLEYİCİ KİTLESİNİN ÜYESİ OLARAK DİNLEMEK	Söz konusu hususun bilinir olması ve sunumun doğrudan ve anlaşılır bir biçimde yapılandırılmasıyla kendi alanındaki bir konferansı veya konuşmayı takip edebilir. Konuşmanın anlaşılır ve standart konuşma ile gerçekleştiği takdirde bildik konular üzerine yapılan açık sözlü kısa konuşmaları ana hatları ile takip edebilir.
DUYURU VE YÖNERGE DİNLEME	Her gün kullanılan aletlerin kullanma talimatları ve basit teknik bilgileri anlayabilir. Ayrıntılı yönergeleri takip edebilir.
İŞİTSEL MEDYA VE KAYITLARI DİNLEME	Standart konuşmayla yapılmış olan kişisel ilgi alanındaki konuların kayıt edilmiş ve yayınlanmış işitsel malzemenin çoğunun bilgi içeriğini anlayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 71-72)

Çizelge 10. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Görsel Kazanım (Okuma) Betimleyicileri

GENEL OKUDUĞUNU ANLAMA	Kendi alanı ve ilgisiyle ilgili konulardaki açık gerçekçi metinleri yeterli derecedeki bir anlama ile okuyabilir.
YAZIŞMALARI OKUMA	Kişisel mektupların içinde bulunan olayların, duyguların ve dileklerin tanımlarını, bir mektup arkadaşı ile düzenli yazışacak kadar anlayabilir.
YÖNLENDİRME İÇİN OKUMA	Belirli bir görevi yerine getirebilmek için, arzu edilen bilgileri tespit etmek ve bir metnin farklı yerlerinden ya da farklı metinlerden bilgi toplamak için daha uzun metinler tarayabilir. Mektuplar, broşürler ve kısa resmi belgeler gibi günlük malzemelerdeki ilgili bilgiyi bulabilir ve anlayabilir.
BİLGİ VE TARTIŞMA İÇİN OKUMA	Açıkça belirtilen tartışma metinlerinde varılan temel sonuçları tanıyabilir. Ayrıntılı olarak olmamasına rağmen sunulan konunun ele alınmasıyla ilgili yaklaşımdaki tartışma çizgisini tanıyabilir. Bildik konular hakkındaki açık gazete yazılarının önemli noktalarını tespit edebilir.
TALİMATLARI OKUMA	Bir alet ile ilgili anlaşılır biçimde yazılmış açık talimatları anlayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 73-75)

Çizelge 11. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel-Görsel Kazanım Betimleyicileri

TELEVİZYON VE FİLM İZLEME	Sunumu nispeten yavaş ve anlaşılır olduğunda kişisel ilgi alanındaki konular hakkında hazırlanmış olan röportajlar, kısa konuşmalar ve haber bültenleri gibi televizyon programlarının büyük bir kısmını anlayabilir. Anlaşılır, açık bir dil ile ifade edilen, görsel unsurların ve hareketlerin hikâyenin çizgisini taşıdığı filmlerin çoğunu anlayabilir. Oldukça yavaş ve anlaşılır bir biçimde sunulduğunda televizyon programlarındaki ana noktaları yakalayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 75)

Çizelge 12. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Etkileşim Betimleyicileri

GENEL SÖZLÜ ETKİLEŞİM	Kendi ilgi alanı ve profesyonel alanına ait aşina olduğu rutin olan veya olmayan hususlarda, biraz güvenle iletişimde bulunabilir. Bilgi alışverişinde bulunabilir, bilgiyi denetleyebilir veya onaylayabilir, daha az rutin olan durumlarla uğraşabilir ve bir şeyin neden sorun olduğunu açıklayabilir. Filmler, kitaplar, müzik gibi daha soyut ve kültürel konularda düşüncelerini ifade edebilir. Seyahat anında ortaya çıkabilecek olan çoğu durum ile ilgilenmek için geniş bir basit dil serisinden yararlanabilir. Aşina olduğu konulardaki konuşmalara hazırlanmaksızın katılabilir, kişisel fikirleri beyan edebilir ve kişisel ilgi veya günlük yaşamla alakalı (Örn. Aile, hobiler, iş, seyahat ve güncel olaylar) konularda bilgi alışverişinde bulunabilir.
İLETİŞİMDE ROL ALAN ANADİLDE KONUŞAN KİŞİYİ ANLAMAK	Bazen belirli sözcüklerin ve tümleçlerin tekrarını istese bile, günlük konuşmadaki kendisine yöneltilen anlaşılır konuşmayı anlayabilir.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Aşina olduğu konulardaki sohbetlere hazırlıksız olarak dâhil olabilir. Bazen belirli sözcüklerin ve tümleçlerin tekrarını istemek zorunda kalsa bile, kendisine günlük konuşmada yöneltilen tamamıyla anlaşılabilir konuşmaları takip edebilir. Bir sohbeti veya görüşmeyi sürdürebilir ama bazen neyi tam olarak söylemek istediğini takip etmek zor olabilir. Şaşkınlık, mutluluk, üzüntü, ilgi ve aldırmazlık gibi duyguları ifade edebilir ve tepki verebilir.

(**Çizelge 12.** Devamı)

RESMÎ OLMAYAN GÖRÜŞME (ARKADAŞLAR İLE)	Konuşmada muhatap olunan kişilerin çok fazla deyim kullanmamaları halinde ve anlaşılır biçimde konuştukları takdirde, etrafında genel konular hakkındaki konuşulanların çoğunu takip edebilir. Müzik ve film gibi soyut veya kültürel konular hakkındaki düşündüklerini ifade edebilir. Bir şeyin neden sorun olduğunu açıklayabilir. Diğerlerinin görüşleri hakkında kısa yorumlar yapabilir. Alternatifleri karşılaştırabilir benzer ve farklı yönlerini söyleyebilir, neyin yapılacağını, nereye gidileceğini, kimi ya da neyi seçeceğini vs. anlatabilir. Konuşmanın anlaşılır ve standart bir diyalektte yapılması koşuluyla, arkadaşlar arasındaki resmî olmayan konuşmalardaki ana noktaları genellikle takip edebilir. İlgisini çeken konularda konuşurken, kişisel görüşler ve fikirler isteyebilir, kendisininkileri beyan edebilir. Sorunlara çözüm olarak veya nereye gidilecek, ne yapılacak, bir olay nasıl düzenlenecek (örn. gezi) gibi pratik sorulara ait kendi fikirlerinin ve tepkilerinin anlaşılır olmasını sağlayabilir. İnanç, fikir, onaylama ve onaylamamayı nezaketle ifade edebilir.
RESMÎ KONUŞMA VE TOPLANTILAR	İletişimde rol alanlar çok fazla deyimsel ifade kullanmamaları ve anlaşılır biçimde söylemeleri koşuluyla alanıyla ilgili söylenenlerin çoğunu anlayabilir. Bir bakış açısını anlaşılır biçimde sunabilir ancak tartışmanın bir parçası olmada zorluk yaşayabilir. Gerçek bilginin alışverişini, talimat alma veya basit sorunların çözümleri hakkında konuşmaları içeren standart diyalekt ile anlaşılır bir biçimde söylenen bildik konular hakkındaki rutin resmî tartışmalara katılabilir.
AMAÇ ODAKLI İŞBİRLİĞİ	Eğer diğer kişilerin konuşmaları çabuk ya da uzatılmış ise ara sıra tekrar veya açıklama istemesine rağmen, söylenenleri takip edebilir. Bir şeyin neden sorun olduğunu açıklayabilir, ondan sonra ne yapılacağını görüşebilir, seçenekleri kıyaslayabilir ve karşılaştırabilir. Diğerlerinin görüşleri hakkında kısa yorumlar yapabilir. Genelde söyleneni takip edebilir ve gerektiğinde karşılıklı anlaşmayı doğrulamak için birisinin söylediği son sözleri takip edebilir. Olası çözümler veya ondan sonra nelerin yapılabileceği sorusuna karşılık, kısa sebepler ve açıklamalar vererek, kendi fikirlerinin ve tepkilerinin anlaşılır olasını sağlayabilir. Nasıl devam edileceği konusunda diğer kişileri fikirlerini beyan etmeleri için davet edebilir.

(**Çizelge 12.** Devamı)

MAL VE HİZMET ALIMLARINDAKİ İŞLEMLER	Seyahat sırasında gezi veya konaklama ayarlamada veya yabancı bir ülkeyi ziyaret için yetkililerle görüşmede ortaya çıkabilecek olan çoğu işlemlerle başa çıkabilir. Örneğin memnun edici olmayan bir satın almada, dükkânlarda, postanelerde, bankalardaki daha az rutin durumlarla başa çıkabilir. Bir şikâyette bulunabilir. Bir acente yoluyla gezi düzenlemeleri yaparken veya seyahat esnasında ortaya çıkabilecek olan çoğu durumla baş edebilir, örneğin; yabancı bir yerde inmek için bir yolcuya nerede inebileceğini sormak.
BİLGİ ALIŞVERİŞİ	Kendi alanındaki bilinen rutin ve rutin olmayan hususlardaki birikmiş gerçek bilgilerin alışverişini, denetimini ve onaylamasını biraz güvenle yapabilir. Bir şeyin nasıl yapılacağını, ayrıntılı bilgilerle tanımlayabilir. Kısa bir hikâye, makale, konuşma, müzakere, mülakat veya belgesel hakkındaki fikrini anlatabilir, özetini yapabilir ve ayrıntılarıyla ilgili daha fazla soruyu cevaplayabilir. Açık gerçeklere dayanan bilgiyi öğrenebilir ve aktarabilir. Ayrıntılı yönlendirme isteyebilir ve takip edebilir. Daha ayrıntılı bilgi elde edebilir.
MÜLAKAT YAPMAK VE MÜLAKATA ALINMAK	Mülakatta/istişarede somut bilgiler verebilir (örn. bir doktora belirtilerini anlatabilir ama kesinlik açısından biraz sınırlıdır. Hazırlanmış bir mülakatı yürütebilir, bilgileri denetleyebilir ve onaylayabilir fakat diğer kişinin cevapları hızlı veya uzatılmış ise ara sıra tekrar isteyebilir. Mülakatta/istişarede başlangıçlar yapabilir (örn. yeni bir konuyu açabilir) ancak etkileşimde mülakatı yapan kişiye çok bağlıdır. Birkaç kendiliğinden takip edici soruyla yapılandırılmış bir mülakatı gerçekleştirmek için hazır bir anketi kullanabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 71-84)

Çizelge 13. B1 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Etkileşim Betimleyicileri

GENEL YAZILI ETKİLEŞİM	Makul doğrulukta, soyut ve somut konularla ilgili bilgi ve fikirleri ifade edebilir, bilgi denetleyebilir ve sorunlar hakkında soru sorabilir veya sorunları açıklayabilir. Acil olarak gereken basit bilgileri sormada veya ifade etmede, kendisinin önemli bulduğu noktaları aktararak, kişisel mektuplar ve notlar yazabilir.
YAZIŞMA	Müzik ve film gibi soyut ve kültürel konular hakkında bilgi veren ve düşüncelerini ifade eden kişisel mektuplar yazabilir.
NOTLAR, MESAJLAR, FORMLAR	Sorgu ileten ve sorunları anlatan mesajları alabilir. Önemli olduğunu düşündüğü noktaları anlaşılır bir biçimde aktaran, arkadaşlarına, hizmetlilere (service people), öğretmenlere ve günlük hayatın bir parçası olan diğer insanlara derhal gerekmekte olan basit bilgileri ifade eden notlar yazabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 85)

2.1.2.2 Ortak Başvuru B2 Düzeyi

> B2 düzeyindeki kullanıcı uzmanlık alanına ilişkin teknik bir tartışma da dâhil olmak üzere karmaşık bir metin içindeki somut ya da soyut konuların özünü anlayabilir. Doğal bir konuşucuyla ne kendisi ne de karşısındaki için bir gerilim içermeyen bir konuşma türünden durumlarda belli bir rahatlık derecesiyle iletişim kurabilir. Geniş bir konu dizisi içinde kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde dile getirebilir, güncel bir konuya ilişkin görüş bildirebilir ve farklı olasılıkların avantaj ve sıkıntılarını sergileyebilir (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 24)

B2 düzeyindeki öğrenenlerin beceri alanlarına yönelik öz değerlendirme betimleyicileri aşağıdaki çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 14. B2 Düzeyindeki Kullanıcının Ortak Yetenek Düzeyleri - Öz değerlendirme Çizelgesi

ANLAMAK	DİNLEMEK	Oldukça uzun konferans söylevleri anlayabilirim ve hatta konuyu göreceli olarak biliyorsam karmaşık bir görüşü izleyebilirim. Güncel olaylara ilişkin televizyon yayınlarının ve haberlerin birçoğunu anlayabilirim. Evrensel konulardaki filmlerin birçoğunu anlayabilirim.
	OKUMAK	Yazarların özel bir tutum ve belli bir bakış açısı benimsediği çağdaş sorunlar üzerine yazılmış makaleleri ve tutanakları okuyabilirim. Düzyazı biçiminde kaleme alınmış bir yazınsal metni anlayabilirim.
KONUŞMAK	BİR KONUŞMAYA KATILMAK	Bir anadili konuşucusuyla sıradan bir etkileşimi olanaklı kılan doğallık ve rahatlık derecesinde konuşabilirim. Bildik durumlarda bir konuşmaya etkin bir biçimde katılabilir, görüşlerimi sunabilir ve savunabilirim.
	SÖZLÜ OLARAK KESİNTİSİZ KONUŞMAK	İlgi alanıma ilişkin olarak geniş bir konu dizisi içinde anlatmak istediklerimi açık ve ayrıntılı bir biçimde dile getirebilirim. Güncel bir konuyla ilişkili olarak bir bakış açısı geliştirebilir ve farklı olasılıkların üstünlüklerine ve sakıncalarına ilişkin açıklama getirebilirim.
YAZMAK	YAZMAK	İlgi alanımla ilişkin olarak geniş bir konu dizisi içinde açık ve ayrıntılı metinler yazabilirim. Bir bilgiyi aktararak ya da belli bir görüşe ilişkin olarak bu görüş doğrultusunda ya da karşıt gerekçeler sergileyen bir deneme ya da tutanak yazabilirim. Olaylara ve deneyimlere ilişkin kişisel görüşlerimi vurgulayan mektuplar yazabilirim.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 27)

Çizelge 14, beceri alanlarını sınıflandırarak anlamaya ilişkin becerileri "dinleme" ve "okuma", konuşmaya ilişkin becerileri "bir konuşmaya katılma", "sözlü olarak kesintisiz konuşma" ve ayrıca yazma becerisi olarak tanımlamıştır. Bu çizelge iletişimsel etkinlikleri gerçekleştirecek olan

kullanıcıların beceri alanlarına yönelik genel bir öz değerlendirme yapabilmelerini olanaklı kılmaktadır.

Çizelge 15 ise kullanıcıların sözlü dil yetilerini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Çizelge 15. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Dilin Kullanımının Nitel Görünümleri

KAPSAM	Açık betimlemeler yapabilmek, bakış açısını dile getirebilmek ve sözcüklerini gözle görünür bir biçimde aramaksızın bir uslamlama geliştirebilmek için oldukça geniş bir dil dizisine sahiptir.
DÜZELTİM	Oldukça yüksek bir dilbilgisel denetim düzeyi ortaya koyar. Yanlış anlamalarla sonuçlanan yanlışlar yapmaz ve genellikle yanlışlarını kendi kendine düzeltebilir.
RAHATLIK	Oldukça düzenli bir açıklıkla görece olarak uzun bir konuşma yapabilir; yapıları ve deyişleri ararken duraksamalar yapsa da, uzun duraklarla pek karşılaşılmaz.
ETKİLEŞİM	Yeri geldiğinde sözün inisiyatifini eline alabilir ve henüz incelikle olmasa bile bir konuşmayı gerektiğinde sonuçlandırabilir. Bildiği konularda, anladığını doğrulayarak, başkalarından yardım alarak, vb. tartışmayı rahatlıkla sürdürebilir.
TUTARLILIK	Uzun bir söz alış sırasında kimi "sıçramalar" ortaya çıksa bile tümcelerini açık ve tutarlı bir söyleme bağlamak için sınırlı sayıda eklemleyici kullanabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 28)

"İletişimsel görevleri yerine getirmek için kullanıcıların iletişimsel etkinliklerde bulunmaları gerekmektedir. Sohbet ve karşılıklı yazışma gibi çoğu iletişimsel faaliyetler etkileşimseldir. Bu da demektir ki kullanıcılar alıcı ve üretici olarak iletişim içinde birkaç kez karşılıklı yer değiştirirler" (Avrupa Konseyi, 2001/2009: 61).

Kullanıcıların üretimsel ve etkileşimsel etkinlikleri sürecinde düzeylerine ilişkin tanımlayıcı ölçekler Çizelge 16-22'de sunulmuştur. Bu çizelgelerden 16-20 üretimsel etkinliklerinin, 21-22 ise etkileşimsel etkinliklerinin betimleyici ölçeklerini içermektedir.

Çizelge 16. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Üretim (Konuşma) Betimleyicileri

GENEL SÖZEL ÜRETİM	Önemli noktaları ve ilgili destekleyici ayrıntıları uygun bir şekilde belirterek anlaşılır, sistematik olarak gelişmiş betimlemeler ve sunumlar yapabilir. İlgi alanıyla alakalı olan geniş kapsamlı konuları, yardımcı noktalar ve ilgili örneklerle fikirlerini destekleyen ve genişleten, anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler ve sunumlar yapabilir.
DEVAM EDEN MONOLOG: DENEYİM BETİMLEYEN	İlgi alanıyla bağlantılı birçok konu hakkında anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler yapabilir.
DEVAM EDEN MONOLOG: BİR VAKAYI SUNMAK	İlgili destekleyici ayrıntıları ve önemli noktaları uygun bir şekilde vurgulayarak bir tartışmayı sistematik olarak geliştirebilir. Kendi bakış açısını yardımcı noktalar ve ilgili örneklerle oldukça genişleterek, açık bir tartışma geliştirebilir. Bir dizi akla dayanan bir tartışma kurabilir. Tartışmalı bir mesele hakkında, çeşitli seçeneklerin avantajlarını ve dezavantajlarını vererek bir bakış açısı açıklayabilir.
KAMU AÇIKLAMALARI	Çoğu genel konu hakkında, dinleyiciyi hiç zorlamayan veya zahmet vermeyen, kendiliğinden olan, akıcı ve anlaşılır bir derecede duyurular yapabilir.
İZLEYİCİLERE HİTAP ETMEK	Önemli noktaları ve önemli destekleyici sebepleri vurgulayarak, anlaşılır, düzenli geliştirilmiş bir sunum yapabilir. Hazırlanmış bir metinden aniden ayrılıp, izleyicilerin ortaya attığı önemli noktaları geliştirebilir, genellikle olağan üstü akıcılık ve ifadede rahatlık gösterir. Belirli bir bakış açısını destekleyen veya ona karşı olan sebepleri vererek ve çeşitli noktaların avantajlarını ve dezavantajlarını anlatarak anlaşılır, hazırlanmış bir sunum yapabilir. Kendisi veya izleyicileri germeden takip eden bir dizi soruları kendiliğinden ve bir derece akıcılık ile cevaplayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 63-65)

Çizelge 17. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Üretim (Yazma) Betimleyicileri

TOPLAM YAZMA ÜRETİMİ	Birkaç kaynaktan bilgi ve tartışmaları sentezleyip değerlendirerek, ilgi alanına ait çeşitli konular hakkında anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilir.

(**Çizelge 17.** Devamı)

YARATICI YAZMA	Açık bağlantılı metinde fikirler arasındaki ilişkileri işaret ederek ve ilgili yazın türünün kurallarını takip ederek, gerçek ya da hayali olaylar ve deneyimler hakkında açık, ayrıntılı betimlemeler yazabilir. İlgi alanına ait çeşitli konular hakkında anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler yazabilir. Bir filmin, kitabın ya da oyunun eleştirisini yazabilir.
RAPORLAR VE DENEMELER	Belirgin noktaları uygun vurgulama ve ilgili destekleyici ayrıntılarla, bir tartışmayı sistematik olarak geliştiren bir deneme ya da rapor yazabilir. Bir sorunla ilgili değişik fikirleri veya çözümleri değerlendirebilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 66-67)

Çizelge 18. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel Kazanım (Dinleme) Betimleyicileri

GENEL İŞİTSEL ANLAMA	Normal olarak kişisel, sosyal, akademik veya mesleki yaşamda karşılaşılan hem aşina olan hem de olmayan konular hakkındaki canlı veya yayınlanan standart konuşma dilini anlayabilir. Uzmanlık alanındaki teknik konuların konuşulması dâhil, standart diyalekt ile anlatılan soyut ve somut konuların ana fikirlerinin önerisel ve dilsel olarak karmaşık konuşmasını anlayabilir. Konunun oldukça bilindik olması ve konuşmanın yönü açık belirteçler ile işaretleniyorsa, bir tartışmanın karmaşık satırlarını ve uzayan konuşmasını takip edebilir.
ANADİLİ KONUŞAN KİŞİLER ARASINDAKİ ETKİLEŞİMİ ANLAMAK	Anadili konuşmacıları arasındaki hareketli bir konuşmayı takip edebilir. Biraz çaba ile etrafında söylenenlerin çoğunu yakalayabilir, fakat dilini herhangi bir şekilde değiştirmeyen birkaç anadili konuşmacısı arasında etkili olarak katılmayı zor bulabilir.
CANLI BİR İZLEYİCİ KİTLESİNİN ÜYESİ OLARAK DİNLEMEK	Önerisel ve dilsel olarak karmaşık olan konferansların, konuşmaların, raporların ve diğer biçimlerdeki akademik/profesyonel sunumların esaslarını takip edebilir.
DUYURU VE YÖNERGE DİNLEME	Standart diyalekt ile normal hızda söylenen somut ve soyut konular hakkındaki duyuruları ve iletileri anlayabilir.
İŞİTSEL MEDYA VE KAYITLARI DİNLEME	Sosyal, profesyonel ve akademik yaşamda karşılaşılabilecek standart diyalektteki kayıtları anlayabilir ve bilgi içeriğinin yanı sıra konuşmacıların bakış açılarını ve tutumlarını da tespit edebilir. Standart diyalekt ile hazırlanmış çoğu radyo belgeselini ve diğer kayıt edilmiş ve yayınlanmış işitsel malzeme türünün çoğunu anlayabilir ve konuşmacının ruh halini, tonunu vs. tanıyabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 71-72)

Çizelge 19. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Görsel Kazanım (Okuma) Betimleyicileri

GENEL OKUDUĞUNU ANLAMA	Değişik metinlere ve amaçlara göre okuma tarzını ve hızını ayarlayarak ve seçici bir biçimde uygun başvuru kaynakları kullanarak, yüksek derecede bağımsız olarak okuyabilir. Geniş kapsamlı okumaya ait sözcük hazinesine sahip ancak az sayıda tekrar eden sözcükler ile biraz zorluk çekebilir.
YAZIŞMALARI OKUMA	İlgi alanıyla alakalı yazışmaları anlayabilir ve başlıca anlamı kolayca kavrayabilir.
YÖNLENDİRME İÇİN OKUMA	Önemli ayrıntıları tespit ederek, uzun ve karmaşık metinleri hızlıca tarayabilir. Geniş kapsamlı profesyonel konular hakkındaki gazete haberleri, makaleler ve raporların içeriğini ve önemini hemen anlayabilir ve daha yakından okumanın faydalı olup olmayacağına karar verir.
BİLGİ VE TARTIŞMA İÇİN OKUMA	Kendi alanındaki yüksek derecede uzmanlık kaynaklarından düşünceleri, fikirleri ve bilgileri alabilir. Terminolojinin yorumunu teyit etmek için arada sırada sözlük kullanabilmesi koşuluyla alanının dışındaki uzmanlık makalelerini anlayabilir.
TALİMATLARI OKUMA	Zor kısımları tekrar okuması koşuluyla şartlar ve uyarılar hakkındaki ayrıntılar da dâhil olmak üzere alanındaki uzun ve karmaşık talimatları anlayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 73-75)

Çizelge 20. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin İşitsel-Görsel Kazanım Betimleyicileri

TELEVİZYON VE FİLM İZLEME	Çoğu televizyon haberini ve güncel olay programlarını anlayabilir. Standart diyalekt ile hazırlanan belgesellerin, canlı röportajların, talk şovların, oyunların ve filmlerin çoğunu anlayabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 75)

Çizelge 21. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Sözlü Etkileşim Betimleyicileri

GENEL SÖZLÜ ETKİLEŞİM	Fikirler arasındaki bağlantıları açıkça belli ederek, akademik, mesleki veya eğlence gibi genel kapsamlı konuları dili akıcı, hatasız olarak ve anında kullanabilir. Söylemek istediklerini pek fazla kısıtlamadan, duruma uygun resmiyet derecesi belirleyerek, iyi bir dilbilgisi hâkimiyeti ile anında iletişim sağlayabilir. Anadili konuşanları ile sıradan etkileşimi ve güçlü ilişkileri her iki tarafı da zorlamadan gerçekleştiren bir derecedeki akıcılık ve kendiliğinden olan bir etkileşimde bulunabilir. Olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayabilir, ilgili açıklamalar ve tartışmalar sunarak görüşlerini destekleyebilir ve açıklamasını yapabilir.
İLETİŞİMDE ROL ALAN ANADİLDE KONUŞAN KİŞİYİ ANLAMAK	Gürültülü bir çevrede de olsa, standart konuşma dilinde ona söylenenleri ayrıntılı olarak anlayabilir.
KARŞILIKLI KONUŞMA	Gürültülü bir çevrede bile, çoğu genel konularda açıkça katılımcı bir tavır ile uzayan konuşmalara dâhil olabilir. Anadili konuşanlarını kasıtsız olarak eğlendirmeden veya sinirlendirmeden ve de onların bir anadili konuşanı ile davrandıklarından daha farklı davranmalarını gerektirmeden onlarla ilişkilerini güçlü tutabilir. Duygularının derecelerini ifade edebilir, olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayabilir.
RESMÎ OLMAYAN GÖRÜŞME (ARKADAŞLAR İLE)	Anadili konuşanları arasındaki hararetli konuşmalara yetişebilir. Düşüncelerini ve fikirlerini doğrulukla ifade edebilir ve karmaşık tartışma cümlelerine ikna edici bir şekilde yanıt verebilir. Resmî olmayan konuşmada, aşına olunan bağlamlarda aktif olarak yer alabilir, yorumlar yapabilir, bakış açısını ortaya açıkça koyabilir, alternatif önerileri değerlendirebilir ve hipotezlere karşılık verebilir. Konuşmada etrafında söylenenlerin çoğunu biraz çaba ile yakalayabilir fakat birkaç anadili konuşanlarının dillerini herhangi bir şekilde değiştirmediklerinde konuşmaya etkin bir şekilde katılmayı zor bulabilir. İlgili açıklamalar, tartışmalar ve yorumlar katarak konuşma sırasında kendi fikirlerini güçlendirebilir ve açıklayabilir.
RESMÎ KONUŞMA VE TOPLANTILAR	Destekleyen ve karşı çıkan bakış açılarını doğru bir şekilde tespit ederek hararetli bir tartışmayı takip edebilir. Kendi düşünce ve fikirlerini net bir şekilde ifade edebilir, tartışma noktalarını ikna edici bir şekilde sunabilir ve karşılık verebilir. Rutin olan ve olmayan resmî tartışmalara aktif olarak katılabilir. Konuşmacının ağırlık verdiği noktaları ayrıntılı olarak anlayabilir, kendi alanıyla ilgili hususlardaki konuşmaları takip edebilir. Kendi fikrini açıklayabilir ve ispatlayabilir, alternatif önerileri değerlendirebilir, hipotezlerde bulunup bunlara da cevap bulabilir.

AMAÇ ODAKLI İŞBİRLİĞİ	Ayrıntılı yönergeleri güvenilir bir şekilde anlayabilir. İşlemin sürecinde diğer kişileri düşündüklerini söylemek için vs. katılmaya davet ederek yardım isteyebilir. Değişik yaklaşımların avantajlarını ve dezavantajlarını tartarak ve sebep veya sonuçları kuramsal olarak düşünerek bir meseleyi veya sorunu ana hatlarıyla açığa çıkarabilir.
MAL VE HİZMET ALIMLARINDAKİ İŞLEMLER	Hak edilmemiş bir trafik cezası, bir dairedeki hasarların maddi sorumluluğu, bir kaza ile ilgili suçlama gibi tartışmalara sözlü olarak çözüm bulabilir ve anlaşmaya varabilir. Sorunlarının çözümünde tatmin olmak için ikna edici bir dil kullanarak tazminat davasının genel hatlarını çizebilir ve vermeye hazır olduğu ödünlerin sınırlarını açıkça belirtebilir. Ortaya çıkan bir sorunu dile getirebilir ve müşterinin/hizmeti verenin bir tavizde bulunması gerektiğini açıkça belirtebilir.
BİLGİ ALIŞVERİŞİ	Karmaşık bilgileri anlayabilir ve bilgi alışverişinde bulunabilir, ayrıca kendi mesleki rolü ile ilgili birçok konuda tavsiyede bulunabilir. Ayrıntılı bilgiyi güvenilir bir biçimde aktarabilir. Bir işlemin gerçekleşmesi için anlaşılır, ayrıntılı bir tanımlama yapabilir. Birkaç kaynaktan edindiği bilgileri ve iddiaları sentezle birleştirebilir ve rapor edebilir.
MÜLAKAT YAPMAK VE MÜLAKATA ALINMAK	Hazırlanmış sorulardan aniden kaçınarak, ilginç cevapları izleyerek ve araştırarak etkin, akıcı bir mülakat gerçekleştirebilir. Bir mülakatta başlangıçlar yapabilir, mülakatı yapan kişiden biraz yardım alarak veya onun kışkırtmasıyla, fikirleri genişletebilir ve geliştirebilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 71-84)

Çizelge 22. B2 Düzeyindeki Kullanıcı İçin Yazılı Etkileşim Betimleyicileri

GENEL YAZILI ETKİLEŞİM	Yazılı olarak haberleri ve görüşleri ifade edebilir ve diğerlerine bağlantı yapabilir.
YAZIŞMA	Duyguların derecelerini ifade eden, olayların ve deneyimlerin kişisel önemini vurgulayan ve mektuplaştığı kişinin haberleri ve görüşleri hakkında yorum yapan mektuplar yazabilir.
NOTLAR, MESAJLAR, FORMLAR	Sorgu ileten ve sorunları anlatan mesajları alabilir. Önemli olduğunu düşündüğü noktaları anlaşılır bir biçimde aktaran, arkadaşlarına, hizmetlilere (service people), öğretmenlere ve günlük hayatın bir parçası olan diğer insanlara derhal gerekmekte olan basit bilgileri ifade eden notlar yazabilir.

(Avrupa Konseyi, 2001/2009: 85)

2.2 Yetişkin Öğretimi

"Yetişkinlerin öğrenmesiyle ilgili iki yaşamsal nokta onların öğrenmeyi öğrenme konusunda özerklikleri ve deneyimlerini yeni öğrenmelerine kaynak olarak aktarmalarıdır "(Simpson, 1980: 28).

Knowles, Holton ve Swanson (2005: 39-40) yetişkin öğrenenlerle ilgili özellikleri şöyle sıralamaktadır:

- Yetişkinler öğrenmelerinin ihtiyaçlarını ve ilgilerini tatmin edeceğini deneyimlediklerinde öğrenme için motive olurlar. Bu nedenle onların ihtiyaç ve ilgileri, yetişkinlere yönelik öğrenme etkinliklerinin çıkış noktasını oluşturmaktadır.
- Yetişkinlerin öğrenmeleri yaşam odaklıdır. Bu nedenle onlara uygun konular, yaşamın içinden durumlardır.
- Deneyim yetişkinlerin en zengin öğrenme kaynağıdır.
- Yetişkinlerin kendilerini yönlendirmeye (öz-yönelimli öğrenme) derinden ihtiyaçları vardır.
- Yetişkinlerde bireysel farklılıklar yaşla birlikte artmaktadır.

Çalışmaları dil öğretimi çevrelerinde çok etkili olmuş olan ve yetişkin öğretimine ilişkin bazı ilkeleri açıklayan Brundage ve MacKeracher (1980: 21-31) şunları sıralamaktadırlar:

• Kendi deneyimlerini sonraki öğrenmeleri için kaynak olarak değerlendiren ya da deneyimleri başkaları tarafından bu şekilde değerlendirilen yetişkinler daha iyi öğrenendirler.

• Yetişkinler, kendilerinin o süreçte geçerli ve ideal buldukları hedeflerine uyumlu öğrenim hedefleri geliştirme sürecine dâhil olduklarında en iyi öğrenirler.

• Yetişkinler, bilgiye odaklanma, bilgiyi alma ve işleme sürecine ilişkin kendilerince bir yol edinmişlerdir.

• Yetişkin öğrenen, konuya öğretmenin sunduğu gibi değil ancak kendi deneyimleriyle algıladığı şekilde tepki verir.

• Yetişkinler bir öğrenme etkinliğine öğrenme süreçlerini etkileyen edinilmiş bir takım düzenli tanımlamalar ve hislerle katılırlar.

• Yetişkinler başkalarının standartları ya da görüşleri ile buluşmaktan çok kendi idealize ettikleri kurguda değişip değişmedikleriyle ilgilenirler.

• Yetişkinler fazla stres ya da kaygı altında öğrenemezler.

• Edindiği bilgiyi çoklu kanallar yoluyla işleyebilen ve "nasıl öğrenilmesi gerektiği"ni öğrenmiş olan yetişkinler diğerlerine göre daha üretici öğrencidirler.

• Yetişkinler, ders içerikleri kendi geçmiş deneyimleriyle veya günümüz ilgileriyle, öğrenme süreci de hayat deneyimleriyle örtüştüğünde en iyi öğrenirler (Aktaran: Nunan, 1988: 23).

Brundage ve MacKeracher'ın yetişkin öğrenme ilkelerini ortaya koyan araştırmaları, yetişkinlerin geçmiş deneyimleri, günümüz ilgileri ve gelecek beklentilerinin öğrenmelerinde etkili ve yönlendirici olduğunu göstermektedir.

Yetişkin öğrenenlerin öğrenme biçimleriyle çocuklarınki farklıdır. Cantor'a göre (1992: 36-37):

- yetişkinler özerk ve öz-yönelimlidirler,
- yetişkinler amaç odaklıdır,
- yetişkinler problem bir şeyi neden öğrendiklerini bilmek isterler,
- yetişkinler pratik ve problem çözümüne odaklıdırlar,
- yetişkinlerin yaşam deneyimleri vardır.

Knowles (1975:18) öz-yönelimli öğrenmeyi "Kişilerin başkalarının yardımıyla veya başkalarının yardımı olmaksızın inisiyatif alma, öğrenme ihtiyaçlarını tanımlama, öğrenme hedeflerini düzenleme, öğrenme için kaynak araçları ve insanları belirleme, öğrenme stratejilerini seçme ve geliştirme ve öğrenme çıktılarını değerlendirme" süreci olarak tanımlamaktadır.

"Çocuklar ve yetişkinlerin dil öğrenme biçimleri ilgi alanları tamamen farklı olduğundan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen çocuk ve yetişkinlere uygun öğretim programları ve bu programlara uygun ders kitapları hazırlanmalıdır" (Karababa, 2009: 268-276) .

2.3 Yabancı Dil Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar

2.3.1 Öğrenci Merkezli Öğrenme

Öğrenci merkezli okulun özelliklerini ve öğrenmeyi sağlayan çevresel koşullar açısından öğrenciyi ve öğrenme sürecini tanımlayan öğrenci merkezli eğitimin on iki ilkesi ortaya konmuştur. Bu ilkeler:

İlke 1: Öğrenmeyi Öğrenmek Esastır
Öğrenme sürecinin doğası olarak öğrenme, bireyin kendi algıları, düşünceleri ve duygularından süzerek edindiği bilgi ve deneyimlerden anlamı keşfetmesi ve

yapılandırması sürecidir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğrenmeyi öğrenmek esastır.

İlke 2: Her Öğrenci Öğrenebilir

Her öğrenci, elde ettiği verilerden bir anlam yaratmak, bunu gözden geçirmek ve diğerleri için anlaşılır hâle getirmek üzere çaba gösterir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrenci öğrenebilir olarak kabul edilir.

İlke 3: Her Öğrenci Öğrenirken Eski ve Yeni Bilgiler Arasında Özgün Bağlantılar Kurar

Bilginin yapısı gereği her öğrenci daha derin bir anlama etkinliğini yapılandırmak için eski ve yeni bilgileri arasında özgün bağlantılar kurar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin yeni bilgi ile eski bilgileri arasında bağlantılar kurmasına önem verilir.

İlke 4: Düşünmeyi Öğrenmek Sorgulayıcı ve Yaratıcı Düşünceyi Geliştirir

Öğrenci, nasıl düşüneceğini plânlayıp, gözlemleyip, değerlendirerek, sorgulayıcı ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin düşünmeyi öğrenmesine öncelik verilir.

İlke 5: Başarabilme Duygusu İçsel Güdülenmeyi Sağlar

Öğrencinin kontrol düzeyi, sorumluluk duygusu, hedefleri, ilgi alanları, yeterlilikleri ve beklentileri başarma güdüsünü besleyen etmenlerdir ve güdüleme öğrenmeyi etkiler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin motivasyonuna önem verilir.

İlke 6: Öğrenme Olumsuz Deneyimlerle Engellendiğinde Zorlaşır

Her öğrenci doğal bir öğrenme eğilimine sahiptir. Bu eğilim olumsuz deneyimlerle engellendiğinde öğrenme zorlaşmaya başlar. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için onların bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratır.

İlke 7: Merak Yaratıcılık ve Kompleks Düşünmeyi Harekete Geçiren Ödevler Öğrenciyi Daha Zorlarını Başarabilmeye Güdüler

Merak, yaratıcılık ve kompleks düşünmeyi harekete geçiren, güdü artırıcı ve öğrenmeye öğrenmeyi geliştiren ödevler öğrenciyi giderek zorlaşan ödevler yapmaya güdüler. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ödevler her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için yaratılacak fırsatlardan biri olarak görülür.

İlke 8: Her Öğrenci Farklı Zamanda Farklı Türde ve Farklı Hızda İlerleyerek Gelişir

Öğrenmenin gelişimsel doğasına bağlı olarak her öğrenci farklı zamanlarda, farklı gelişim adımları boyunca ilerleyerek gelişir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde öğretim etkinliklerinin ve ortamlarının plânlanmasında farklı öğrenme türleri ve hızları dikkate alınır.

İlke 9: Farklı Özelliklerdeki Öğrencilerin Birbirleri İle Etkileşimi Öğrenmeyi Kolaylaştırır

Farklı özgeçmiş, ilgi ve değerlere sahip bireylerin birbirleri ile etkileşimi, öğrenmeyi kolaylaştırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde işbirliğine dayalı öğrenme gibi grup çalışmalarını ön plâna çıkaran öğretim stratejilerine ağırlık verilir.

İlke 10: Öğrenciler Arasındaki Olumlu İlişkiler Öğrenmeyi Artırır

Öğrencilerin birbirine destek olması, ilgi ve saygı göstermesi gibi olumlu ilişkiler öğrenmeyi artırır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde grup çalışmaları ve sosyal etkinlikler öğrenciler arasında olumlu ilişkilerin geliştirilebilmesi için yaratılacak fırsatlar olarak görülür.

İlke 11: Her Öğrenci Öğrenmeye Karşı Farklı Yetenek ve Eğilime Sahiptir

> Her öğrenci kalıtsal olarak taşıdığı genler ve çevresel etmenlerin bir araya gelmesi ile şekillenir ve bu nedenle öğrenciler öğrenmeye karşı farklı yetenek, tercih ve eğilimlere sahiptir. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde bu farklılıklar dikkate alınarak öğretim etkinlikleri çeşitlendirilir ve teknoloji ile desteklenir.
>
> **İlke 12: Her Öğrenci Yeni Bilgileri Kendi Kalıplarına Göre Kavrayıp Benzersiz Bir Anlama Yaratır**
> Her öğrenci yeni fikirleri inanç, anlama, yorumlama ve tutum süzgeçlerinden geçirerek işler ve benzersiz bir anlama yaratır. Bu nedenle, öğrenci merkezli eğitimde ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her öğrencinin gelişiminde gösterdiği ilerleme dikkate alınır (http://uretim.meb.gov.tr).

Yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan çağdaş yaklaşımlardan öğrenci merkezli olanlar Avrupa Ortak Başvuru Metninin felsefesini oluşturan kavramları da desteklediğinden öğrenci merkezli yaklaşımlardan söz etmek yerinde olacaktır.

2.3.1.1 Yapılandırmacı Yaklaşım

Yapılandırmacı yaklaşıma göre yeni bilgiler önceden yapılanmış bilgilerin üzerine kurulur. Yapılandırmacı öğrenme var olanlarla yeni olan öğrenmeler arasında bağ kurma ve her yeni bilgiyi var olanlarla bütünleştirme sürecidir.

> Oluşturmacılık[3] kuramına göre, bir bağlam için tek bir doğrunun olması yerine, aynı bağlam içinde geçerli olabilecek diğer seçenekleri, tüm doğruları düşünebilmek idealdir. Bugünün toplumlarına baktığımızda nerdeyse her konu için farklı fikir sahibi insanların bulunması ve dolayısıyla bunun farkında olan ve bunu kabul edebilecek bireyler yetiştirme eğitime yeni bir boyut kazandıracak gibi görünüyor. Aynı zamanda, farklı düşünme şekilleri gelişimi ve hayatta kalmayı zorlaştırmıyor. Hatta her durum için sonsuz alternatifler bulabilme geçerli bir kavramdır. Öğrenenlerin dünyası da oldukça hareketlidir, zira onları bu anlamda etkileyecek birçok insan vardır: öğretmenler, arkadaşlar, aile bireyleri, akrabalar, yöneticiler, çevredeki insanlar. Böylece öğrenenler birden fazla kaynaktan, birden fazla yoldan ve birden fazla şekilde bilgilerini oluşturuyorlar ve geliştiriyorlar. Öğrenen, dünya bilgisini öğretmeni, sınıf arkadaşları, aile bireyleri, çevredeki insanlarla olan işbirliğinden oluşturmaktadır. Bu da yine oluşturmacılık kuramının önemli ilkelerinden biridir (Vygotsky, 1978'den aktaran Can, 2006).

> Yapılandırmacı eğitimin en önemli özelliği, öğrenenin bilgiyi yapılandırmasına, oluşturmasına, yorumlamasına ve geliştirmesine fırsat vermesidir. Alışılmış yöntemde öğretmen bilgiyi verebilir ya da öğrenenler bilgiyi kitaplardan veya başka kaynaklardan edinebilirler. Ama bilgiyi algılamak, bilgiyi yapılandırmak ile eş anlamlı değildir. Öğrenen, yeni bir bilgi ile karşılaştığında, dünyayı tanımlama ve açıklama için önceden oluşturduğu kurallarını kullanır veya algıladığı bilgiyi

[3] Can, bazı araştırmacıların "yapılandırmacılık" olarak kullandığı İngilizce "constructivism" kavramının karşılığı olarak "oluşturmacılık" sözcüğünü kullanmayı tercih etmiştir.

açıklamak için yeni kurallar oluşturur (Brooks ve Brooks, 1993: 9'dan aktaran Şaşan, 2002: 49).

Yapılandırmacılık, öğrenenlere öğrenmeyi öğretmekte ve onlar için bilgiyi anlamlı kılmaktadır. Eğitimin yeni hedefi; bilgiyi nasıl ve nerede kullanacağını bilen, kendi öğrenme yöntemlerini tanıyıp etkili bir biçimde kullanan ve yeni bilgiler üretmede önceki bilgilerinden yararlanan bir insan modeli yaratmadır. Bu hedefe ulaşmada yapılandırmacı yaklaşım önemli bir rol oynamaktadır (Abbott, 1999: 68'den aktaran Şaşan, 2002: 50).

Yapılandırmacı öğretmen; bireye uygun etkinlikler yaratma, öğrenenlerin hem birbirleri ile hem de kendisi ile iletişim kurmalarını cesaretlendirme, işbirliğini teşvik etme, öğrenenlerin fikir ve sorularını açıkça ifade edecekleri ortamları oluşturma gibi rolleri yerine getirmek durumundadır. Öğretmen, öğrenenlerin bireysel farklılıklarına uygun seçenekler sunar, yönergeler verir, her öğrenenin kendi kararını kendisinin oluşturmasına yardımcı olur. Bu noktada öğretmen- yol gösterici ve rehberdir. Öğretmenler, problemi öğrenenler için çözmek yerine öğrencinin çözümlemesi için ortam hazırlarlar (Brooks ve Brooks, 1999: 21-23'ten aktaran Şaşan, 2002: 51).

Yapılandırmacı yaklaşımın AOBM ile ilişkisini anlatan Can'a göre:

Avrupa Topluluğu Eğitim Komisyonu tarafından yabancı dil eğitim politikasını çerçevelendirmek için 2000 yılında yayımladığı Genel Avrupa Referans Çatısı[4] öğrenci özerkliğine özellikle değinmektedir. Buna göre Referans Çatısının iki önemli işlevi vardır: birincisi yabancı dil öğrenenlere, öğrenme deneyimlerinin başarısı için somut bilgiler sağlama; ikincisi de, kendilerini daha iyi yansıtabilmeleri ve değerlendirebilmeleri bu şekilde de kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu daha çok alabilmeleri doğrultusunda öğrenmeyi öğrenenler için daha saydam hale getirmeye yardım etmek; böylece öğrenen özerkliğini desteklemek. Öğrenenin kendi kendini değerlendirmesi ve diğerlerinin onu değerlendirmesi birbirlerini desteklemeli, öğrenme, ortaklığa dayanır. Ayrıca hayat boyu öğrenme de öğrenen özerkliğini doğrudan gerektirir. "Genel Avrupa Referans Çatısı" eylem odaklı bir yaklaşım benimsediğini belirtmekle birlikte dil kullanımı ve öğrenmeyi şöyle tanımlamaktadır (CEF, 2000: 19): "Dil kullanımı dil öğrenimini de içine alacak şekilde bir dizi yeti, hem genel hem de özellikle iletişimsel dil yetisi, geliştiren bireysel ya da topluluk temsilcileri olarak kişilerin yapmış olduğu eylemlerden oluşur. Kişiler, çok çeşitli durumlarda ve çok çeşitli engellerdeki dil süreçlerini içeren dil aktivitelerine katılarak, belirli alanlarda, temalarla ilişkili metinleri yaratmak ya da almak için, tamamlanması gereken görevlerin başarılmasında en uygun olan stratejileri harekete geçirerek, çok çeşitli bağlamlarda yetilerini kendi idarelerinde kullanırlar."

"Genel Avrupa Referans Çatısı"nın bu tanımında da oluşturmacı yaklaşımın birçok özelliği görülür. Örneğin, dil öğrenimi birden çok yeti anlamına gelir, bu oluşturmacı yaklaşımda kavramların çoklu bakış açısıyla değerlendirilmesi gerektiği ilkesinin gereğidir. Metinlerdeki temaları yaratmak, görevlere katılmak, stratejiler kullanmak, çeşitli bağlamlarda bunları uygulayabilmek ve bütün bu sürecin öğrenenlerin kendi idarelerinde olduğu vurgusu oluşturmacılık yaklaşımının ilkelerince belirtilmiştir (Can, 2006).

[4] Araştırma kapsamında "Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni" çevirisiyle kullanılan İngilizce "The Common European Framework of Referencefor Languages" Can (2006)'da "Genel Avrupa Referans Çatısı" olarak çevrilmiştir.

2.3.1.2 İletişimsel Yaklaşım

Dilin kurallarının öğretiminden çok dilin bir iletişim aracı olarak kullanılması dil öğretiminin temel işlevi olan yazılı ve sözlü iletişimi sağlaması anlamını da taşır. Bu yaklaşıma göre öğrencilerin dil bilgilerinin ve yeteneklerinin seviyesi ne olursa olsun iletişim olayını yaratmak öğretmenin başlıca görevidir. Öğretilecek materyal öğrencinin daha önce edindiği bilgilerle bağdaştırabileceği ve dolayısıyla bir zihinsel süreç (anlama, kavrama, yorumlama) içine girebileceği nitelikte olmalıdır. Bu esaslar çerçevesinde iletişimsel yöntem uygulanırken her türlü öğretim araç ve gereçlerinden (görsel, işitsel, görsel-işitsel araçlar) ve de tüm öğretme tekniklerinden faydalanma yoluna gidilebilir. İletişimci yaklaşımda:

- Öğrenci için anlamlı olan sözlü ve yazılı iletişim etkinliklerine ağırlık verilir.
- Öğretim etkinlikleri daha çok karşılıklı diyalog, grup çalışması, benzetim, problem çözme ve eğitsel oyunlarla öğrenime dayanır.
- Amaç dilde yazılmış ve günlük iletişimde kullanılan özgün materyaller öğretim için kullanılır.
- Öğretmenin rolü, öğrencilere amaçlarına uygun biçimde iletişim kurmalarına yardımcı olmaktır.

İletişimsel yaklaşımda amaç öğrencilerin iletişim yetisini geliştirmektir. İletişim yetisi karşılaşılan sosyal çevrede uygun dili kullanabilmeyi gerektirir. Bunu yapabilmek için, öğrencilerin dilin yapılarını, anlam ve işlevlerini bilmesi gerekir. Öğretmenin sınıf içindeki rolü ise öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırmaktır. İletişim ortamı oluşturarak sınıf içi etkinliklerini idare eder. Öğrenciler dili büyük ölçüde problem çözme, oyunlar, rol yapma gibi iletişimsel etkinlikler aracılığıyla kullanırlar. Dilin işlevine dilin yapılarından daha çok önem verilir. Her işlev için çeşitli dilbilgisi yapıları sunulur. Bunun için öğretmenin hedef dilde yeterli olması gerekir (Demirel, 2004: 42-50).

İletişimsel yaklaşımda, bir etkinliğin öğrenen için anlamlı olması ve bir bağlam içinde sunulması gerekir. Etkinlik ve bağlam ilişkisi, iletişimsel yaklaşıma göre doğal ortamda öğretilmesi gereken dilin, sınıf ortamına özgün araçlarla taşınmasıyla açıklanır. Bir iletişim aracı olarak kullanılacak hedef

dilde öğrenen, sözlü ve yazılı iletişimin yaşayan örnekleriyle karşılaşmalıdır. Bu nedenle yapılandırılacak etkinliklerin bir bağlam içinde verilmesi gerekir. Dilbilgisi yapıları ve anlam bilgisi iletişim yetisinin bir parçasıdır. Anlamlı olan öğrenenin dilbilgisi yapılarından haberdar olması değil, o yapıyı nerede kullanacağını bilmesidir. Bu da dilbilgisinin işlevlerinin öğretilmesinin önemini vurgular. Öğrenenin dilbilgisi işlevlerini doğru ve yerinde kullanmasını sağlamak için öğretmenin dilbilgisini iyi çözmüş olması ve düzeye göre iyi belirlemiş olması gerekir. Dilbilgisinin işlevlerini iyi kavramış bir öğrenen verilen bağlam içinde kullanılabilecek yapıları da ayırt etme yetisine sahip olur.

> İletişimsel yaklaşımın yaygın olarak benimsenmesini Larsen-Freeman şu şekilde açıklamaktadır: "Öğrenenler dil kullanımının kurallarını bilebilirler, ancak dili kullanamayacaklardır. (...) Biz dili onaylama, ikna etme, söz verme gibi işlevleri başarmak üzere kullanmaktayız. Dahası, biz bu işlevleri sosyal bir bağlamda gerçekleştirmekteyiz. Bir konuşucu kendi düşüncesini, sadece kendi niyeti ve duygularını temel alarak değil, karşısındakinin kim olduğu ve onunla ilişkisinin ne olduğunu dikkate alarak ortaya koyar (Larsen-Freeman 1986:123'den aktaran Karababa, 2004:154).

2.3.1.3 Kavramsal-İşlevsel Yaklaşım

> Dil yapılarının bağlam içersinde anlam kazandıkları ve dil yapılarının bağlam içersinde işleve sahip oldukları gerçeği, yabancı dil öğretimi yöntemlerinde uzun zamandır göz önüne alınmaktadır. 1964 yılında Avrupa Konseyi Kültürel İşbirliği Dairesi tarafından başlatılan "Çağdaş Diller Projesi" çerçevesinde Wilkins ve Van Ek tarafından İşlevsel-Kavramsal Yaklaşım'ın geliştirilmesiyle 1971'den bu yana yabancı dil öğretimi bağlamında vurgulanmaktadır(Demircan,1990: 232).

Bu yaklaşıma göre dilin iletişim süreci içinde belirli işlevleri vardır ve bu işlevler belirli kavramların iletilmesinde kullanılırlar. "Kavram" insanların iletişim kurduğu belirli bir bağlam, "işlev" ise dil kullanıcısı için verilen bağlamdaki belirli amacıdır. Alışveriş "kavram"ı fiyat sorma, pazarlık yapma gibi sayısız dil "işlevleri"ni gerektirir.

> İngiltere'de Henry Widdowson 1978), Cristopher Brumfit (1979) ve Keith Johnson (1982) gibi dil öğretim uzmanları iletişim amacıyla yapılacak yabancı dil öğretim programlarının hazırlanmasında kavramsal-işlevsel (notional-functional) yaklaşımdan ve sınıf içinde kullanılacak yöntem olarak da iletişimci yöntemden söz etmektedirler (Demirel, 2004: 43).

“Wilkins (1974-76)’da açıklanan kavramsal-işlevsel kategoriler dilbilgisel (syntactic-semantic) kategorilerdir ve işlevsel kategoriler etkileşimli iletişimsel işlevlerdir. Bu çeşit iletişimsel dil öğretimi ileride Avrupa Konseyi tarafından dilsel yetilerin genel eşik düzeylerle belirlendiği bir sistem haline getirilecektir” (Van Ek: 1975’den aktaran: Karababa: 2004:154).

“Bir konuşma etkinliğinde, kavramsal-işlevsel yaklaşım, dil öğreniminin iletişimsel amaçlarına önem verir. Konuşma sürecinde kişilerin yapmak istedikleri ya da başarmak istediklerine odaklanır” (Finocchiaro and Brumfit: 1983:13’den aktaran: Karababa, 2007: 29).

“Kavramsal-İşlevsel yaklaşımda ilke olarak sınıf ortamında dil bilgisi değil, dilin kullanımıyla ilgilenilir. İkinci bir ilke olarak öğrenenler dili gerçekçi durumlarda kullanarak edinirler” (Karababa, 2007: 31).

2.4 Yabancı Dil Öğretiminin Temel İlkeleri

Yabancı dil öğretim etkinliklerinin başarısında temel alınan ilke ve yöntemlerin önemi büyüktür. Öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ilke ve yöntemler, sınıf-içi uygulamaları etkilediği kadar eğitimin niteliğini de etkilemektedir.

Yabancı dil öğretimine ilişkin ana kurallar olarak nitelendirilebilecek ana ilkeler aşağıdaki gibi açıklanabilir (Demirel, 2004: 24-27)**:**

1. Dört Temel Beceriyi Geliştirme

Dil, dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin işlevsel bütünlüğünden oluşmaktadır. Dili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğretirken bu dört temel becerinin birlikte öğretilmesi gerekmektedir.

2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama

Plan yapma, bir anlamda öğretilecek dersin ya da konunun öğretmen tarafından önceden yaşanmasıdır. Öğretmen her ders için yapacaklarını önceden planlamalıdır. Dikkatli bir planlama başarılı bir öğretimin temel koşuludur.

3. Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta Doğru Öğretme

Öğretilecek konular basitten başlayarak karmaşığa doğru, somut kavramlardan soyuta doğru öğretilmelidir. Bu ilke gereğince, basit cümle kalıplarından başlanarak bileşik ve karmaşık cümle kalıplarının öğretimi, gösterilmesi ve açıklanması kolay olan sözcüklerden ve somut kavramlardan, sınıf içindeki ve yakın çevredeki nesnelerden başlayıp soyut kavram ve düşüncelere geçilmesi esas alınmalıdır.

4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma

Görsel ve işitsel araçlar, öğretimin daha etkili olmasını sağlamakta, öğrenci ilgisini derse çekmekte, verbalizmi azaltmakta ve sınıf içinde doğal ortamın oluşmasına yardımcı olmaktadır. Görsel araçlar, öğretilen sözcüklerin, kavramların ve cümle yapılarının daha kolay anlaşılmasına yardımcı olmaktadır. Bir resmin bin sözcük değerinde olduğu yabancı dil öğretimi uygulamalarında özellikle anlaşılmaktadır. İşitsel araçlar da doğru dil alışkanlıklarının kazanılmasında ve tekrar alıştırmalarının yapılmasında etkili olmaktadır.

5. Öğrencilerin Derse Daha Etkin Katılımlarını Sağlama

Tüm öğrencilerin sınıf-içi etkinliklere katılımları sağlanmalıdır. Tekrar alıştırmaları, soru-cevap, rol yapma, grup tartışması, ikili ve üçlü çalışmalar, benzetim gibi tekniklerle öğrencilerin derse daha etkin katılımları sağlanmalıdır.

6. Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma

Öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme hızları birbirinden farklıdır. Bazı öğrenciler daha çabuk öğrenirken diğerleri yavaş öğrenir. Bazıları duyduğunu iyi anlarken diğerleri gördüğü zaman iyi anlayabilir, bazı öğrenciler sözlü

alıştırmaları iyi yaparken belki de pek çok öğrenci yazılı alıştırmaları daha iyi yapar. Bütün bu özellikler dikkate alındığında, öğretmen öğretim etkinliklerine çeşitlilik getirmeli, sınıf içinde zengin öğrenme ortamı sağlanmalıdır.

7. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme

Güdüleme, başarıyı olumlu yönde etkilemektedir. Her derse başlamadan önce, öğrencileri öğrenmeye karşı güdülemek öğretmenin en önemli görevlerinden biridir. Güdüleme, bir bakıma öğrenci ile öğrenilecek konu arasında psikolojik bir bağ kurmadır. Bu bağ kurulmadan öğretime başlanırsa yapılan etkinliklerin yararlı olmadığı gözlenmektedir. Buna karşın iyi bir sınıf ortamında işlenen konuların daha iyi anlaşılacağı, öğrencilerin derse daha katılgan olduğu görülmektedir. Sınıf içinde iyi bir ortamın hazırlanması öğretmenin öğrencilerini cesaretlendirmesine bağlıdır.

8. Verilen Bilgilerin Günlük Yaşama Aktarılmasını Sağlama

Sınıf içinde öğretilen bilgilerin günlük iletişimde nasıl kullanılacağının öğrencilere gösterilmesi gerekir. Sınıf-içi öğrenmelerin kalıcı olması için örneklerin günlük yaşamdan verilmesi ve öğrencilere öğrendiklerini kullanma olanağının verilmesi uygun olur.

2.5 Yabancı Dil Öğretiminde Araç Geliştirme

ABD Texas Üniversitesinde Philips tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre, zaman faktörü sabit tutulduğunda “hatırlama” şu yüzdelerle olmaktadır:

- Okuduklarının %10’unu
- Duyduklarının %20’sini,
- Gördüklerinin %30’unu
- Hem görüp hem duyduklarının %50’sini
- Görüp, işittikleri ve söylediklerinin %50’sini
- Görüp, işitip, dokunup söylediklerinin %90’ını hatırlamaktadırlar (Kinder, 1973: 39’dan aktaran Demirel, 2007: 58-59).

Öğrencilerin öğrendiklerini daha çok hatırlayabilmeleri için sınıf içinde çok ortamlı (multi-media) öğretme durumunun düzenlenmesi önemli görülmektedir. Eğitimde uzun süre çok ortamlı öğretimin temelini öğretmen ve ders kitabı oluşturmuştur. Bugün ise çağdaş teknoloji olanaklarından eğitimde yararlanılması nedeniyle öğretmen-ders kitabı ikilisinin yanı sıra değişik kaynaklar sınıf içindeki çok ortamlı öğretimin sağlanmasına yardımcı olmaktadır. Sınıf içinde ne kadar çok bu araçlara yer verilirse öğrencilerin güdülenme düzeylerinin de o kadar çok arttığı belirtilmektedir. İyi bir öğretmen, ders planı hazırlarken vereceği dersle ilgili görsel ve işitsel araçlarını da önceden hazırlamalı, bu araçları nerede, nasıl uygulayacağını çok iyi planlamalıdır.

Öğretim etkinliklerini planlarken, öğrencilere hedef ve davranışların hangi öğrenme ortamında kazandırılacağı ve öğrenme ortamının nasıl düzenleneceği çok önem kazanır. Öğrenmelerin kalıcı olması için çok duyu organına hitap eden görsel ve işitsel araçlarla oluşturulacak bir öğrenme ortamının iyi planlanmış olması öğretimin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Araçlara dayalı olarak yapılan öğretimin yararları aşağıdaki gibi sıralanır:

1. Öğrencilerin güdülenme düzeyleri artar,
2. Öğrenmeyi somutlaştırır,
3. Öğretme-öğrenme sürecine çeşitlilik ve değişiklik katar,
4. Verbalizmi önler yani sözden ekonomi sağlar ve zamanı daha iyi değerlendirmeyi sağlar,
5. Öğrenilecek konular üzerinde daha etkili alıştırma ve pratik yapmayı sağlar.

Öğretim materyalinin hazırlanmasında ya da seçiminde en önemli kriter materyalin hedef ve davranışa uygunluğudur. Yani amaç-araç ilişkisinin kurulmasıdır. Materyallerin hedef davranışa uygunluğunun yanı sıra öğrenci gereksinimlerine de uygun olması gerekmektedir (Demirel, 2007: 59-65).

Yabancı dil öğretiminde araç geliştirme, alt yapısını yabancı dil öğretimi alanındaki güncel yaklaşımlarla oluşturması gereken bir çalışma alanıdır.

Araçların, hedef dilin öğrenilmesini kolaylaştırması ve amaçlanan becerileri geliştirmeye yönelik olması beklenir.

Nunan'a göre (1995: 208-227), araç geliştirme, program geliştirme ve yöntembilimin ortak paydasında yer almaktadır. Konuların sıralanmasında yaşanan zorluklar, program geliştirme ve yöntembilimin birbirinden bağımsız olmadığını açıkça göstermektedir. Ders özenle yapılandırılmamış ve etkinlikler de o sıralamaya koşut uygulanmamışsa öğrenenler dersi disiplinsiz, karışık ve bütünlüğü olmayan bir yapı olarak değerlendireceklerdir. Tabii bu, öğretmenin çeşitli etkinlikleri sınıfa taşıma ve ilişkilendirme konusundaki becerilerine de bağlıdır.

> İşlevsel/ İletişimsel yöntem için öğretim araçlarının rolü aşağıdaki gibi belirlenebilir:
> 1. Araçlar, iletişim becerilerine odaklanarak yorumlama, anlatma ve tartışmaya olanak sağlamalıdır.
> 2. Araçlar, dilbilgisel formlara yönelik bir sunum olmaktansa, anlaşılır, konu ile ilgili ve ilginç bilgi alışverişine odaklanmalıdır.
> 3. Araçlar, öğrenenlerin çeşitli etkinlik ve görevlerle becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak çeşitli metinler ve görseller içermelidir (Richards and Rodgers 1986: 25'ten aktaran: Nunan, 1995: 213)

Yabancı dil öğretiminde araç geliştirirken dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan birisi aracın öğrenenlerin ilgisini çekebilecek nitelikte olmasıdır. Öğrenmeye ket vurmayacak, öğrenme zevkini körleştirmeyecek türden araç seçimi için dilin doğal bağlamından koparılmaması gerekir. Hedef dile ait dilbilgisi kalıplarının öğretilmesine yönelik hazırlanan metinler yapay oluşlarıyla öğreneni sıkmakta ve öğrenme isteğini azaltmaktadır. Özellikle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin büyük çoğunluğunu yetişkinlerin oluşturduğu düşünüldüğünde otantik metinlerin kullanımı öğrenmeyi çekici hale getirecektir. Otantik metinler, dilin öğretilmesi amacıyla hazırlanmış metinler değildir.

"Otantik metinler dil öğretimi amacıyla hazırlanmamış metindir. Bir gazete yazısı, bir rock şarkısı, bir öykü, bir radyo görüşmesi otantik metin

örnekleridir. Dolaylı anlatımın kullanımını örneklerle gösteren bir metin otantik olmayacaktır" (Tomlinson, 1998: viii).

Yabancı dil öğretiminde geliştirilecek araçlarda yine temel olan öğrenenlerin hazır bulunuşluk düzeyidir. Kullanılacak aracın öğrenenlerin dilbilgisel yeterliliklerine koşut olması gereğinin yanı sıra öğrenenlere kendilerini rahat hissettirmesi gerekmektedir.

Tomlinson'a göre yabancı dil öğretimi için geliştirilen araçlar aşağıda tanımlanmış özellikleri taşımalıdır (1998: 7-21):

- Etkileyici olmalıdır. Araçlar, öğrenenlerin merak, ilgi ve dikkatlerini çekmek yoluyla öğrenenler üzerinde belirgin bir etki bırakabilirler. Ancak etkinin çeşitliliğini göz ardı etmemek gerekir. Örneğin, on kişilik bir sınıfta etkileyici olabilen bir araç, beş kişilik bir sınıf için aynı etkiyi yaratamayabilir. Bunun için öğretmenin öğrenen grubunu ve grubun ihtiyaçlarını olabildiğince çok tanıyor olması gerekir.

- Öğrenenlerin kendilerini rahat hissetmelerini sağlamalıdır. Araçların öğrenende karmaşa duygusuna neden olmaması gerekir. Öğrenenler, kendilerine açıkça öğretmeyi hedeflemiş araçlarla, kendilerini sınayan araçlarda olduklarından çok daha rahat hissederler.

- Öğrenenlerin kendilerine güvenlerini geliştirmelidir. Araç geliştirenlerin çoğu sadeleştirilmiş ve basitleştirilmiş görevlerle öğrenenlerin kendilerine güvenmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar. Ancak unutulmamalıdır ki, öğrenenler aslında sürecin kendileri için basitleştirildiğinin farkına vardıklarında başarılarının bir yanılsama olduğunu düşünmektedirler. Böyle bir yaklaşım yerine, onları bulundukları yeterlik düzeyinin üstüne çıkarabilecek, aynı zamanda ulaşılabilir özellikte olan başarı duygusunu geliştirecek görevler verilmelidir.

- Öğrenenler öğrendiklerini amaca uygun ve yararlı bulmalıdır. Bunun bir yolu ilgi çekici ve gayret gerektiren sınıf görevleri planlamaktır. Bu görevler öğrenenlerin hedef dilde gerçek hayatta ihtiyaç duyacakları koşullara benzer öğrenmeler içermelidir.

- Araçlar, öğrenenlerin kendilerini keşfetmelerine olanak tanımalıdır. Öğrenenlerden kendileri için keşifler yapmasını isteyen öğrenme etkinliklerinin değerli olduğunu yazan pek çok araştırmacı vardır. Öğrenenler en çok ilgi, çaba ve dikkat geliştirdikleri etkinliklerden faydalanmaktadırlar. Bu öğrenen merkezli etkinliklerle sağlanabilir.

- Öğrenenlerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.

- Araçlar, öğrenenleri dilin otantik kullanımıyla buluşturmalıdır.

- Araçlar, öğrenenlerin hedef dili iletişimsel amaçlar için kullanmalarına olanak sağlamalıdır. Çoğu araştırmacının ortak görüşü, öğrenenlerin hedef dili iletişimsel amaçlarla kullanmalarının, öğretmen ya da araçlar tarafından kontrol edilen durumlar için alıştırma yapmalarından daha doğru olduğudur.

- Öğrenenlerin öğrenme stillerinin farklı olduğu dikkate alınmalıdır. Öğrenme stili, her bireye özgü olan bireyin öğrenmeye yönelik eğilimlerini ya da tercihlerini gösteren özellikler olarak tanımlanabilir. Farklı öğrenenler farklı öğrenme stillerini tercih ederler. Bu da demektir ki etkinlikler çeşitlendirilerek tüm öğrenme stillerine hitap etmelidir. Geliştirilen araçların hitap etmesi gereken farklı öğrenme biçimlerini şöyle sıralayabiliriz:

  -görsel (örneğin, öğrenen dili yazılı olarak görmek ister),

  -işitsel (örneğin, öğrenen dili duymak ister),

  -kinestetik (duyu devinimsel) (örneğin, öğrenen yönergeleri takip etmek gibi fiziksel bir şey yapmayı tercih eder),

  -deneyimsel (örneğin, öğrenen dili kullanmak ister ve dili doğru kullanmaktan çok iletişim kurmaya odaklıdır),

-çözümleyici (örneğin, öğrenen dilin farklı parçacıklarına odaklanarak, teker teker öğrenmek ister),
-küresel (örneğin, öğrenen dilin bütününe yanıt verirken bütünden kapabildiğiyle mutlu olur),
-bağımlı (örneğin, öğrenen bir öğretmen ya da bir kitap kılavuzluğunu tercih eder),
-bağımsız (örneğin, öğrenen kendi deneyimlerinden öğrenmekten mutludur ve özerk öğrenme stratejilerini kullanır).

- Araçlar, öğrenenlerin duyuşsal eğilimlerinin farklı olduğu dikkate alınarak hazırlanmalı, değişke ve seçim sunulmalıdır.

- Araçlar hem sağ hem sol beyin etkinliklerini uyararak beynin öğrenme potansiyelini en üst seviyeye taşımalıdır. Daha derin ve uzun süreli bir öğrenmenin sağlanabilmesi için etkinliklerin öğrenenlerin duygu ve düşüncelerini uyarabilmesi gerekir. Etkinlikler çok kolay olmamalıdır. Öğrenenin geçmiş deneyimlerini ve beynini kullanmaksızın etkinlikleri rahatlıkla yapabiliyor olmaması da önemlidir.

- Araçlar kazanımlarla ilgili geri bildirime olanak sağlamalıdır. Unutulmamalıdır ki, dil üretim etkinlikleri pratik yapmaktansa tasarlanmış kazanımlar içermelidir.

- Araçlar çoğunlukla kontrol edilip yönetilen dilbilgisi alıştırmaları haline dönüştürülmemelidir.

2.6 Sanatsal Uyaranlar ve Yabancı Dil Öğretimi

Dil öğretiminin iki farklı boyutu, o dilin anadili veya bir yabancı dil olarak öğretilmesinin tartışmasız kesiştiği noktalardan birisi, dersin yapılandırılışı ve çok uyaranlı eğitim ortamlarının yaratılması gereğidir.

> Türkçe öğretiminde, anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilebilmesi için, öğrencilerin duygu ve düşünce üretmelerine olanak sağlayacak çok uyaranlı eğitim ortamlarının oluşturulması gerekir. (...)Anlama ve anlatma becerilerinin uygulamalarla geliştirilmesi, anadili öğretiminin temel bir ilkesidir. Bu uygulamalar için, yalnızca ders kitabına bağlı kalınmayıp öğrencileri duygu ve düşünce üretmeye isteklendirecek çok uyaranlı eğitim ortamlarının yaratılması gerekir (Sever, 2007: 222).

> Kapsamlı ve çok yönlü bir süreç olan dil öğretimi, anadili ve yabancı dil öğretimi olarak iki ana başlıkta toplanır. Amaçları ve öğrenenlerin donanımları açısından farklı olmalarına karşın bu iki öğretim sürecinin benzeşen yanları da vardır: Dersin yapılandırılışı ve işlenişi gibi (Karababa, 1999: i).

Yabancı dil öğretiminde ders kitabı dışında, yabancı dil öğretiminin temel ilkelerinin de tanımladığı gibi, öğrenenin çoklu uyaranlarla buluşturulması gerekir.

Yabancı dil öğretiminde temel ilkelerden biri bireysel farklılıkları dikkate alma ilkesidir. Bu ilkeye göre, öğrencilerin ilgi, yetenek ve öğrenme hızları birbirinden farklıdır. Dolayısıyla, öğretim etkinliklerine çeşitlilik getirilmeli, sınıf içinde zengin öğrenme ortamı sağlamalıdır.

İnsan beyninin yapısına baktığımızda, insan beyninin tarihsel evrimi içindeki gelişimini ele alan kurama göre Neokorteks, tüm beynin %80'ini oluşturmakta ve düşünme tüpü olarak da anılmaktadır. Görüntü, işitme, duyumlar, güdülü devinimler, usavurma, "cerebral" düşünme ve karar verme, amaçlı davranışlar, dil ve "sözel olmayan kavrama" süreçleri burada yer alır. Limbik sistem ise Neokorteksten önce oluşmuş olup yeme, içme, uyuma, uyanma, beden ısısı ve kimyasal dengeleri ayarlar ve zevk, cezalanma, açlık, susuzluk, saldırganlık, öfke odağıdır. Fakat aynı zamanda bildirişimleri beyne dağıtan, bellekle ilgili olanlarını belli yerlerine yerleştiren transfer yeridir. Ayrıca beyinde var olan sayısız birleştirici lifleri de düşünürsek, beyinde fizyolojik açıdan bir tamlık, bütünlük olduğunu da söyleyebiliriz. Nasıl bedenimizin bir yarısını daha çok kullanıyorsak genelde beynimizin bir yarısını da daha çok kullanmaktayız. Hangi yarıküreyi kullandığımız ise nasıl öğrendiğimizle ilişkilidir (San, 1990: 145-160).

Duyu organlarının öğrenmeye etkisi üzerinde yapılan çalışmalar göstermektedir ki gözün öğrenmedeki etkileri çok önemlidir. Öğrenmede görmenin %83, işitmenin ise %11 oranında etkili olduğu bilinmekte ve görsel işitsel araçlardan yararlanma yabancı dil öğretiminin de temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında tasarlanmış etkinliklerde uyaranların (resim, karikatür, müzik ve film) kullanımında yabancı dil öğretiminin bu temel ilkesinden yola çıkılmıştır.

> İnsanın yaşamı tanıma, anlama, anlatma ve kendini gerçekleştirme çabasının estetik bir eylemidir sanat. Sanatın insanı etkileme gücü; gerçekliği dönüştürebilmesinden, yeni bir gerçeklik yaratabilmesinden gelmektedir. Sanatçı tarafından yaratılan yeni öznel gerçeklik, yaratıcı yetinin yaratım sürecine katkısıyla nitelik kazanır. Çok boyutlu duyma ve düşünme yetisi kazanmış, insanı ve yaşamı tanıma ve anlama çabasını kurgulayarak bunu bir anlatım aracı ile etkili biçimde sunabilen insandır sanatçı. Sanatçının üst düzey bilişsel ve duyuşsal becerilerinin dışavurumu olarak da nitelendirilebilecek olan yapıtlarıyla kurulan her iletişimde, etkileşime giren kişi de anlama ve anlatma çabasına gereksinim duyar (Sever, 2007: 222).

Dolayısıyla çalışma kapsamında tasarlanmış etkinliklerde kullanılan uyaranların sanatsal olması, öğrenenin anlama ve anlatmaya ilişkin becerilerini harekete geçirecektir.

Sanat yoluyla eğitimin temelinde sanatın öğrenme kapasitesini oluşturan ve geliştiren bir unsur olarak değerlendirilmesi yatmaktadır. Bu değerlendirmeyse, fiziksel, duygusal ve ruhsal olmak üzere üç ana faktöre dayanmaktadır. Nörofizik araştırmalar göstermiştir ki, beynin görme, duyma ve el kullanmayla ilgili merkezleri beynin en geniş alanını kapsamaktadır. Buna göre sanatsal eğitim en fazla zaman gereksinen eğitim olmakla birlikte algılama, düşünme ve uygulama arasında, yani zihin ve pratik arasında bütünleşmeyi kurmakta en etkili eğitim şeklidir. Bu yolla eğitim, insana karar vermekte, seçim yapmakta, güncel ilişki, iletişim ve pratiği sürdürmekte yararlıdır. Olayın zihinsel yönündeyse, sanatın hayal gücünü güçlendirmedeki etkisinden söz etmemiz gerekmektedir. Sanatın duygusal eğitim olarak üstlendiği rol ise en önemli yönlerinden birisidir. Eğitim, kişinin teknik yeteneklerini geliştiren ve onu bilgi ile donatan bir eylem olduğu gibi aynı zamanda eğitimin kişiyi manevi olarak güçlendiren ve olgunlaştıran bir

yanı vardır. Sanat kişide uyum ve bütünlük hissini geliştirerek yaşamında da bu kaliteleri tercih etmesinde etkili olur (Erzen, 1990: 63-64).

Dil öğretiminde geliştirilmesi hedeflenen dört temel beceri alanlarından özellikle konuşma ve yazmada öğrenen etkin olduğundan bu alanların öğretiminde hayal gücünün harekete geçirilmesi öğretimin niteliğini arttıracaktır. Gelişmiş bir hayal gücü yabancı dil öğretiminde özellikle sınıf içi öğretim tekniklerinin kullanımının verimliliği ve etkinliği konusunda belirleyici denebilecek bir rol oynamaktadır. Sanat eğitiminin kişiyi duygusal açıdan geliştirmesinden yola çıkılarak dil öğretiminde kullanılacak sanatsal uyaranlar, öğretimde temel ilkelerden birisi olan öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme noktasında verimliliği arttıracaktır.

Yabancı dil öğretiminde, bir öğretim aracı olarak sanatsal uyaranların kullanımı öğrenene tanıdığı, bildiği görsel uyaranlardan hareket etme olanağı da vereceğinden kendilerini rahat hissetmelerini sağlar.

Güzel sanatlar alanlarından yararlanılarak hazırlanan ders kitapları, hem öğretmen hem de öğrenci için taşıdığı estetik kaygıyla daha cazip hale gelir. Yetişkin öğrenenlerin, yaşamın içinden durumlarla buluşmak istediği öğretim ortamlarının oluşturulmasına katkı sağlar.

Sanatsal uyaranlarla tasarlanmış öğretim araçları öğretmenin dersi işleyişine, yaratıcılığına ve dolayısıyla başarısına katkı sağlar.

2.7 Yabancı Dil Öğretiminde Etkinlikler

İletişimsel hedeflere yönelik bir etkinliğin nasıl olması gerektiğiyle ilgili özellikleri tanımlayan Richard ve Nunan (1997: 30-31) öncelikle etkinliğin amacından bahsetmektedir. İletişimsel amaçları olan bir etkinlik öğrenenlere dilin pratiğini yaptırmanın dışında gerçek bir iletişim amacına dayanmalıdır. Etkinlik öğrenenlerde ilgi ve istek uyandırmalıdır. Öğrenciler konuşmaya zorlandıkları bir durumda olsalar da gerçek bir iletişim içindeymiş gibi

hissetmelidirler. Belirli bir içeriğe sahip etkinliğin öğreneni sınırlayıcı bir formu olmamalı, yani öğrenenin “nasıl” söylediğinden çok “ne” söylediğiyle ilgilenilmelidir. Öğrenenler dil kalıplarının kullanımında özgür bırakılmalı, belirli bir kalıbın alıştırması yaptırılmamalıdır. Etkinlik öğrenenlerin hangi dil kalıplarını kullandığını ölçmemelidir. Etkinlik, öğrenenlerin öğretmenle değil, birbirleriyle çalışarak uygulayabilecekleri şekilde tasarlanmalıdır. Öğretmen öğrenenleri düzeltir ya da değerlendirir şekilde etkinliğe dâhil olmamalıdır. Yine de öğretmen etkinlik bittiğinde etkinliğin çıktısıyla ilgili değerlendirme yapabilir.

Dil etkinlikleri, kişinin belirlenmiş bir alanda bir ya da birden çok metni algılayıcı ve üretici olarak işlerken iletişimsel dil yeteneklerini kullanmasını içerir. Öğrenen ya da kullanıcının iletişimsel dil yeteneği, alımlama, üretim, etkileşim ve uzlaştırma/dolayımlama (yorumlama ve çeviri yoluyla) içeren çeşitli dil etkinliklerini kullanırken etkinleşir. Tüm bu etkinlik çeşitleri yazılı ve sözlü metinlerle ilişkilendirilebilir. Süreç olarak alımlama ve üretim kesinlikle önceliklidir çünkü her ikisi de etkileşim için gereklidir (Avrupa Konseyi, 2001: 10-14).

3. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde resim, karikatür, müzik ve film ile sınırlandırılan sanatsal uyaranların kullanımıyla yapılandırılmış etkinlikler üzerine bir model önerisi hazırlanmıştır. Uyaranların sanatsal niteliğinin belirlenmesinde, alan uzmanlarının görüşü alınmıştır. Çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metninin tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınarak dilsel becerilerin kazandırılmasına odaklı, sanatsal uyaranlarla (resim, karikatür, müzik ve film) etkinlikler tasarlanmıştır.

Çalışma kapsamında tasarlanan etkinlikler, öğrenenin bilgiyi yapılandırırken izlediği sıra göz önünde bulundurularak aynı uyaranla hem B1 hem B2 düzeyi için oluşturulmuştur. Bunun temel nedeni seviye farkına koşut olarak Avrupa Ortak Başvuru Metninde yer alan “yapabilir” belirlemelerindeki genişleyen yelpazeyi ortaya koymaktır.

Karababa’nın (2007: 30) telefon görüşmesi örneğinde görülmektedir ki anlaşılır dil girdisiyle, aynı etkinlik farklı içerik ve kazanımlarla A1 düzeyinden C2 düzeyine kadar uygulanabilmektedir:

Şekil 3. Telefon Görüşmesi Örneği

Etkinlik önerileri kullanılan sanatsal uyaranlar temel alınarak sınıflandırılmıştır. Öğrenenlerde "etkinlik" uygulamalarına temel oluşturulması ve alışkanlık kazandırılması amacıyla "Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri" başlığı altında iletişimsel yetiyi geliştirebilecek, yaratıcılığı destekleyen kısa süreli etkinlikler sunulmuştur.

Sanatsal uyaranlarla tasarlanmış etkinliklerin yapılandırılışı aşağıdaki gibidir:

Resim ve karikatürün bir uyaran olarak kullanıldığı durumlarda öncelikli olarak o uyaranın resmi verilmiştir. Etkinlikler aynı uyaranla hem B1 hem B2 düzeyleri için tasarlandığından **düzey** bilgisi yer almaktadır. Çalışmada sistemli bir yol izlemek için her uyaranla önce B1 sonra B2 düzeyi için etkinlik yapılandırılmıştır. Etkinliğin geliştirmeyi hedeflediği **beceri alanı** tanımlandıktan sonra o becerinin ilgili düzeyde AOBM'de yer alan "yapabilir" açıklaması verilmiştir. Bu açıklama aynı zamanda etkinliğin amacını oluşturur. Etkinliğin tamamlanması öngörülen **süre** belirtilmiştir. Etkinlik yapılacak hazırlıklar, süreci ve sonrasındaki ödevler/değerlendirmeler temel

alınarak aşamalandırılmış, **etkinlik öncesinde, etkinlik sırasında ve etkinlik sonrasında** bölümleri kendi içinde tanımlanmıştır. Bu aşamalar, otantik bir araç olarak kullanılan dizi filmlerden bölümlerin kullanıldığı film etkinliklerinde (Etkinlik 17, 16, 15) **işleyiş** ve **sonrasında** olarak belirlenmiştir.

Dil öğrenme sürecinde öğrenen özerkliği, öğrenmeyi öğrenme ve kendini değerlendirmeyi destekleyen ADGD ve AOBM'yi temel alan bu çalışmada ADGD hedeflerine uygunluk açısından öğrenenin her etkinliğin sonunda **öz değerlendirme** başlığı altında etkinlik kazanımlarıyla ilgili değerlendirme yapabileceği çizelgeye yer verilmiştir. "Etkinlikle ilgili" ifadesiyle oluşturulan çizelge, AOBM'nde tanımlanan öz değerlendirme ifadelerine yer verilerek öğrenenin kendi düzeyini sezmesini amaçlar. Ayrıca bazı etkinliklerde **öğretmene notlar başlığı** altında, öğretmenin ayrıntılı kabul edilebilecek bilgileri bilmek zorunda olmadığı düşüncesinden hareketle birtakım açıklamalara yer verilmiştir.

Çalışma kapsamında söz konusu sanatsal uyaranlar ile, AOBM'nde belirlenmiş B1 ve B2 düzeylerinde yer alan öğrenenlerin dilbilgisel yeterliği ve sözcük dağarcığı temel alınarak oluşturulan etkinliklerin etkinliklerin düzeyler, geliştirmeyi hedeflediği beceri alanları ve uyaranlara göre dağılımı aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir:

Çizelge 23. Çalışma Kapsamında Tasarlanan Etkinliklerin Geliştirmeyi Hedeflediği Beceri Alanları ve Uyaranlara Göre Dağılımı

DÜZEYLER	BECERİLER	UYARANLAR			
		RESİM	KARİKATÜR	MÜZİK	FİLM
B1	DİNLEME			3	4
	OKUMA		2		
	KARŞILIKLI KONUŞMA	2	2		2
	YAZILI ANLATIM	4	3	3	
	SÖZLÜ ANLATIM	3	1	1	1
B2	DİNLEME			3	4
	OKUMA	1	2		

(**Çizelge 23.** Devamı)

B2	KARŞILIKLI KONUŞMA	3	2		1
	YAZILI ANLATIM	5	3	3	3
	SÖZLÜ ANLATIM	2	1	1	

Dil öğretiminde hedef dört temel beceriyi birlikte geliştirmek olduğundan etkinlikler aynı anda birden çok beceri alanına yönelik olarak tasarlanmış olup çizelgede nicelik bilgisi etkinlik bazında değil, geliştirilmesi beklenen beceri bazında verilmiştir.

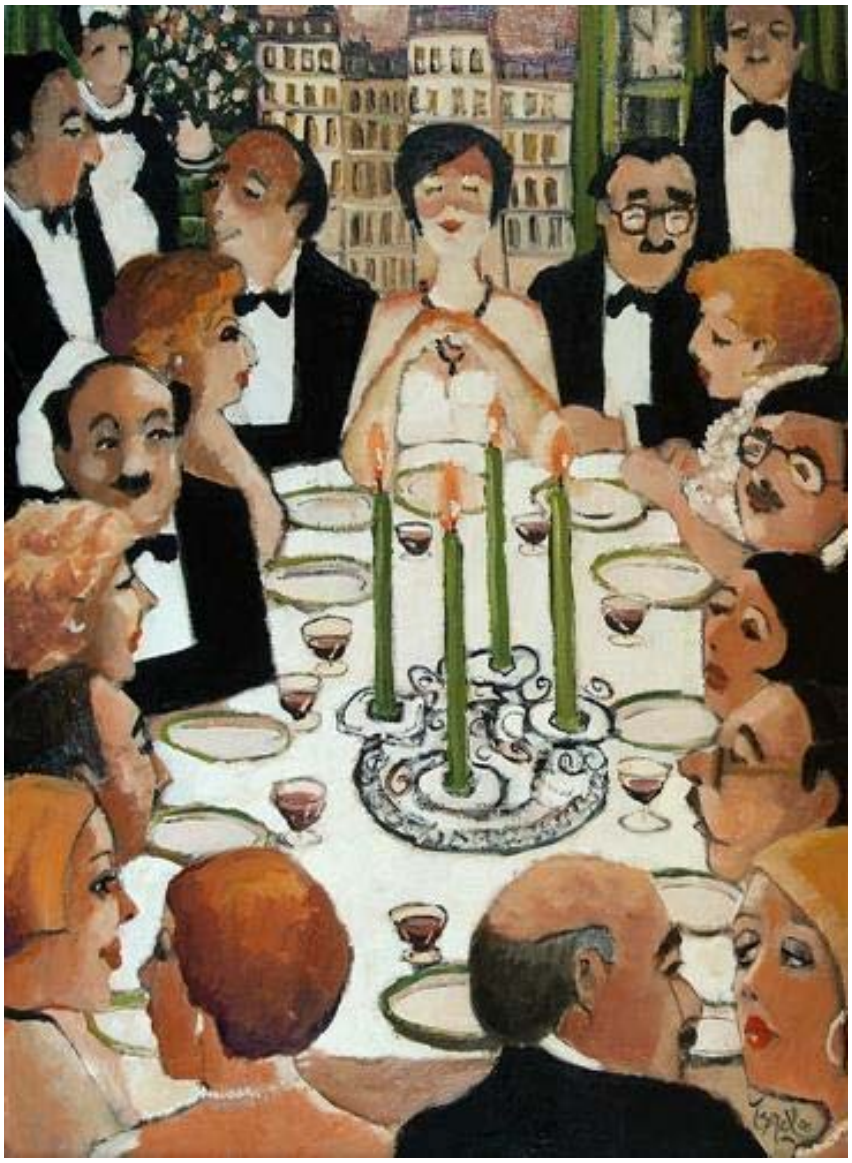
4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Resmin Kullanıldığı Etkinlikler

Etkinlik 1

Resim 1

Düzey: B1

Beceri alanı: Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım.

Karşılıklı Konuşma: *Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik öncesinde: Öğrenciler gruplandırılarak gösterilen ya da çoğaltılarak dağıtılan resim için sınıf genelinde bir bağlam oluşturma çalışması yapılır. Gruplardaki öğrenci sayısı 5-8 arasında ayarlanır. Her grup için bağlam diğer gruplarca oluşturulur.

Örnek bağlamlar:

Çalışmakta olduğunuz şirketin genel müdürü emekli olacaktır. Onun için verilen veda yemeğindesiniz.

Yakın aile dostlarınızdan birinin oğlunun düğün törenine davetlisiniz. Yemekli bir düğündesiniz.

Bir yardım derneğine üye oldunuz. Derneğe yeni katılan üyelerin tanışma yemeğindesiniz.

Etkinlik sırasında: Grubun toplam konuşma süresi 10-15 dakika olarak belirlenir. Öğrencilerden kendilerini resimdeki bir kişi yerine koymaları istenir. Oluşturulan bağlam çerçevesinde konuşma yapılandırılır.

Etkinlik sonrasında: Öğrencilerin gruptaki diğer kişilerden birisini seçerek onu tanıtan ve kişisel özelliklerini anlatan birer paragraf yazmaları istenir. Paragraflar sınıfta okutulur.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Günlük yaşamla ilgili konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	
	Olayları, beklentilerimi ya da amaçlarımı anlatmak üzere kendimi basitçe ifade edebilirim.	
	Birisini tanıtıcı ve kişisel özelliklerini anlatan bir paragraf yazabilirim.	

(Etkinlik 1 - Resim 1)
Düzey: B2

Beceri alanı: Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım.

Karşılıklı Konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Öğrenciler gruplandırılarak benzer konulu resimler her gruba dağıtıldıktan sonra her resim için sınıf genelinde bir bağlam oluşturma çalışması yapılır. Gruplardaki öğrenci sayısı 5-8 arasında ayarlanır. Her grup için bağlam diğer gruplarca oluşturulur.
Örnek bağlamlar:

Bir şirkette araştırma geliştirme uzmanı olarak çalışmaktasınız. Birlikte iş yaptığınız diğer şirketlerin araştırma geliştirme uzmanları ile iş yemeğinde önümüzdeki yılın hedeflerini konuşmaktasınız.

Yöneticilerinden olduğunuz yardım derneğinin tüm yönetim kuruluyla yemekli bir toplantısındasınız. Toplantıda derneğin gerçekleştireceği bir proje seçilecektir. Herkes projesini kısaca anlatacak ve içlerinden bir proje genel oylamayla belirlenecektir.

Etkinlik Sırasında: Grubun toplam konuşma süresi 10-15 dakika olarak belirlenir. Öğrencilerden kendilerini resimdeki bir kişi yerine koymaları istenir. Oluşturulan bağlam çerçevesinde konuşma yapılandırılır.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden toplantıya ilişkin bir rapor yazmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Tartışmalarda kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.	
	Farklı olasılıkların üstünlüklerine ve sakıncalarına ilişkin açıklamalar getirebilirim.	
	Konuşmanın ayrıntılarını içeren bir rapor hazırlayabilirim.	
	Bir sorun üzerine farklı fikirler ve çözümleri değerlendirebilirim.	

Etkinlik 2

Resim 2

Düzey: B1

Beceri alanı: Sözlü Anlatım**,** Yazılı Anlatım

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilerden resimdeki odayı tanımlayan bir konuşma yapmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden o odada yaşadığını düşündükleri kişiyi anlatan bir paragraf yazmaları istenir. Paragraflar sınıfta okutulur.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden ödev olarak aileden birisine ya da memleketinden yakın bir arkadaşına Türkiye'de yaşadığı odayı ve duygularını anlatan bir mektup yazmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Bildik konular hakkında açık betimlemeler yapabilirim.	
	Deneyim, duygu ve olayları ayrıntılı bir şekilde betimleyen mektuplar yazabilirim.	
	Birisini anlatan bir paragraf yazabilirim.	

(Etkinlik 2 - Resim 2)
Düzey: B2

Beceri alanı: Okuma, Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım

Okuma: *Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.*

Karşılıklı Konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Vincent Van Gogh'un yaşamıyla ilgili sohbet edilir. Öğrencilere ressamın yaşamı hakkında bildikleri sorulur, varsa her öğrenciden birer cümle kurmaları istenir. Sonrasında öğretmen bilgileri toparlar ve ressamın öyküsünü kısaca anlatır.

Etkinlik Sırasında: Ders öncesinde öğrencilere dağıtılmış olan Vincent Van Gogh'un ağabeyi Theo van Gogh'a "The Bedroom" adlı resmiyle ilgili yazdığı mektubun sadeleştirilmiş şekli sınıf ortamında bir kez sesli okunur. Mektupta yer alan eskiz ve ressamın kurgusu ile çalışmanın son hali arasındaki farkların ortaya konacağı bir tartışma ortamı yapılandırılır.

Okuma anlama çalışması olarak sözcükler, metinle ilgili sorular öğretmen tarafından sınıfın ihtiyacına göre belirlenerek oluşturulacaktır.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilere aşağıda açıklanmış bağlamda bir yazılı anlatım çalışması ödev olarak verilir.

Ailenize buradaki arkadaşlarınızdan bahseden bir mektup yazmak istiyorsunuz. Buradaki en iyi arkadaşınızın yaşadığı eve ilk defa gittiniz. Arkadaşınızı tanıtan ve odasıyla ilgili izlenimlerinizi anlatan bir mektup yazınız.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Kişisel olaylarda belirtilen olayı, duygu ve dilekleri anlayabilirim.	
	Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.	
	Gerçek ya da hayali olaylar ve deneyimler hakkında açık, ayrıntılı betimlemeler yazabilirim.	
	İlgili destekleyici ayrıntıları ve önemli noktaları uygun bir şekilde vurgulayarak bir tartışmayı sistematik olarak geliştirebilirim.	

Bu etkinlikte kullanılacak metin:

Arles, 16 Ekim 1888

Sevgili Theo,

Çalışmalarımın ne yönde geliştiği konusunda hiç değilse bir fikir verebilmek için sana küçük bir eskiz gönderiyorum sonunda. Bugün oldukça iyiyim. Gözlerim hala yorgun gerçi, ama aklıma yeni bir resim fikri geldi, eskizini çizmeden edemedim... İşte bu. Otuz numara bir tuval olacak bu da. Bu kez yalnızca yatak odamı yapacağım ama burada her şeyi renkle vereceğim; her şeyi basitleştirerek daha görkemli hale getirmek ve genelde bir dinlenme ya da uyku izlenimi bırakmak istiyorum. Kısacası, bu tabloya bakanın beyni, ya da daha doğrusu imgelemi dinlenmeli.

Duvarlar soluk menekşe rengi. Yer kırmızı karolardan oluşuyor.

Karyolanın ve sandalyenin ahşap kısımları taze tereyağı sarısı, yatak çarşafı ve yastıklar limon yeşili.

Yatak örtüsü kızıl. Pencere yeşil.

Tuvalet masası turuncu, lavabo mavi.

Kapılar leylak rengi.

Ve hepsi bu kadar –kepenkleri kapalı olan bu odada başka bir şey yok.

Eşyaların geniş çizgileri gene dokunulmazlığı olan bir dinlenme havası ifade etmeli. Duvarlarda bir iki tablo, bir ayna, bir havlu ve birkaç giysi.

Çerçeve resimde hiç beyaz bulunmadığı için, beyaz olacak.

Zorlamalarla içine itildiğim sevimsiz dinlenme döneminin öcünü alacağım böylece.

Yarın bütün gün bunun üstünde çalışacağım gene... Nasıl basit bir kavramdan hareket ettiğimi anlıyorsun, değil mi? Asıl gölgelerle nesnelerden düşen gölgeleri tümüyle yok ediyorum.

Uzun mektup yazmıyorum, çünkü yarın sabah çok erkenden, sabahın serin ışığında resim yapmaya başlayıp akşama tuvali tamamlamak niyetindeyim.

Sancıların nasıl? Bana bu konuda haber vermeyi unutma.

Bugünlerde sen de yazarsın umarım.

Günün birinde evin öteki odalarının krokilerini de yapacağım sana.

Ellerini sıkıca sıkarım,

Senin,

Vincent

(Kür, 2001: 207-208'den sadeleştirilmiştir.)

Bu etkinlik için öğretmene notlar:

Okuma etkinliği için hazırlanan metin dersten önce öğrenci sayısınca çoğaltılmalıdır. Sınıf düzeyine göre metnin diliyle ilgili öğretmen düzenlemeler yapabilir.

Vincent Van Gogh hakkında

(30 Mart 1853 – ö. 29 Temmuz 1890), Hollandalı ressam. Bazı resim ve eskizleri, dünyanın en tanınmış ve en pahalı eserleri arasında yer alır.

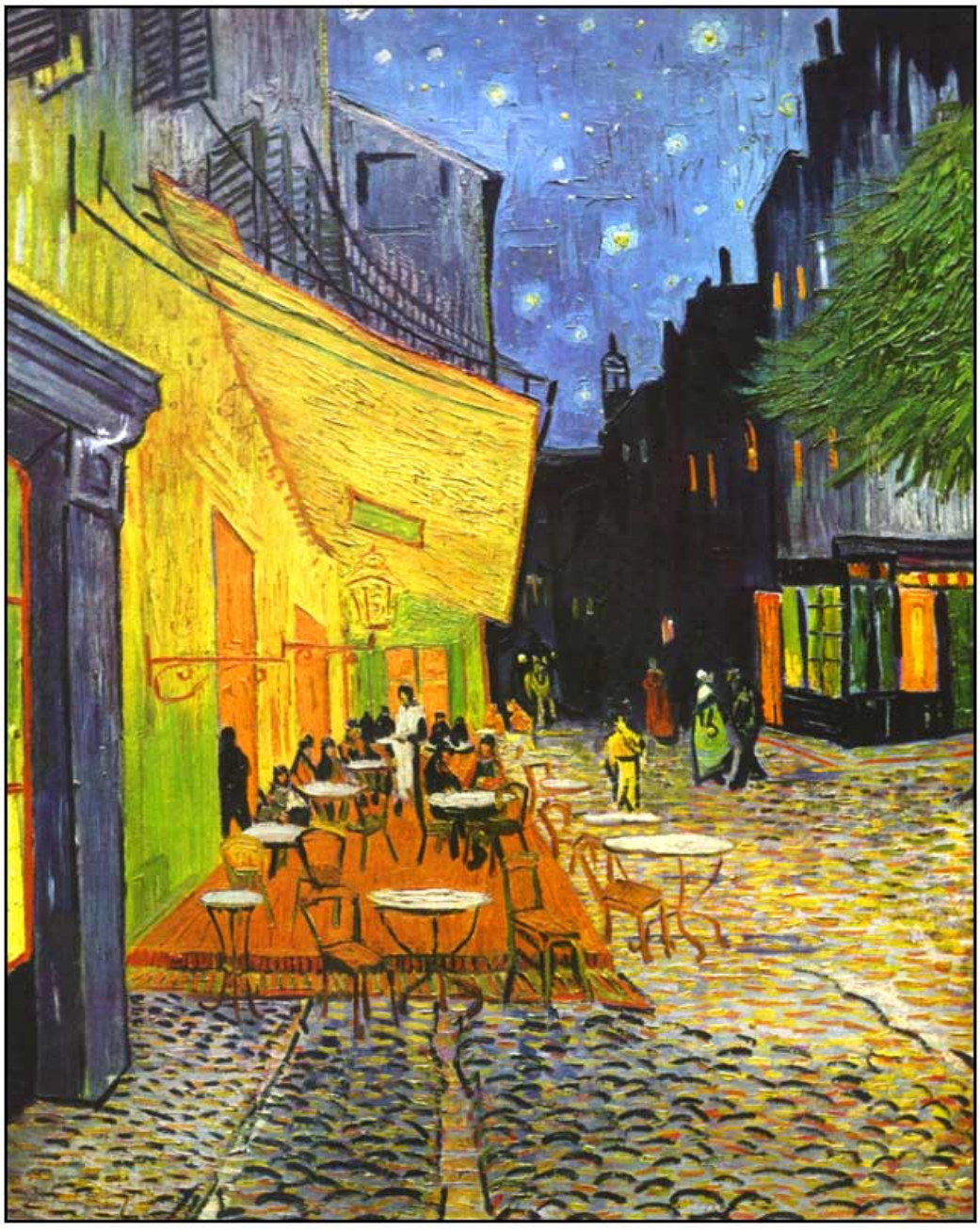
Van Gogh, gençliğini bir sanat simsarlığı firmasında çalışarak geçirmiş, kısa süren bir öğretmenlik deneyiminden sonra da Belçika'da fakir bir madenci kasabasında misyoner olmuştur. Resim kariyerine 1880'den sonra başlamıştır. Başlangıçta koyu ve kasvetli renklerle çalışan Van Gogh, Paris'te tanıştığı izlenimcilik ve yeni izlenimcilik akımlarının etkisiyle canlı renklere geçmiş; Güney Fransa'da geçirdiği süre zarfında da bugün yaygın olarak tanınan kendine özgü resim tarzını geliştirmiştir.

Van Gogh, ömrünün son on yılı boyunca yaklaşık 900 suluboya/yağlıboya resim ve 1100 karakalem çalışma üretmiş, en meşhur eserlerini ise ömrünün son iki yılında yapmıştır. 1888'de ressam Paul Gauguin ile arkadaşlığının bozulması üzerine sol kulağının bir kısmını kesmiş, giderek kötüleşen ruhsal hastalığı sonucunda kendini göğsünden vurarak intihar etmiştir. Kimi sanat tarihçileri Gauguin ile yaptıkları hararetli bir tartışma sonucu Gauguin'in isteyerek ya da kendini gard amaçlı olarak Van Gogh'un kulağını kestiğini de iddia ederler.

Van Gogh, resim kariyeri boyunca kardeşi Theo'dan aldığı maddi destek sayesinde ayakta durabilmiştir. İki kardeşin arkadaşlığı, 1872'den itibaren birbirlerine yazdıkları mektuplarla belgelenmiştir (http://tr.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh).

Etkinlik 3

Resim 3

Düzey: B1

Beceri alanı: Sözlü Anlatım

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca*

sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilerle şehir merkezinde oturmak üzerine düşünceler paylaşılır.

Manzarası işlek bir kafeterya olan bir evde oturmak isteyip istemeyecekleri sorularak nedenleriyle açıklamaları istenir.

Etkinlik Sırasında: Resim 6 ile ilgili aşağıdaki bağlam oluşturularak öğrencilerden ikişer dakikalık konuşma yapmaları istenir.

Evinizin penceresinden bu sokağı seyretmektesiniz. Birazdan kafeteryaya gelecek insanlar kaç kişiler? Neden orayı seçmişler? Orada ne konuşuyorlar?

Etkinlik Sonrasında: Sınıfta yapılan konuşmalardan iki tanesi seçilerek gönüllü öğrencilerden canlandırma yapmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Hayali olayları tanımlayabilirim.	
	Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim.	
	İsteklerimi betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim.	

(Etkinlik 3 - Resim 3)
Düzey: B2

Beceri alanı: Yazılı Anlatım, Sözlü Anlatım

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı*

çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.

Sözlü Anlatım: *İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilere "Gezi için bulunduğunuz bir şehrin merkezinde ünlü bir kafeteryada zaman geçirip gözlem yapmak ister miydiniz?" sorusu yöneltilerek öyle bir yerde gözlem yapmanın şehir ve orada yaşayan insanlar hakkında verebileceği fikir üzerine tartışma ortamı yaratılır.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden etkinlik öncesi yapılan konuşmanın bağlamından hareketle bir anı yazısı yazmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Yazılar sınıfta okutulur.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	İlk defa gittiğim bir şehirle ilgili gözlemlerimi aktarabilirim.	
	Kendi bakış açımı yardımcı noktalar ve ilgili örneklerle oldukça genişleterek açık bir tartışma geliştirebilirim.	
	Güncel bir konuyla ilgili olarak bir bakış açısı geliştirebilir, farklı olasılıkların üstünlüklerine ve sakıncalarına ilişkin açıklama getirebilirim.	
	İlgili yazın türünün kurallarını takip ederek gerçek ya da hayali olaylar ve deneyimler hakkında açık, ayrıntılı betimlemeler yazabilirim.	

Etkinlik 4

Resim 4

Düzey: B1

Beceri alanı: Yazılı Anlatım, Sözlü Anlatım

Yazılı Anlatım*: Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Resim hakkında öğrencilerin düşüncelerini anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: “Botlar neden bu kadar kirliler?” sorusuna yanıt veren botların hayali öyküsünü kompozisyon olarak yazdırmak üzere öğrencilerden yazının planını çıkarmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerin hazırladıkları yazı planları sınıfta okutulup değerlendirilerek kompozisyon olarak tamamlanması için ödev verilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Görüşlerime kısa gerekçeler ve açıklamalar getirebilirim.	
	Deneyim, duygu ve olayları ayrıntılı bir şekilde betimleyebilirim.	
	Olayları kısaca nedenleriyle açıklayabilirim.	
	Bir olayın hayali betimlemesini yazabilirim.	

(Etkinlik 4 – Resim 4)
Düzey: B2

Beceri alanı: Yazılı Anlatım, Sözlü Anlatım

Yazılı Anlatım*: İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca*

sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Resim öğrencilere gösterilerek resmin onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: "Botlar neden bu kadar yorgunlar?" sorusuna yanıt vermek üzere botların hayali öyküsünü kompozisyon olarak yazdırmak üzere öğrencilerden yazının planını çıkarmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerin hazırladıkları yazı planları sınıfta okutulup değerlendirilerek kompozisyon olarak tamamlanması için ödev verilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Nedenler, sonuçlar ve varsayımsal durumlar hakkında fikir yürütebilirim.	
	Hayali olaylar hakkında açık, ayrıntılı betimlemeler yapabilirim.	

Etkinlik 5

Resim 5

Düzey: B1

Beceri alanı: Karşılıklı konuşma, Yazılı Anlatım

Karşılıklı konuşma: *Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Paul Klee'nin "The Golden Fish" adlı eseri üzerine öğrencilerle düşünceler paylaşılır. Resimdeki balığın durumunu tanımlayacak

sözcük çalışması yapılır. (Öğrencilerin yorumundan da destek alarak bir sözcük listesi oluşturulur.)

Örnek sözcükler: parlak, yalnız...

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden resimdeki balığın durumunu tanımlayacak bir paragraf yazmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Paragraflar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Yaşamla ilgili konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	
	Çeşitli bildik konularda açık, ayrıntılı betimlemeler yapabilirim.	
	Bir dizi duyguları basitçe bağlanmış bir metinde tanımlayarak yazabilirim.	

(Etkinlik 5 – Resim 5)
Düzey: B2

Beceri alanı: Karşılıklı konuşma, Yazılı Anlatım

Karşılıklı konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Paul Klee'nin "The Golden Fish" adlı eseri üzerine öğrencilerle düşünceler paylaşılır. Resimdeki balığın durumunu tanımlayacak sözcük çalışması yapılır. (Öğrencilerin yorumundan da destek alarak bir sözcük listesi oluşturulur.)

Örnek sözcükler: gösterişli, kimsesiz...

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden "Resimdeki balığın yerinde olmak ister miydiniz?" sorusuna yanıt verecek bir paragraf yazmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Paragraflar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.	
	Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak nedenler ileri süren bir paragraf yazabilirim.	

4.2 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Karikatürün Kullanıldığı Etkinlikler

Etkinlik 6

Karikatür 1

Düzey: B1

Beceri alanı: Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım

Karşılıklı Konuşma*: Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Yazılı Anlatım*: Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: “Büyük balık küçük balığı yer” sözüyle ilgili öğrencilerle düşünceler paylaşılır.

Etkinlik Sırasında: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini bir paragrafta yazılı olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Paragraflar sınıf ortamında okutulup değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Günlük yaşamla ilgili konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	
	Düşüncelerimi ve olayları kısaca nedenleriyle açıklayabilirim.	
	Düşüncelerimi ve izlenimlerimi betimleyen bir paragraf yazabilirim.	

(Etkinlik 6 – Karikatür 1)
Düzey: B2

Beceri alanı: Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım

Karşılıklı konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Birlikte iş yapmanın avantajları üzerine düşünceler paylaşılır.

Etkinlik Sırasında: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur.

Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden “Birlikten kuvvet doğar” atasözüyle ilgili anlatım kurallarına uyan bir kompozisyon yazmaları istenir. Kompozisyonlar toplanıp düzeltmeleri yapıldıktan sonra dönüt verilir.

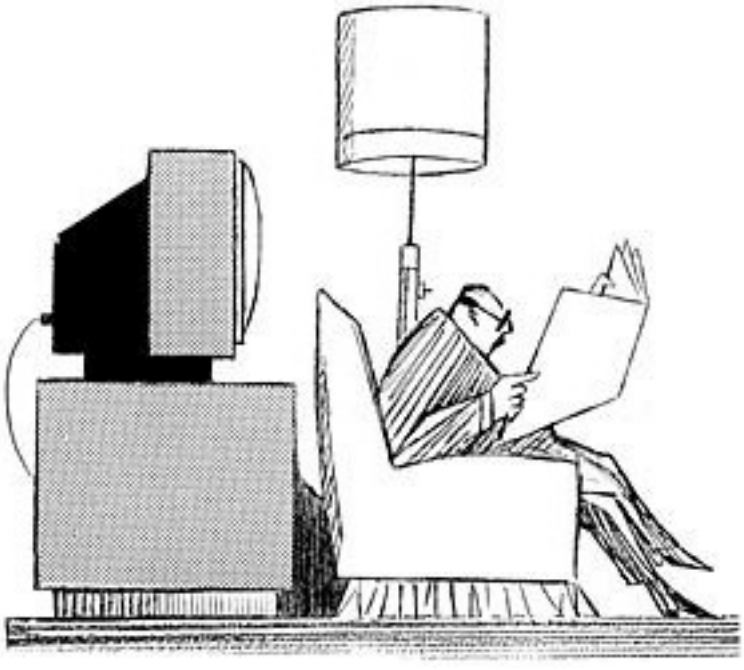
Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Bildik konulardaki tartışmalarda kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyecek etkin bir rol oynayabilirim.	
	Önemli noktaları ve ilgili destekleyici ayrıntıları uygun bir şekilde belirterek anlaşılır betimlemeler yapabilirim.	
	Fikirler arasındaki ilişkileri işaret ederek bir atasözüyle ilgili anlatım kurallarına uyan bir kompozisyon yazabilirim.	

Etkinlik 7

Karikatür 2

Düzey: B1

Beceri alanı: Karşılıklı Konuşma, Yazılı Anlatım

Karşılıklı Konuşma*: Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: Öğretmen haberleri takip etmek için seçilebilecek araçlardan televizyon ve gazete arasında karşılaştırma yapmak üzere tahtaya bir tablo çizer ve öğrencilerden tablonun içini doldurmak üzere sözcükler ya da belirlemeler ister.

Örnek tablo:

Nasıldır?	TELEVİZYON	GAZETE
En güncel haberler takip edilebilir.	+	-
Odaklanma konusunda sorun yaratabilir.	+	-

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden sınıfça hazırlanmış listedeki belirlemeleri kullanarak bir paragraf yazmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Günlük yaşamla ilgili konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.	
	Düşüncelerimi nedenleriyle açıklayabilirim.	
	Günlük hayatta sık kullanılan araçlar arasında karşılaştırma yapabilirim.	
	Verileri düzenleyip bağlantılar kurarak bir paragraf yazabilirim.	

(Etkinlik 7 – Karikatür 2)
Düzey: B2

Beceri alanı: Sözlü Anlatım, Yazılı Anlatım

Sözlü Anlatım: *İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2

Etkinlik Öncesinde: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden televizyon izlemeye ayırdıkları süreyi sorgulamalarına yönelik anlatım kurallarına uyan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Kompozisyonlar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	
	Fikirler arasındaki ilişkileri işaret ederek bir verilen bir konuyla ilgili anlatım kurallarına uyan bir kompozisyon yazabilirim.	

Etkinlik 8

Karikatür 3

Düzey: B1

Beceri alanı: Okuma, Sözlü Anlatım

Okuma: *Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.*

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: "Yazmanın Dayanılmaz Cazibesi" başlıklı metin öğrencilere okutulur. Metni anlamaya ilişkin konuşmalara ortam yaratılır.

Yazmanın Dayanılmaz Cazibesi

Teknoloji çağının iletişime attığı en önemli imzalardan birisi de dünyanın her bir noktasını tek bir tıklama sürecinde yakınımıza getiren ve internet adını verdiğimiz milyarlarca cihazın ve insanın birbirine bağlandığı devasa iletişim ağıdır. Bu iletişim ağı üstünde son yılların en önemli ve dikkat çeken gelişmesi ise sosyal ağlar adını verdiğimiz uygulamalar ile kendini gösteriyor. Bu sosyal iletişim ağları sayesinde temel kişisel bilgilerimizi ve hayatımızın belli dönemlerinde nerede olduğumuzu belirterek yıllardır görmediğimiz arkadaşlarımıza, unutulup gitmiş pek çok isme ulaşma şansını yakalıyoruz. Sistem kendi içinde öylesine devingen bir yapıya sahip ki arkadaş listemize eklediğimiz her bir kişi, kendi arkadaş listesi içinden bir başka arkadaşımızı bulma ve yeni kişileri tanıma şansı sunuyor bize.

Sosyal iletişim ağlarını bir adım öteye taşıyan ise anlık duygu ve düşüncelerimizi paylaşacağımız küçük alanlara, resim ve videolarımızı paylaşabileceğimiz minik panolara sahip olması. Bu paylaşımların tamamı sosyal medya adını verdiğimiz olgunun bütününde büyük rol oynuyor, zira herhangi bir konu hakkında yazdığımız görüşümüz çok kısa bir süre içinde

tüm arkadaşlarımızın duvarlarında, eğer arkadaşlarımız yorum ve beğenide bulunurlarsa onların arkadaş çevrelerinin de duvarlarında yayınlanmış oluyor.

SkyLife Dergisi, Ekim 2009
"Yazmanın Dayanılmaz Cazibesi" başlıklı metinden alıntıdır.

Etkinlik Sırasında: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden bilgisayar kullanımı ve kitap okumaya ayırdıkları süre ve yaşamlarına yansıyan sonuçlarını içeren kısa bir konuşma yapmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Bir metindeki genel neden-sonuç çizgisini ayrıntılarıyla olmasa da anlayabilirim.	
	Duygular ve tepkileri betimleyerek deneyimler hakkında ayrıntılı hesap verebilirim.	

(Etkinlik 8 – Karikatür 3)
Düzey: B2

Beceri alanı: Okuma, Yazılı Anlatım

Okuma: *Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor*

yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: "Sizce Kitap Okumak Bir Azınlık İşi mi?" başlıklı metin öğrencilere okutulur. Metni anlamaya ilişkin konuşmalara ortam yaratılır.

Sizce Kitap Okumak Bir Azınlık İşi mi?

Ünlü Portekizli yazar José Saramago, "Okumak her zaman azınlık içindi, her zaman da öyle olacak" diyerek kitap okuma üzerine fikir belirtmesi başta ülkesi olmak üzere birçok kişinin şaşırmasına neden oldu. Bunun üzerine biz de yazarlarımıza kitap okumanın bir "azınlık eylemi" olup olmadığını sorduk. İşte cevaplar!

Murathan Mungan

Kitap okumak keşfedilen ve keşfettirilen bir şey...

Dünya nüfusu göz önüne alındığında, okuma oranının her yerde düşük olduğu öteden beri bilinen bir gerçektir. Kitap okumak, zaten bir "boş zaman özgürlüğü" değil midir? Hani Marx'ın önemle üzerinde durduğu, eşitsizliğiyle ünlü şu "Boş zaman!" Kimileri hiç çalışmazken, kimilerinin günde on beş saat çalışmak zorunda olduğu sınıflı toplumlarda insanlara kitaba ayırmaları gereken zaman, ne yolla hatırlatılabilir?

Günümüzde görüntü teknolojisinin oyuncaklı gereçlerinin, insanları "okumak" yerine daha zahmetsiz bir yol olan "seyretmeye" yönlendirdiği bilinen bir gerçek. İnsanın kendine ayırdığı zamanı değerlendirmesinde "kitap okuma"nın bu anlamda rakipleri çoğaldı, ama gerçeğin tümü bu kadar mıdır? "Reklamlar" çağı... Değeri olmayan şeylerden reklam ve manipülasyon yoluyla "değer" yaratılan bir çağda, "kitap" kendi değerini hatırlatmaya çalışıyor yalnızca. Unutmamalı ki, kitap okumak da, keşfedilen ve keşfettirilen bir şeydir. Konunun üzerine dört koldan gitmek gerekir.

Elif Şafak

Yanlış ve tehlikeli bir sav...

Bugün okumanın sadece belli bir elit kesim için olduğu savı yanlış ve tehlikelidir. Herkesten okumayı sevmelerini beklemek doğru olmayabilir, ama

okuma özgürlüğünü, hakkını ve alışkanlığını toplumun her kesimine istisnasız yaymaya çalışmak, bence uğrunda mücadele edilmesi gereken bir fikirdir.

İnci Aral

Kitap okumak için edebiyat altyapısı gerek...

Haklı buluyorum Saramago'yu. Çünkü kitap okumak asgari bir edebiyat altyapısı gerektirir; okuduğunu anlamayı, ondan zevk almayı… Günümüzün eğitim sistemleri içinde bunun pek yeri yok gibi. Çünkü insanlar çabuk tüketilen, orta zekâlar için sunulan zevklere ve eğlencelere şartlandırılıyor. Bu ihmalin biraz da kasıtlı olduğunu düşünüyorum.

(28.06.2006 tarihli Milliyet Gazetesi
yazısından alınarak sadeleştirilmiştir.)

Kaynak:
http://sanat.milliyet.com.tr/Sanat/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&ArticleID=532664

Etkinlik Sırasında: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: : Öğrencilerden karikatürün iletisiyle ilgili görüşlerini okudukları metne de gönderme yaparak bir paragrafta yazmaları istenir. Paragraflar sınıfta okutularak değerlendirilir.

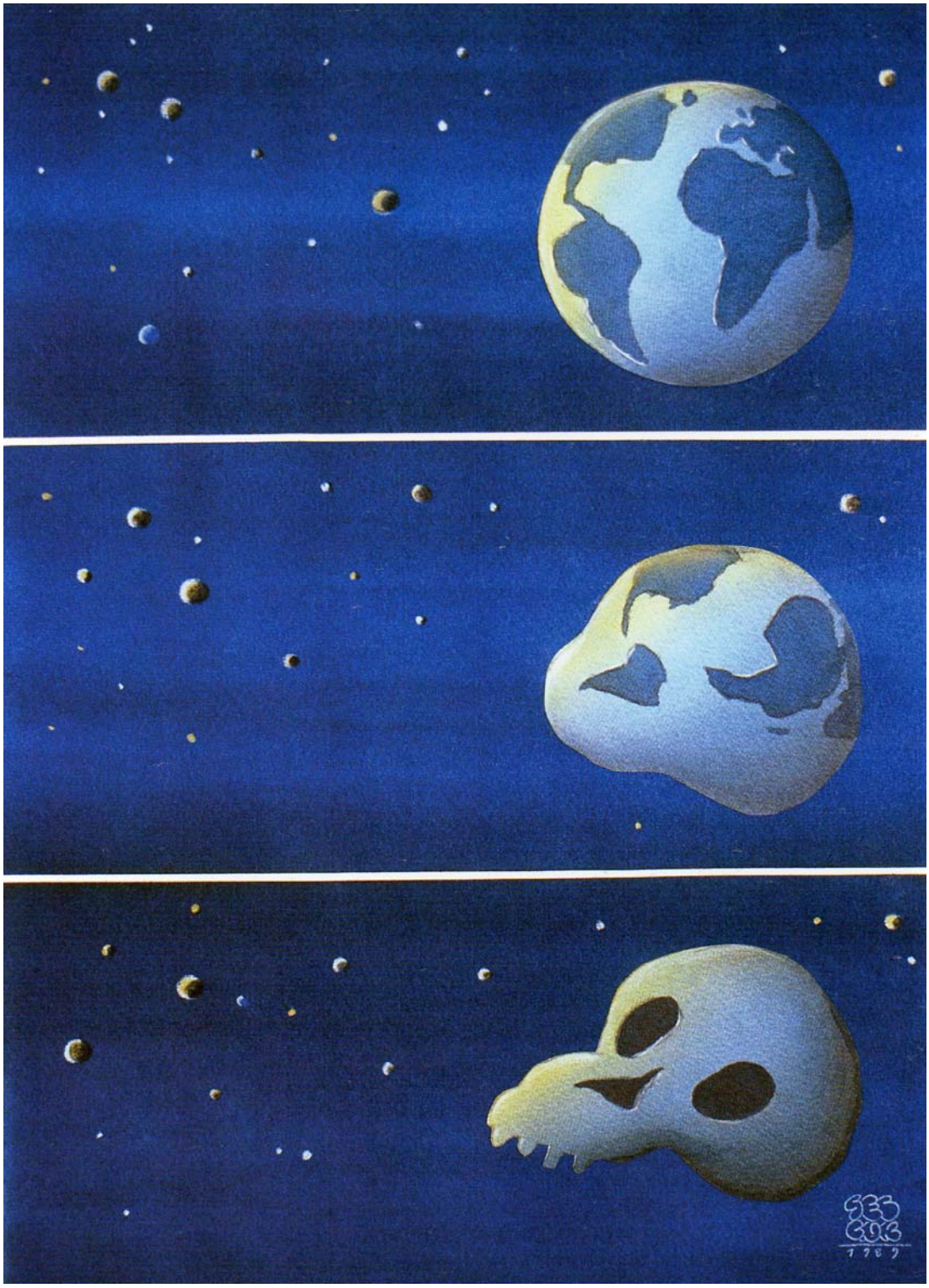
Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Bir sorun üzerine farklı fikirleri ve çözümleri değerlendirebilirim.	
	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	
	Çok çeşitli türde metni okuma amacıma ve metin türüne bağlı olarak farklı hız ve şekilde kolayca okuyabilirim.	
	Yazarların belirli bakış açıları geliştirdiği güncel sorunlar hakkında yazılmış makale ve raporları anlayabilirim.	

Etkinlik 9

Karikatür 4

Düzey: B1

Beceri alanı: Okuma, Sözlü Anlatım

Okuma: *Meslekle ilgili ya da günlük dilde en sık kullanılan sözcükleri içeren metinleri anlayabilirim. Kişisel mektuplarda belirtilen olay, duygu ve dilekleri anlayabilirim.*

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: "2050'de Su Krizi Geliyor" başlıklı metin öğrencilere okutulur. Metni anlamaya ilişkin konuşmalara ortam yaratılır.

2050'de Su Krizi Geliyor

2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun 9,3 milyara ulaşmasının beklendiği ve iklim değişiklikleri yüzünden 60 ülkede toplam 7 milyar insanın su kıtlığı yaşayacağı bildirildi.

İnsanoğlu su ihtiyacını yeryüzü ve yeraltı su kaynaklarından karşılamaktadır. İnsanın doğaya müdahalesi nedeniyle ekolojik dengenin bozulmasına bağlı olarak su kaynakları giderek yok olmakta ve kirlenmektedir.

Dünya genelinde hızlı nüfus artışına oranla su kaynaklarının azaldığını belirtilirken, yapılan araştırmalar, kişi başına düşen su miktarının giderek azaldığını gösteriyor. 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun 9,3 milyara ulaşmasının beklendiği ve iklim değişiklikleri yüzünden 60 ülkede toplam 7

milyar insanın su kıtlığı yaşayacağı belirtiliyor. Günümüzde bile 6 milyar insanın yaklaşık yüzde 20'sinin güvenli su kaynaklarından yoksun olduğu biliniyor. Dünyanın en büyük sorunu olarak gösterilen su kıtlığı ilerde daha ciddi boyutlara ulaşacak.

(16.01.2007 tarihli NTVMSNBC
haberinden alınarak sadeleştirilmiştir.)

Kaynak:
http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/395817.asp

Etkinlik Sonrasında: Öğrenciler gruplandırılarak su tüketiminde tasarruf konusunda bir liste hazırlamaları istenir. Gruplarca oluşturulan listeler sınıfta okutularak ortaya çıkan maddelerden ortak yeni bir liste tahtaya yazılır.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili	Bildik konularda yazılmış açık ve net gazete makalelerindeki önemli noktaları fark edebilirim.	
	Açık ve net yazılmış kanıtlayıcı metinlerdeki ana sonucu bulabilirim.	
	Bildik konular hakkında açık betimlemeler yapabilirim.	

(Etkinlik 9 – Karikatür 4)
Düzey: B2

Beceri alanı: Okuma, Karşılıklı Konuşma

Okuma: *Yazarların belirli tutum ya da görüşü benimsedikleri, güncel sorunlarla ilgili makaleleri ve raporları okuyabilirim. Çağdaş edebi düzyazıyı anlayabilirim.*

Karşılıklı Konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Süre: 45 dakika x 2 (2 ders saati)

Etkinlik Öncesinde: Karikatür öğrencilere gösterilerek karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığı, onlara neler düşündürdüğü sorulur. Öğrencilerin düşünmelerine olanak sağlayacak süre sonunda öğrencilerden düşüncelerini sözlü olarak anlatmaları istenir.

Etkinlik Sırasında: “Dünyayı Su Krizi Bekliyor” başlıklı metin öğrencilere okutulur. Metni anlamaya ilişkin konuşmalara ortam yaratılır.

Dünyayı Su Krizi Bekliyor

İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılan "Dünya Su Haftası Forumu"nda sunulan, Birleşmiş Milletler (BM) tarafından hazırlanan "İklim değişiklikleri ve su" konulu rapora göre, dünyadaki iklim değişiklikleri su kaynaklarını da etkiliyor.

Rapora göre, 2050 yılında dünyada iki milyar insan sudan yoksun kalacak, 30 yıl sonra da 3 milyar insan kullanılabilir su kaynaklarını kaybedecek.

Dünya Su Haftası Forumuna sunulan BM raporunu tanıtan Hollandalı yetkili Michael van der Valk, iklim değişikliklerinin su kaynaklarını da etkilediğine dikkati çekti. Amacın, dünyada su konusunda yaşanan durumunun ciddiyetini karar verici durumunda bulunan politikacılara daha ayrıntılı göstermek ve çözüm arayışlarını hızlandırmak olduğunu söyleyen Michael van der Valk, yağışların azalmasıyla birçok ülkede su rezervlerinin kuruduğunu anlattı. Rapora göre, dünya nüfusu ile birlikte tarım ve sanayi üretimi artıyor, dünyanın ekonomisi büyüyor ancak su kaynakları hızla tükeniyor.

Raporda ayrıca özetle şu başlıklar yer aldı:

Dünya nüfusunun yüzde 20'sini oluşturan 30 ülke su sıkıntısı ile karşı karşıya. 2025 yılında ise bu ülke sayısı 50'ye çıkacak ve dünya nüfusunun yüzde 25'i su sıkıntısı ile yüz yüze gelecek.

Dünyada 1950'li yıllara göre su rezervleri yüzde 15 ila 30 oranında azaldı. Buna karşılık 2050 yılında su gereksinimi bugünkünden yüzde 50

fazla olacak. İklim değişiklikleri su rezervlerini de etkilediği için, değişiklikler global krize neden olacak.

Forumda sunulan bildirilere göre, Kuzey Avrupa ülkelerindeki kişi başı su tüketimi, diğer Avrupa ülkelerinin iki katı. Gelişmekte olan ülkelerde ise su tüketimi çok düşük.

Verilere göre, gelişmiş bir ülkede doğan çocuk, gelişmekte olan bir ülkede doğan çocuğa göre yüzde 30 daha fazla su harcıyor. Dünyada şu anda bulunan suyun yüzde 97,5'i tuzlu sulardan oluşuyor. Tatlı suyun oranı ise sadece yüzde 2,5. Tatlı suyun yüzde 70'i kutuplarda donmuş halde, yüzde 30'u yeraltında bulunuyor.

Genel olarak hastalıkların yüzde 88'i sağlıksız içme suyu ve yetersiz hijyenik koşullardan kaynaklanıyor. Bu da gelişmekte olan ülkelerde yılda 5 milyar iş günü kayıp anlamına geliyor.

Dünyada 2,5 milyar insan tuvalet ihtiyacını uygun koşullarda gideremiyor, bu da yılda 1,4 milyon, günde 5 bin çocuğun önlenebilir ishalden ölümüne neden oluyor.

Verilere göre, ABD'de gıdaların yüzde 30'u çöpe atılıyor. Bu 40 trilyon litre su, yani 500 milyon insanın su gereksinimi anlamına geliyor.

Gelişmekte olan ülkelerde endüstri atıklarının yüzde 70'i suya karışıyor. Ayrıca Asya'daki bütün nehirler Avrupa'da ise 5 nehir kirli.

Stockholm Su Enstitüsünün desteğiyle 1991 yılından bu yana düzenlenen Dünya Su Haftası Forumu'na 140 ülkeden 2000 araştırmacı, sanayici ve politikacı katılıyor. Forumda, katılımcılar daha temiz ve sağlıklı bir çevre için işbirliğini ön planda tutuyor ve değişen iklim koşullarında daha temiz bir dünya ile birlikte aşırı su kullanımını önlemeye yönelik tedbirler ele alınıyor.

(20.08.2008 tarihli Sabah
Gazetesi yazısından alınmıştır.)

Kaynak:
http://www.tumgazeteler.com/?a=4020297

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden sınıf ortamında bir panel/forum düzenlemeleri istenir. Bunun için dinleyiciler ve konuşmacılar belirlenir. Konuşmacılar sunumlarını yaptıktan sonra dinleyiciler de tartışmaya katılır.

Öğrencilerin düzenledikleri bu forumda hem karikatür üzerine yapılan konuşmalardan hem de okuma metnindeki verilerden yararlanmaları beklenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Geniş bir sözcük dağarcığına sahibim ancak bazen az kullanılan sözcük ve kalıplarda güçlük çekiyorum.	
	Önemli noktaları ve önemli destekleyici sebepleri vurgulayarak, anlaşılır, düzenli, geliştirilmiş bir sunum yapabilirim.	

Öğretmene Notlar:

Toplumu ilgilendiren bir konuda, birkaç kişiden meydana gelen uzmanlar grubunun, dinleyicilerin önünde bir sohbet havasında tartışmasına panel denir. Panelde konunun çeşitli yönlerini ele alarak genişleten konuşmacıları yönlendiren bir de başkan bulunur. Konuşmalar başkanın verdiği sıra ve süreye göre yapılır.

Panel sonunda dinleyiciler de tartışmaya katılırsa panel “forum” halini alır. Forum, panelden sonra, dinleyicilerin söz alarak yaptıkları konuşmalardır. Foruma katılan dinleyiciler konuşmacılara açık ve kısa sorular sorabilirler (Kavcar ve diğerleri, 2004:351).

4.3 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Müziğin Kullanıldığı Etkinlikler

Etkinlik 10
Müzik 1

HAYAT BAYRAM OLSA (ŞENAY YÜZBAŞIOĞLU)

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 40 dakika

Etkinlik Öncesinde: B1 düzeyi için hazırlanacak şarkı sözlerinde altı çizili seçilmiş olan sıfatların yeri boşluk bırakılarak yazılır. Fotokopi ile çoğaltılır. Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır.

HAYAT BAYRAM OLSA
Şu dünyadaki en mutlu kişi
Mutluluk verendir
Şu dünyadaki sevilen kişi
Sevmeyi bilendir

Şu dünyadaki en güçlü kişi
Güçlükten gelendir
Şu dünyadaki en bilgin kişi

Kendini bilendir

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Şu dünyadaki en olgun kişi
Acıya gülendir
Şu dünyadaki en soylu kişi
İnsafa gelendir

Şu dünyadaki en zengin kişi
Gönül fethedendir
Şu dünyadaki en üstün kişi
İnsanı sevendir

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Bütün dünya buna inansa

Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden öncelikle hiçbir şey yapmaksızın şarkıyı dinlemeleri istenir. Şarkı bir kez dinletildikten sonra ikinci dinlemeden önce öğrencilerden fotokopilerde boş bırakılan yerlere duydukları sözcükleri yazmaları istenir. Üçüncü dinleme öğrencilerin kontrolü içindir. (Öğrencilerden üçüncü dinlemeye eşlik etmeleri istenir.) Şarkı dinlenirken öğretmen de boş bırakılan sözcüklerin doğru şeklini tahtaya yazar. (Sırasıyla mutlu, güçlü, bilgin, olgun, soylu, zengin, üstün) Şarkıda anlamları bilinmeyen sözcükler açıklanır.

Etkinlik Sonrasında: Öğrenciler dört ya da beşer kişilik gruplara ayrılır. Gruplardan şarkıda geçen bu yedi sıfatı da kullanacakları bir paragraf yazmaları istenir. Konu seçimi gruplara bırakılır. Öğrencilerin yazmaları için gerekli süre tanındıktan sonra paragraflar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Düşünceler, planlar ve olayları kısaca nedenleriyle açıklayabilirim.	
	Rüyaları, ümit ve arzuları betimleyebilirim.	

(Etkinlik 10 – Müzik 1)
Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Sözlü Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Sözlü Anlatım: **:** *İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim. Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.*

Süre: 40 dakika

Etkinlik Öncesinde: B2 düzeyi için hazırlanacak şarkı sözlerinde altı çizili seçilmiş olan –An ortaç eki almış eylemlerin yeri boşluk bırakılarak yazılır. Fotokopi ile çoğaltılır. Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır.

HAYAT BAYRAM OLSA
Şu dünyadaki en mutlu kişi
Mutluluk <u>veren</u>dir
Şu dünyadaki <u>sevilen</u> kişi
Sevmeyi <u>bilen</u>dir

Şu dünyadaki en güçlü kişi
Güçlükten <u>gelen</u>dir
Şu dünyadaki en bilgin kişi
Kendini <u>bilen</u>dir

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa

İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Şu dünyadaki en olgun kişi
Acıya gülendir
Şu dünyadaki en soylu kişi
İnsafa gelendir

Şu dünyadaki en zengin kişi
Gönül fethedendir
Şu dünyadaki en üstün kişi
İnsanı sevendir

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Bütün dünya buna inansa
Bir inansa
Hayat bayram olsa
İnsanlar el ele tutuşsa
Birlik olsa
Uzansak sonsuza

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden öncelikle hiçbir şey yapmaksızın şarkıyı dinlemeleri istenir. Şarkı bir kez dinletildikten sonra ikinci dinlemeden önce öğrencilerden fotokopilerde boş bırakılan yerlere duydukları sözcükleri yazmaları istenir. Üçüncü dinleme öğrencilerin kontrolü içindir. (Öğrencilerden üçüncü dinlemeye eşlik etmeleri istenir.) Şarkı dinlenirken öğretmen de boş bırakılan sözcüklerin doğru şeklini tahtaya yazar. Şarkıda anlamları bilinmeyen sözcükler açıklanır.

-An ortacının da sıfatların adlaştığı gibi adlaştığına dikkat çekilerek örneklerle pekiştirilir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrenciler dört ya da beşer kişilik yarışma gruplarına ayrılır. Gruplardan şarkıda da örneklendirildiği gibi "Şu dünyadaki en ..... kişi .....DIr." nitelemeleri yapmaları istenir. Verilen beş dakikalık süre sonunda en çok anlamlı cümle üretmiş olan grup seçilerek alkışlanır.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Standart bir dilin kullanıldığı şarkının sözlerini takip edebilirim.	
	İlgi alanıma giren çeşitli konularda açık ve ayrıntılı bilgi verebilirim.	
	Çeşitli seçeneklerin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak bir konu hakkında görüş bildirebilirim.	

Etkinlik 11

Müzik 2

OLMALI MI OLMAMALI MI- BÜLENT ORTAÇGİL

Olmalı mı olmamalı mı

Yoksa hiç değişmemeli mi

Ama ben değişmezsem, ben olamam ki

Görmeli mi görmemeli mi
Yoksa hiç bakınmamalı mı
Ama ben bakınmazsam, hiç göremem ki

Sevmeli mi sevmemeli mi
Yoksa hiç beğenmemeli mi
Ama ben beğenmezsem, hiç konuşmam ki

Bilmeli mi bilmemeli mi
Yoksa hiç öğrenmemeli mi
Ama ben öğrenmezsem, hiç olamam ki

Olmalı mı olmamalı mı
Yoksa hiç değişmemeli mi
Ama ben değişmezsem, ben olamam ki.

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım, Sözlü Anlatım

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Sözlü Anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Süre: 30 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır. Etkinlik sırasında şarkının üç kez dinletileceği söylenir. Şarkı sözleri sınıfta okunarak anlaşılmayan sözcükler varsa açıklanır.

Etkinlik Sırasında: Öğrenciler dört ya da beşer kişilik gruplara ayrılır. Şarkı bir filmde kullanılmıştır. Gruplardan bu filmin iki dakikalık son sahnesinde filmin kahramanları olan kadın ve erkeğin yaptığı konuşmayı oluşturmaları istenir. Öğrencilere 15 dakikalık süre tanınır.

Etkinlik Sonrasında: Gruplarca oluşturulmuş olan diyaloglar her gruptan seçilmiş olan iki kişi tarafından canlandırılır. (Canlandırma sırasında fonda şarkı çalınabilir.)

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Düşünceler, planlar ve olayları kısaca nedenleriyle açıklayabilirim.	
	Rüyaları, ümit ve arzuları betimleyebilirim.	
	Deneyim, duygu ve olayları ayrıntılı bir şekilde betimleyebilirim.	

(Etkinlik 11 – Müzik 2)
Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 30 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır. Şarkı sözleri sınıfta okunarak anlaşılmayan sözcükler varsa açıklanır.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden öncelikle hiçbir şey yapmaksızın şarkıyı bir kez dinlemeleri istenir. İkinci dinlemeden önce şarkının bir filmde kullanıldığı söylenir. Öğrencilerden istenen bu filmin konusunu ve filmdeki iki kahramanın karakterlerini belirlemeleri olacaktır. İkinci dinlemede öğrenciler bireysel bir çalışma yaparak konu ve karakterlerle ilgili birkaç sözcüklük notlar alırlar. Şarkı üçüncü kez dinletilmeden önce öğrenciler dört ya da beşer kişilik gruplara ayrılır. Grup içinde herkes kendi düşüncelerini diğerleriyle paylaşır. Her grup kendi belirleyeceği konu ve karakterleri seçtikten sonra şarkı üçüncü kez dinletilir. Bu arada gruplar filmin konusunu ve iki kahramanı tanıtan paragraflarını ortaklaşa oluşturur.

Etkinlik Sonrasında: Grupların oluşturdukları paragraflar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:
(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Nedenler, sonuçlar ve varsayımsal durumlar hakkında fikir yürütebilirim.	
	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav üretebilirim.	
	Karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim.	

Etkinlik 12

Müzik 3

FARKETMEDEN- FİKRET KIZILOK

Susamış suların akışı gibi
Çaresiz gözlerin bakışı gibi
Kapının ansızın çalışı gibi
Akrebin ateşte yanışı gibi

Vazgeçip uzaktan senin yanında
Kendime cevapsız soru sormuşum
Kaybolup giderken fırtınalarda
Gönlümce bir ıssız ada bulmuşum
Fark etmeden senin olmuşum

Güneşin gölgede kalışı gibi
Uykunun düşlere dalışı gibi
Kalbimin nabzımda atışı gibi
Bir yolun bir yere varışı gibi

Vazgeçip uzaktan senin yanında
Kendime cevapsız soru sormuşum
Kaybolup giderken fırtınalarda
Gönlümce bir ıssız ada bulmuşum
Fark etmeden senin olmuşum.

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Süre: 20 dakika

Etkinlik Öncesinde: B1 düzeyi için hazırlanacak şarkı sözlerinde altı çizili seçilmiş olan sözcüklerin yeri boşluk bırakılarak yazılır. Fotokopi ile çoğaltılır. Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilerden öncelikle hiçbir şey yapmaksızın şarkıyı dinlemeleri istenir. Şarkı bir kez dinletildikten sonra ikinci dinlemeden önce öğrencilerden fotokopilerde boş bırakılan yerlere duydukları sözcükleri yazmaları istenir. Üçüncü dinleme öğrencilerin kontrolü içindir. (Öğrencilerden üçüncü dinlemeye eşlik etmeleri istenir.) Şarkı dinlenirken öğretmen de boş bırakılan sözcüklerin doğru şeklini tahtaya yazar.

Etkinlik Sonrasında: -Iş mastar ekinin kullanımıyla ilgili öğrencilerden örnek cümleler istenir.

Öz Değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Deneyim, duygu ve olayların ayrıntılı bir şekilde betimlendiği cümleleri anlayabilirim.	

(Etkinlik 12 – Müzik 3)

Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım: *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 20 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilere dinleyecekleri şarkının adı söylendikten sonra fotokopi ile çoğaltılmış şarkı sözleri öğrencilere dağıtılır. Etkinlik sırasında şarkının iki kez dinletileceği söylenir. Şarkı sözleri sınıfta okunarak anlaşılmayan sözcükler varsa açıklanır.

Etkinlik Sırasında: Öğrenciler dört ya da beşer kişilik gruplara ayrılır. Gruplardan bu şarkıya çekecekleri video klipin kurgusunu yazmaları istenir.

Etkinlik Sonrasında: Gruplarca hazırlanmış video kliplerin kurguları sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Nedenler, sonuçlar ve varsayımsal durumlar hakkında fikir yürütebilirim.	
	Neden- sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	

Etkinlik 13

Müzik 4

 HİCAZKÂR SAZ ESERİ– OYA LEVENDOĞLU ÖNER

Düzey: B1

Beceri alanı: Yazılı Anlatım

Yazılı Anlatım: *Bildik ya da ilgi alanıma giren konularla bağlantılı bir metin yazabilirim. Deneyim ve izlenimlerimi betimleyen kişisel mektuplar yazabilirim.*

Süre: 45 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilerden kendilerini Türkiye'de gezdikleri bir şehirdeyken memleketlerinden birisine bir mektup yazıyormuş gibi hissetmeleri istenir. Mektupta gezdikleri şehirle ilgili izlenimlerini anlatacaklardır. Mektubu yazarken fonda Türk motifli bir müzik dinleyecekleri söylenir. Düşünmeleri için birkaç dakika verilir.

Etkinlik Sırasında: 20 dakika boyunca öğrenciler mektuplarını yazarken parça iki defa dinletilir.

Etkinlik Sonrasında: Mektuplar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Deneyim , duygu ve olayları ayrıntılı bir şekilde betimleyen mektuplar yazabilirim.	

(Etkinlik 13 – Müzik 4)

Düzey: B2

Beceri alanı: Yazılı Anlatım

Yazılı Anlatım**:** *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 30 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilerden kendilerini Türkiye'de gezdikleri bir şehirdeyken memleketlerinden birisine bir mektup yazıyormuş gibi hissetmeleri istenir. Mektupta gezdikleri şehirde yaşadıkları bir olayla ilgili görüşlerini anlatacaklardır. Mektubu yazarken fonda Türk motifli bir müzik dinleyecekleri söylenir. Düşünmeleri için birkaç dakika verilir.

Etkinlik Sırasında: 20 dakika boyunca öğrenciler mektuplarını yazarken parça iki defa dinletilir.

Etkinlik Sonrasında: Mektuplar sınıfta okutularak değerlendirilir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	

4.4 Sanatsal Bir Uyaran Olarak Filmin Kullanıldığı Etkinlikler

Etkinlik 14

Film 1

 ANLAMAZDIN - AYLA DİKMEN (Video Klip)

Sevilirken bilmedin mi?
Ben söylerken gülmedin mi?
Falımızda hasret var, ayrılık var demedim mi?

Anlamazdın anlamazdın,
Kadere de inanmazdın.
Hani sen acı veren kalpsizlerden olamazdın?
Dilerim ki mutlu ol sevgilim,
Ben olmasam bile hayat gülsün sana.
Günahım boynunda, ağlayan bir çift göz bıraktın arkanda.

Kalbim bomboş kaldı sanma,
Acılar geçer zamanla.
Aşka tövbe demem ben,
Görürsün sevince yeniden.

Anlamazdın anlamazdın,
Kadere de inanmazdın.
Hani sen acı veren kalpsizlerden olamazdın?
Dilerim ki mutlu ol sevgilim,
Ben olmasam bile hayat gülsün sana.
Günahım boynunda, ağlayan bir çift göz bıraktın arkanda.

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme, Sözlü Anlatım

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel*

olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.

Sözlü anlatım: *Deneyimlerimi, hayallerimi, umutlarımı, isteklerimi ve olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim. Düşünce ve planlara ilişkin açıklamaları ve nedenleri kısaca sıralayabilirim. Bir öyküyü anlatabilirim, bir kitap ya da filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.*

Süre: 30 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir film müziğine çekilmiş klip olduğu söylenir. Filmin adı Issız Adam'dır. Öğrencilere bu adın ne çağrıştırdığı sorulur.

Etkinlik Sırasında: Şarkı sözlerinde altı çizili sözcükler yerine boşluk bırakılarak yazılmış metin öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden öncelikle hiçbir şey yapmaksızın videoyu izlemeleri istenir. Videoyu toplam üç kez izleyecekleri bilgisi verilir. İkincisinde dinleyerek dikte çalışması yapacaklardır. Üçüncü izleme ise kontrol amaçlı yapılacaktır.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden şarkı sözleri ve video klipteki görüntülerden yola çıkarak filmin konusu ile ilgili tahmin yürütmeleri istenir. Öğrenciler tahminlerini sözlü olarak paylaştıktan sonra öğretmen filmin konusunu anlatan aşağıdaki paragrafı okur.

"Issız Adam, modern hayatın yalnızlaştırdığı insanları anlatan aşk üzerine bir film. Alper, 30'lu yaşlarda, kendi restoranının sahibi iyi bir aşçıdır. Hayatının akışı, bir gün Beyoğlu'nun arka sokaklarındaki bir kitapçıya girmesiyle değişir, Ada'yla karşılaşır. Alper, Ada'nın güzelliğinden etkilenir ve Ada'yı takip etmeye başlar. Alper kopamadığı özgür hayatının içersinde Ada'ya yer açtıkça, yaşamının daraldığını fark eder."

Kaynak: http://www.intersinema.com/issiz-adam-filmi/ Son erişim: 04.06.2010.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Bir filmin konusunu aktarabilirim ve izlenimlerimi belirtebilirim.	
	Olayları betimlemek için çeşitli kalıpları yalın bir yoldan birbirine bağlayabilirim.	

(Etkinlik 14- Film 1)

Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım**:** *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 60 dakika

Etkinlik Öncesinde: Öğretmen Öğrencilere izleyecekleri videonun bir film müziğine çekilmiş klip olduğu söylenir. Filmin adı Issız Adam'dır. Filmin konusunu anlatan paragraf sınıfta okunur.

"Issız Adam, modern hayatın yalnızlaştırdığı insanları anlatan aşk üzerine bir film. Alper, 30'lu yaşlarda, kendi restoranının sahibi iyi bir aşçıdır. Hayatının akışı, bir gün Beyoğlu'nun arka sokaklarındaki bir kitapçıya girmesiyle değişir, Ada'yla karşılaşır. Alper, Ada'nın güzelliğinden etkilenir ve

Ada'yı takip etmeye başlar. Alper kopamadığı özgür hayatının içersinde Ada'ya yer açtıkça, yaşamının daraldığını fark eder."

Kaynak: http://www.intersinema.com/issiz-adam-filmi/ Son erişim: 04.06.2010.

Etkinlik Sırasında: Öğrencilere şarkı sözleri tam metin olarak dağıtıldıktan sonra klip izletilir.

Etkinlik Sonrasında: Öğrencilerden filmin konusundan ve klipteki sahnelerden yola çıkarak filmi anlatan bir kompozisyon yazmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	
	Nedenler-sonuçlar ve varsayımsal durumlar hakkında fikir yürütebilirim.	
	Bir filmin konusundan yola çıkarak hayali bir öykü oluşturabilirim.	

Etkinlik 15

Film 2

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Süre: 30 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Metnin altı çizili deyimler ve sözcük öbekleri boşluk bırakılarak

çoğaltılmış hali öğrencilere dağıtılır. Videoyu üç kez izleyecekleri bilgisi verilerek metinde boş bırakılan yerleri doldurmaları istenir.

Duru: Merhaba. Bak uçak biletimi aldım.
Ömer: Dönüşü var mı o biletin?
Duru: Uzakta.
Ömer: Ama ne kadar mesafede? Çünkü biliyorsun. Göğsümdeki dövme ile kalbim arasındaki üç santimlik yolu aşamadık bir türlü.
Duru: Bana mektup yazacak mısın?
Ömer: Yazmam.
Duru: Birbirimizi unutalım mı yani?
Ömer: İki eşya gibi hatırladıktan sonra.
Duru: A, hiç de öyle değil.
Ömer: Peki o zaman söyle. Kimim ben?
Duru: Of, yine aynı konu. Bende hiç izin yok öyle mi?
Ya, Benim de bir şeyleri ispatlamak için kan mı dökmem lazım?
Öyle mi? Al o zaman. Al. Hı, al. Al işte. Tamam al.
Ömer: Ya kızım ne yapıyorsun?
Duru: Bir dakika bırakır mısın? Al. Ah. Böyle inanmaya alışmışsın sen. Sırf bu yüzden içimden geçtiği zamanlarda bile sana sevgimi söylemeye korktum ben. Çünkü bazı kelimeler içinde patlıyor senin.
Ömer, seni seviyorum Ömer. Bildiğin gibi değil. Seni Mardin'de o ilkokulda gelip bulacak kadar seviyorum tamam mı? Ama vakit var. Çünkü ben annemin durumuna düşemem.

Sonrasında: Konuşmada geçen deyimlerin anlamlarını tahmin etmeleri istenir. Anlamlar öğretmen tarafından doğrulandıktan sonra cümle içinde kullanılır.

İki eşya gibi hatırlamak
Kan dökmek
İzi olmak
İçinden geçmek
İçinde patlamak

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Ara sıra karşılaştığım bilinmeyen sözcüklerin anlamlarını bağlamdan tahmin edebilir, tümceyi anlayabilirim.	
	Gerçek hayatta belirli sözcük ve kalıpların yinelenmesini istesem de anlaşılır karşılıklı günlük konuşmaları takip edebilirim.	

(Etkinlik 15 - Film 2)
Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım**:** *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 30 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Konuşma metni öğrencilere dağıtılır. Video iki kez izlenecektir. Öğrencilerden videoyu izledikten sonra karakterler arasındaki ilişkiyi anlatan bir paragraf yazmaları istenecektir.

Duru: Merhaba. Bak uçak biletimi aldım.
Ömer: Dönüşü var mı o biletin?
Duru: Uzakta.
Ömer: Ama ne kadar mesafede? Çünkü biliyorsun. Göğsümdeki dövme ile kalbim arasındaki üç santimlik yolu aşamadık bir türlü.

Duru: Bana mektup yazacak mısın?

Ömer: Yazmam.

Duru: Birbirimizi unutalım mı yani?

Ömer: İki eşya gibi hatırladıktan sonra.

Duru: A, hiç de öyle değil.

Ömer: Peki o zaman söyle. Kimim ben?

Duru: Of, yine aynı konu. Bende hiç izin yok öyle mi?

Ya, Benim de bir şeyleri ispatlamak için kan mı dökmem lazım?

Öyle mi? Al o zaman. Al. Hı, al. Al işte. Tamam al.

Ömer: Ya kızım ne yapıyorsun?

Duru: Bir dakika bırakır mısın? Al. Ah. Böyle inanmaya alışmışsın sen. Sırf bu yüzden içimden geçtiği zamanlarda bile sana sevgimi söylemeye korktum ben. Çünkü bazı kelimeler içinde patlıyor senin.

Ömer, seni seviyorum Ömer. Bildiğin gibi değil. Seni Mardin'de o ilkokulda gelip bulacak kadar seviyorum tamam mı? Ama vakit var. Çünkü ben annemin durumuna düşemem.

Sonrasında: Öğrencilerin yazdıkları paragraflar sınıfta okutulur.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	
	İki karakter arasındaki ilişkiyi betimleyebilirim.	

Etkinlik 16

Film 3

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme, Karşılıklı Konuşma

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Karşılıklı Konuşma: *Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Süre: 30 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Konuşma metni öğrencilere dağıtılır. Video iki kez izlenecektir. Öğrencilerden videoyu izledikten sonra altı çizili sözcüklerin anlamlarını tahmin etmeleri istenir.

Önem: Ali... Rahatsız etmiyorum değil mi?
Ali: Yo yo, gel Önem.
Önem: Gürültüleri duyuyor musun? Çeyizimi taşıyorlar.
Ali: Yaaa, hadi bakalım Önem mutlu ol ya.
Önem: Yarın akşam da arka bahçede kına gecesi yapacağız. Ama sana asıl söylemek istediğim başka. Ali, nikâh şahidim olur musun?
Ali: Ben mi?
Önem: Çok düşündüm. Senden başkası olmaz. Yani bana kefil olur musun?
Ali: Canım benim. Seve seve. Tabii.
Önem: Aslında korkuyorum Ali. Biz öyle sanıyoruz ama hayat o kadar zor değil, demiştin ya. Onu düşünüp rahatlıyorum. Zor değil, değil mi?
Yani korkulacak bir şey yok. Biz öyle sanıyoruz.
Tamam, haydi görüşürüz.

Sonrasında: Konuşmada geçen "çeyiz", "kına gecesi", "nikâh şahidi" anlamları üzerine konuşulur. Öğrencilerden Türkiye'de gördükleri evlilik törenleriyle ilgili izlenimlerini anlatmaları istenir.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Tartışılan konu bildiğim bir konu olduğunda ara sıra karşılaştığım bilinmeyen sözcüklerin anlamlarını bağlamdan tahmin edebilir, tümceyi anlayabilirim.	
	Gerçek hayatta belirli sözcük ve kalıpların yinelenmesini istesem de anlaşılır karşılıklı günlük konuşmaları takip edebilirim.	

(Etkinlik 16- Film 3)

Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Yazılı Anlatım

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Yazılı Anlatım**:** *İlgi alanıma giren çok çeşitli konularda anlaşılır, ayrıntılı metinler yazabilirim. Belirli bir bakış açısına destek vererek ya da karşı çıkarak bilgi sunan ve nedenler ileri süren bir kompozisyon ya da rapor yazabilirim. Olayların ve deneyimlerin benim için taşıdıkları önemi ön plana çıkaran mektuplar yazabilirim.*

Süre: 60 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Konuşma metni öğrencilere dağıtılır. Video iki kez izlenecektir.

Sonrasında: Türkiye'de evlilik kültürüyle ilgili konuşulur. Konuşmada anlaşılmayan sözcükler varsa açıklanır.

Öğrencilerden kendi ülkelerindeki evlilik kültürünü anlatan bir paragraf yazmaları istenir. Paragraflar sınıfta okutulur.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Somut ve soyut konulardaki standart dil kullanılarak normal bir hızda yapılan konuşmaları anlayabilirim.	
	Bildik iki durumu karşılaştıran yazılar yazabilirim.	

Etkinlik 17

Film 4

Düzey: B1

Beceri alanı: Dinleme, Karşılıklı Konuşma

Dinleme: *İş, okul, boş zaman vb. ortamlarda sürekli karşılaşılan bildik konulardaki net, standart konuşmanın ana hatlarını anlayabilirim. Güncel olaylar ya da kişisel ilgi alanıma giren konularla ilgili radyo ve televizyon programlarının çoğunun ana hatlarını yavaş ve net olduğunda anlayabilirim.*

Karşılıklı Konuşma: *Dilin konuşulduğu ülkede seyahat ederken ortaya çıkabilecek birçok durumla başa çıkabilirim. Bildik, ilgi alanıma giren ya da günlük yaşamla ilgili (Örneğin; aile, hobi, iş, yolculuk ve güncel olaylar gibi) konularda hazırlık yapmadan konuşmalara katılabilirim.*

Süre: 30 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Konuşma metni öğrencilere dağıtılır. Video iki kez izlenecektir.

Ömer: Allah Allah, hiç uyumaz mı bu kadın ya,
Olcay: Kolay gelsin.
Ömer: Sağ olun. Erkencisiniz.
Olcay: Sen de öyle.
Ömer: Şimdi kalktım. Sabah sporumu yapıp öyle atılayım dedim hayata.
Olcay: Şimdi mi kalktın? Ama ben seni dışarıdan gelirken gördüm.

Ömer: A, fırına kadar gitmiştim. Ekmek daha çıkmamış, ben de geri döndüm. Birazdan yine giderim.

Olcay: Beni ilgilendirmez ama... Yok, aslında ilgilendirir. Madem sen silah getirecek kadar yakın buluyorsun bizi söyleyeceğim. Çok kolay yalan söylüyorsun Ömer.

Ömer: Yalan mı? Kim?

Olcay: Bir erkek bu kadar kolay yalan söylüyorsa...

Anneanne: Bana bak, nerdeydin sen sabaha kadar?

Ömer: Tamam ya, evde değildim. Eczacı kalfası bir arkadaşım var. Nöbetçiydi dün gece, sen de kal dedi, kaldım.

Anneanne: Peki o silah neyin nesiymiş?

Bak, dayının sandığından çıkardıysan eğer o silahı. Ya ben ne yapacağım senle oğlum?

Ömer: Yaptığım her şey yanlış mı be anneannem be?

Tamam, dayımın sandığından aldım, ne olmuş?

Hem dayım ne yapacak o silahı ya?

Boşa üzüyorsun kendini. Bozuk o silah.

Olcay: Bozuk mu?

Ömer: Yaa, terimiz soğudu be. Bir sabah sporu yaptırmadınız adama ha.

Çattık valla ya. Pişti olduk sabah sabah ha.

Anneanne: Arsız, arsız. Yalan söylüyor. Sabaha kadar kumar masasından kalkmıyor. Parayı da bitirene kadar oradan kalkmayacak.

Olcay: Tamam tamam, sinirlenme.

Anneanne: Terbiyesiz.

Olcay: Haydi gel sabah sabah, çayı bizde içelim gel.

Yaşlı adam: Kalkmadı mı daha bu kız.

Yaşlı adamın eşi: Kalkmadı daha, bırak uyusun.

1. izleme sırasında

00.42 Video durdurulur. Sizce neden paralarına bakıyor? Ne hissediyor olabilir?

01.16 Video durdurulur. Ömer neden şimdi spor yapıyor?

Sonrasında: Öğrencilerin anlamadıkları sözcükler varsa açıklanır. Öğrencilere "Videoda kaç farklı ev görüyorsunuz?", "Bu insanların birbiriyle ilişkisi sizce ne?" soruları sorularak konuşma ortamı yaratılır.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Öykünün açık ve dilin anlaşılır olduğu filmleri takip edebilirim.	
	Anlaşılır bir konuşma ve alışık olduğum bir şive kullanılması durumunda günlük hayatla ya da mesleki konularla ilgili gerçek bilgiyi, anafikri ve ayrıntılarıyla anlayabilirim.	
	Düşünceler, planlar ve olayları kısaca nedenleriyle açıklayabilirim.	

(Etkinlik 17 - Film 4)

Düzey: B2

Beceri alanı: Dinleme, Karşılıklı konuşma

Dinleme: *Güncel bir konu olması koşuluyla uzun konuşma ve sunumları anlayabilir, karmaşık tümcelerle yapılan tartışmaları takip edebilirim. Televizyon haberlerini ve güncel olaylara ilişkin programların çoğunu anlayabilirim. Standart dilin kullanıldığı filmlerin çoğunu anlayabilirim.*

Karşılıklı konuşma: *Öğrendiğim dili anadili olarak konuşan kişilerle anlaşmayı mümkün kılacak bir akıcılık ve doğallıkla iletişim kurabilirim. Bildik konulardaki tartışmalarda, kendi görüşlerimi açıklayıp destekleyerek etkin bir rol oynayabilirim.*

Süre: 30 dakika

İşleyiş: Öğrencilere izleyecekleri videonun bir diziden bir bölüm olduğu bilgisi verilir. Video iki kez izlenecektir. Metin dağıtılmadan önce video başlatılır.

01.16 Video durdurulur.

“Sizce bundan sonra ne olacak?” sorusuyla öğrencilerin ilgisi çekilir ve tahminleri üzerine konuşmalar yapılır.
Metin öğrencilere dağıtılır. Video izlemeye devam edilir.

Sonrasında: Öğrencilerin anlamadıkları sözcükler varsa açıklanır. Öğrencilere “Sözü edilen silahın Olcay’la ilgisi sizce ne olabilir?”, “Ömer niçin yalan söylüyor olabilir?” soruları sorularak konuşma ortamı yaratılır.

Öz değerlendirme:

(Yapabildikleriniz için (+), kolayca yapabildikleriniz için (++), yapamadıklarınız için de (-) sembollerini kullanarak işaretleyiniz.)

Etkinlikle ilgili:	Nedenler, sonuçlar ve varsayımsal durumlar hakkında fikir yürütebilirim.	
	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav oluşturabilirim.	

4.5 Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri

Bu etkinliklerde görsel ve görsel- işitsel uyaranlardan yola çıkılarak öğrencilerin düşündüklerini ifade etmelerine yönelik farklı uygulamalar hazırlanmıştır. Kısa süreli bu tip etkinlikler öğrencilerin iletişimsel yetilerini geliştirmeye yönelik olduğu gibi, öğrencinin yaratıcılığını da harekete geçireceği düşünüldüğünde bir dil dersinde hedef dilin kullanımına yönelik öğrencilerin duygu, düşünce ve dil birikimlerini devindirecektir. Bu etkinliklerin kaynaştırma (İng. ice-breaking) amacına da uygun olacağı düşünülmektedir.

Etkinlik 1 (5-10 dakika)

Konuşan Fotoğraflar: Sınıftaki öğrenci sayısına göre oluşturulacak küçük gruplardan her biri kendi içinde olmak üzere fotoğrafları karşılaştıran bir konuşma yapmaları istenir.

Etkinlik 2 (5 dakika)

Kim kazanacak? Sınıftaki öğrenci sayısına göre oluşturulacak küçük gruplardan belirlenen iki dakikalık bir süre içinde çağrışım sözcükleri listelemeleri istenir. Sonra gruplar arası değerlendirme yapılıp bağlamla ilgili en çok sözcük bulan grup birinci ilan edilir.

Etkinlik 3 (10 dakika)

Top sende: Fotoğraftan yola çıkılarak sınıfça bir öykü oluşturulur. Bunun için öğretmenin öykünün ilk cümlesini söyledikten buruşturularak top haline dönüştürülen bir kâğıdı istediği öğrenciye atmasıyla bir öykü başlatılır. Örneğin " Karlı bir İstanbul sabahıydı." Topu tutan öğrenci bir önceki cümleyi devam ettirebilecek bir başka cümle kurarak öyküye katkıda bulunur ve topu başka bir öğrenciye atar. Bu uygulama öğrenci sayısına göre birkaç tur dönebilir.

Etkinlik 4 (5 dakika)

Bu adamın nesi var? Fotoğraf öğrencilere gösterildikten sonra öğrencilerden birkaç cümle ile fotoğraftaki kişinin içinde bulunduğu ruh hali ve bunun nedenini yazmaları istenir.

Etkinlik 5 (10 dakika)

Sonrasında ne oldu? Grup çalışması olabilir. Öğrencilere fotoğraf gösterildikten sonra “Neler olacak?” sorusu yöneltilerek olayın sonrasıyla ilgili bir kurgu yaratmaları istenir. Bir paragrafta yazdırılır, paragraflar sınıfta okutulur ve en ilginç kurguya sahip grup seçilir.

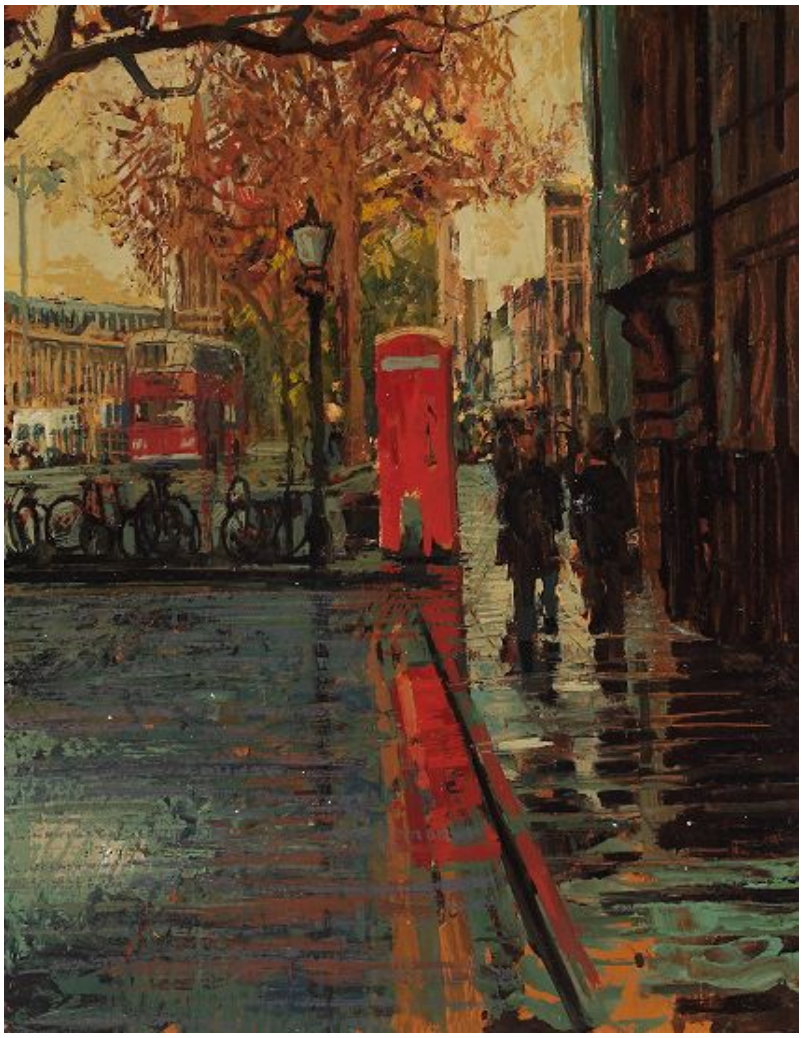
Etkinlik 6 (5 dakika)

Avantajlar ve dezavantajlar: Öğrenciler ikili gruplandırılır. Fotoğraflar gösterildikten sonra internetten alışveriş ile geleneksel alışverişi karşılaştırarak karşılıklı konuşmaları istenir.

Etkinlik 7 (10 dakika)

Hamel, Francis

Siz olsaydınız ne yapardınız? Resim öğrencilere gösterildikten sonra bir bağlam oluşturulur.

Güneşli bir günde şemsiyenizi almadan dışarı çıkmıştınız. Ancak birden yağmur bastırdığı için yolda gördüğünüz ankesörlü telefon kabinine sığındınız. Yağmurun dinmesini beklerken kabindeki telefon kısa aralıklarla birkaç kez çaldı. Başta açmayı düşünmediniz ama çok ısrarlı arandığı için açmaya karar verdiniz. Telefondaki kişi sizden bir konuda yardım istiyor. Konu ne? Siz olsaydınız ne yapardınız? Bir paragraf ta anlatınız.

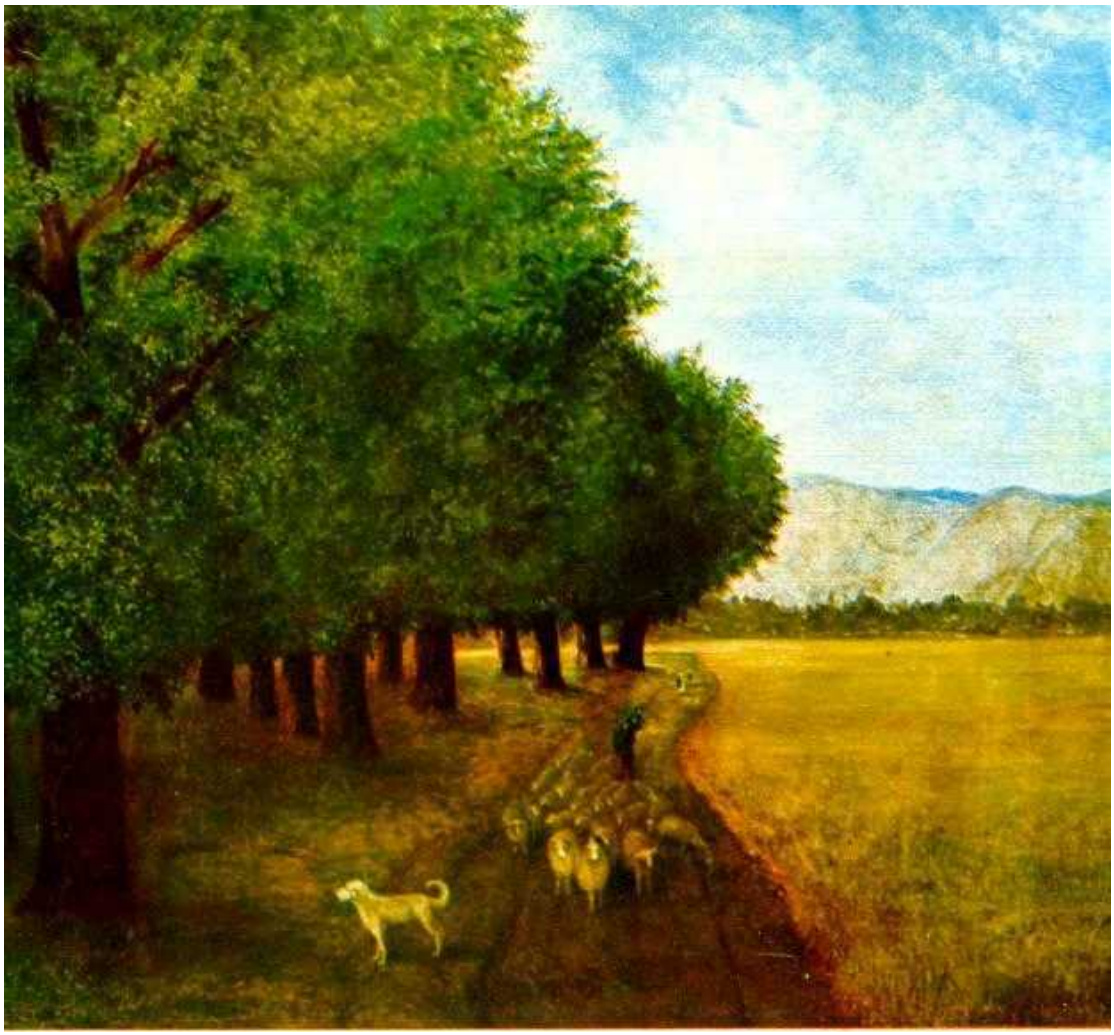
Etkinlik 8 (5 dakika)

Turani, Adnan

Günlük: (**Kim, ne zaman, nerede, nasıl?)** Öğrencilere resim gösterildikten sonra, resimdeki defterin bir günlük olduğu söylenir. Öğrencilerden günlükte yazanları okumaları istenir. Bunun için sırayla öğrencilerin birer cümle kurmaları gerekir. Burada önemli olan bir önceki cümleyi anlamsal bütünlüğü bozmayacak şekilde takip eden yeni bir cümle oluşturmaktır. Günlükte kullanılacak dilin yalın ve içten olduğu öğrencilere hatırlatılmalıdır.

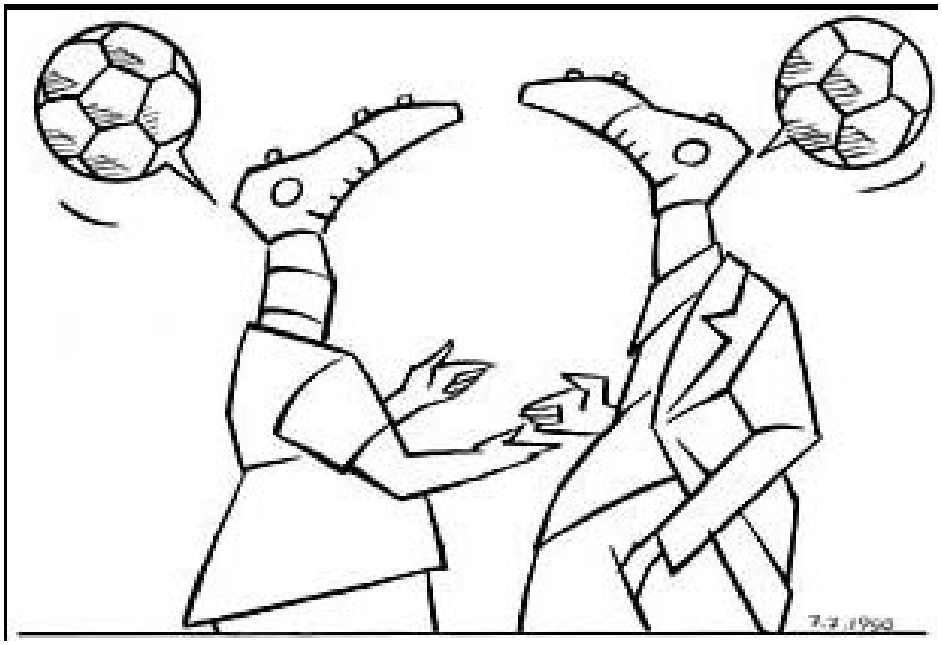
Etkinlik 9 (3 dakika)

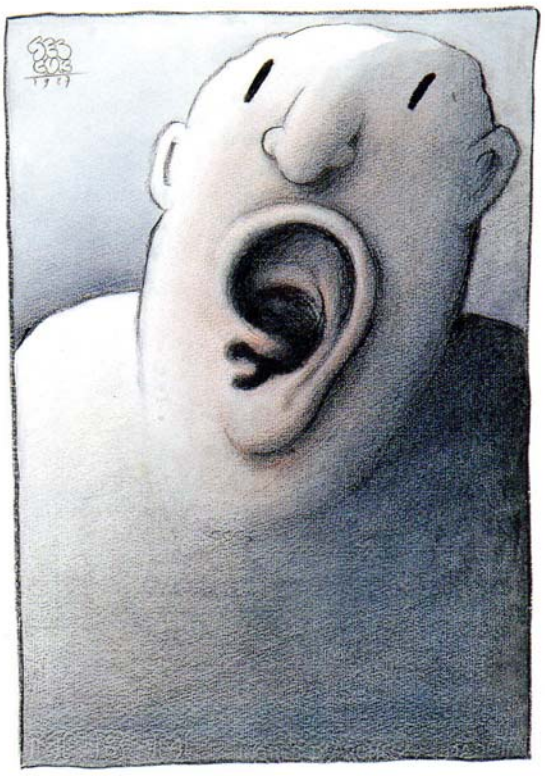
Şeker Ahmet Ali Paşa

Neler olmazdı? Sınıf gruplara ayrılır. Resim öğrencilere gösterildikten sonra kendilerini resimde gördükleri çoban yerine koymaları istenir. Günümüzde böyle bir doğa içinde çobanlık yapan birinin hayatında bizim hayatımızda olan nelerin olmadığı sorusu sorulur. Gruplardan birer liste yapmaları istenir. En çok doğru sözcük listelemiş olan grup birinci ilan edilir.

Etkinlik 10 (5 dakika)

Selçuk, Turhan

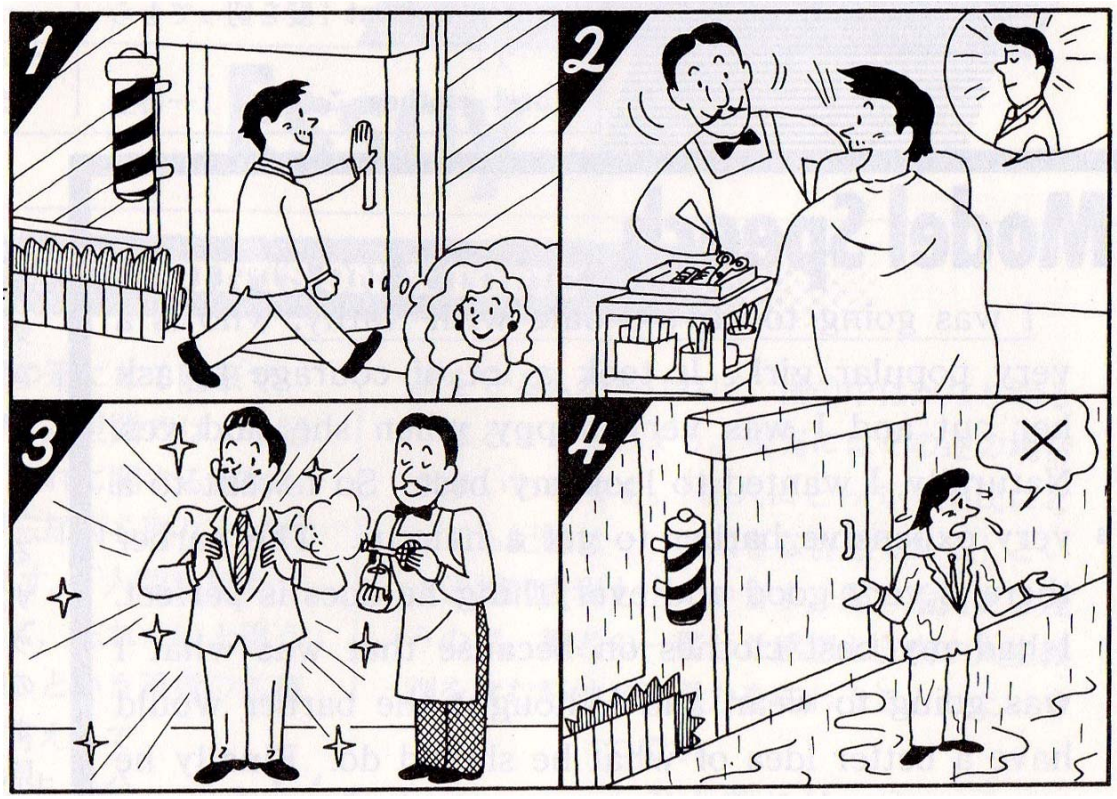

Demirel, Selçuk (Demirel, 1997: 153)

İletisini bulalım: Öğrencilere gösterilen karikatürün öğrencilerde neler çağrıştırdığına ve onlara neler düşündürdüğüne ilişkin bir konuşma ortamı oluşturulur. Öğrenciler konuşmaya başlamadan önce onlara düşüncelerini toparlamaları için bir dakikalık süre verilir.

(Sever ve diğerleri, 2006: 65'den uyarlanmıştır.)

Etkinlik 11 (5 dakika)

English Educational Foundation of Japan. (1988). Practical English Course Book 2. Tokyo. s. 111'den uyarlanmıştır.

Anlat bakalım: Gül ile buluşacak olan Ali iyi görünmek istemiştir. Resimlere dikkatlice bakın ve aşağıdaki yönergeleri uygulayın.

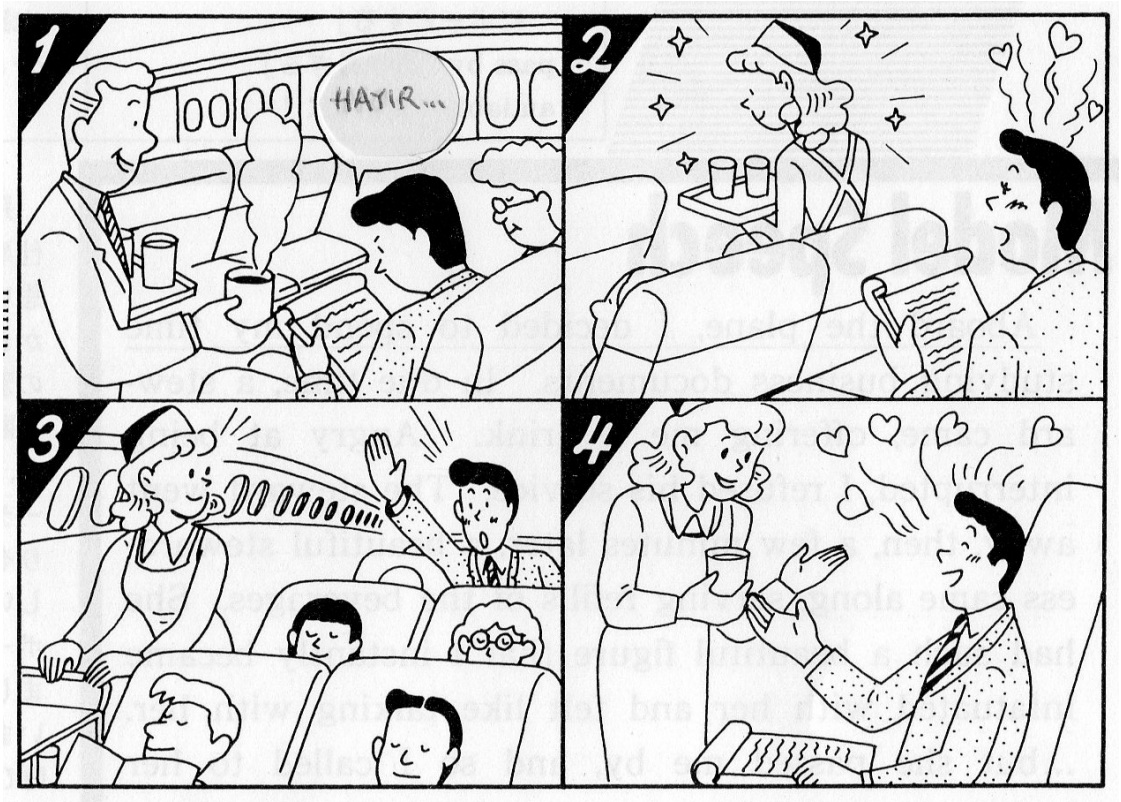
Kendinizi Ali yerine koyarak öyküyü anlatacaksınız.
Öyküyü iki dakika içinde bitirmeniz gerekiyor.
Düşünmek için bir dakikanız var.
Lütfen öykünüze "Akşam Gül ile buluşacaktım." cümlesiyle başlayınız.

Bu etkinliğe sınıftan gönüllü öğrenciyle başlanabilir. İsteyen birkaç öğrenci daha belki ilginç bir yorum katarak kendi oluşturduğu öyküyü anlatabilir.

Öneri: Ders başlarında "söylenen sözcüğün son harfiyle başlayan yeni sözcük bulma" oyunu derse giriş etkinliği olarak oynanabilir. Beş dakikalık bir zaman ayrılması uygun olan bu oyun hem öğrencilerin dikkatini çekecek hem

de onları derse hazır hale getirecektir. Bu oyunu bitirecek kişiye (belirlenen birkaç saniye içinde yeni sözcük bulamama, öncesinde söylenmiş bir sözcüğü tekrarlama gibi...) hikâyeyi anlatma görevi verilebilir.

Etkinlik 12 (5-10 dakika)

English Educational Foundation of Japan. (1988). Practical English Course Book 1. Tokyo. s. 15'den uyarlanmıştır.

Anlat bakalım: Ali Bey bir iş gezisi için uçaktadır. Uçaktaki zamanını çalışarak geçirmek istemiştir. Resimlere dikkatlice bakın ve aşağıdaki yönergeleri uygulayın.

Kendinizi Ali Bey yerine koyarak öyküyü anlatacaksınız.
Öyküyü iki dakika içinde bitirmeniz gerekiyor.
Düşünmek için bir dakikanız var.
Lütfen öykünüze "Yolculuğum sırasında zamanı işim ile ilgili çalışarak geçirmeyi düşünmüştüm ." cümlesiyle başlayınız.

Etkinlik 13 (5 dakika)

Buna ne denir? Öğrencilerden ikili gruplar halinde çalışmaları istenir. Bu gruplardan fotoğrafları birlikte inceleyip üzerinde konuşarak fotoğraflara başlık olabilecek bir isim bulmaları istenir. Tüm isimler okunduktan sonra içlerinden birisi “en iyi” olarak seçilir.

Etkinlik 14 (10 dakika)

Benim çocukluğumda... Fotoğraf öğrencilere gösterilerek fotoğraftaki çocuklarla kendi çocukluklarının oyunlarını kıyaslayan bir cümle yazmaları istenir. Cümleler okunduktan sonra en yaratıcı çocuk oyunu sınıf tarafından seçilir.

Etkinlik 15 (5 dakika)

Güne başlarken: Geleneksel Türk kahvaltısı ile kendi ülkenizdeki kahvaltı alışkanlıklarını karşılaştıran bir tartışma yapınız.

Etkinlik 16 (5-10 dakika)

Akbank.mov (Süre: 01:13)

Ne reklamı?

1. izleme sırasında:

Öğrencilere 00.55 saniyelik bölüm izletildikten sonra video durdurulur. Bu arada öğretmen tahtaya reklamda geçen sloganları yazar. Öğrencilerin bu sloganların ne reklamına ait olabileceği konusunda tahmin yürütmeleri istenir.

Daha çok fırsat

Daha çok özgürlük

Daha çok enerji

Daha çok bilgi
Daha çok şans
Daha çok emek
Daha çok dostluk

Öğrenciler tahminlerini söyledikten sonra videoya devam edilir.
Devam etmeden önce: Öğrencilere bir dikte çalışması yapacakları söylenir. Metinde boş bırakılan yerleri doldurmaları istenir.

Daha çok sevgi
Binlerce Akbanklının _____ Türkiye ile birlikte _____. Bu büyük _____ geleceği tasarlıyor, yeni _____ yaratma _____ çalışmaya devam ediyor.
Türkiye'nin yenilikçi gücü.

2. izleme: Video kontrol için ikinci kez izletilir.
Özgün metin:
Binlerce Akbanklının kalbi Türkiye ile birlikte atıyor. Bu büyük güç geleceği tasarlıyor, yeni değerler yaratma heyecanıyla çalışmaya devam ediyor.
Türkiye'nin yenilikçi gücü.

Etkinlik sonrasında: Bir banka reklamı için slogan yazmak üzere grup çalışması yapılır.

Etkinlik 17 (5 dakika)
İş Bankası.mov (Süre: 01:48)

Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla anıyoruz:

Bu reklam filmi 10 Kasım, 29 Ekim, 23 Nisan, 19 Mayıs, 30 Ağustos gibi Türkiye Cumhuriyeti için önemli günlere denk gelen haftalarda yapılan derslerde günün anlamına ilişkin sınıfta yapılacak konuşmadan sonra dikte çalışması olarak kullanılabilir. Her düzey ya da hedef dilbilgisi konusu için öğretmen uygun sözcükleri boş bırakarak metni tekrar yazmalıdır.

Örnek uygulama: Gelecek zaman öğretimi sırasında altı çizili sözcükler için boşluk bırakılabilir. Özellikle yazımı konusunda öğrencilerin sıklıkla yanlış yaptığı gelecek zaman ekinin doğru yazımının pekiştirilmesi için uygun olacaktır.

Reklamın özgün metni:

Çocuk: Aaa...

M. Kemal Atatürk: Ne oldu çocuk?

Çocuk: Senin eline diken batar mı?

M. Kemal Atatürk: Batmaz mı?

Çocuk: Seni elin kanar mı?

M. Kemal Atatürk: Kanamaz mı?

Çocuk: Ama sen Atatürk değil misin?

M. Kemal Atatürk: Öyleyim çocuk.

Çocuk: Ama...

M. Kemal Atatürk: Sen şimdi bırak benim kim olduğumu. Bu gülü yetiştireceksen canın yanacak. Elin kanayacak, güneş seni terletecek. Bu bahçede gül bitmez diyenler olacak. Gül öyle yetiştirilmez böyle yetiştirilir, diyenler olacak. Sen kendine şunu soracaksın: “Ben burayı gül bahçesi yapmak istiyor muyum? Ben burada dünyanın en güzel güllerini yetiştirmek istiyor muyum?” Eğer çok istiyorsan ne eline batan diken ne de söylenenler umurunda olmayacak. Kim olursan ol tek isteğin... Şu kokuyu duymak olacak. Anladın mı?

Çocuk: Anladım.

M. Kemal Atatürk: Aferin sana.

Hadi bakalım, devam.

5. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç

Toplum içinde yaşayabilmenin en temel koşulu olan iletişimi sağlayan dil, dört temel beceri olarak kabul edilen dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinden oluşmaktadır. Bu beceri alanlarından dinleme ve okuma becerileri “anlama”ya ilişkin, yazma ve konuşma becerileri ise “anlatma”ya ilişkin becerilerdir. Tüm öğrenim süreci boyunca dil öğretimi, dilin anlama ve anlatma yani iletişim aracı olarak kullanılmasının öğretilmesi noktasından yola çıkar ve dolayısıyla bu dört temel beceriyi geliştirmeyi hedefler. İletişimsel amaçlarla dil öğrenme sürecinin tartışmasız koşulu, öğrenenlerin sınıf ortamlarında “etkin” olmalarını sağlamaktır.

Beynin sağ ve sol yarı küreler olmak üzere iki ayrı bölümü vardır. Dil işlevlerini üstlenmiş olan sol yarının bilimsel işlev ve yetileri denetlediği, sağ yarının ise sanatsal denilebilecek düşünme biçimi için gerekli işlev ve yetileri denetlediği bilinmektedir. Öğrenenin anlama ve anlatma dolayısıyla da iletişim becerilerini geliştirmeyi hedefleyen dil öğretimi çalışmalarında, alıcısına verdiği iletisiyle bir iletişim aracı olan sanatsal uyaranların kullanımı öğrenene düşünme sorumluluğu verir ve aynı zamanda beyne tümel çalışma olanağı sağlar. Beynin tümel çalışmasıyla ortaya çıkan yaratıcılık, iletişim becerilerine odaklı, yorumlama, anlatma ve tartışma içeren çeşitli sınıf içinde uygulanacak etkinliklerin başarısı ve verimliliği açısından önemli bir yetidir. Öğrenenin duygu ve düşüncelerini uyarabilen etkinlikler ve araçlar daha derin ve uzun süreli bir öğrenmeyi sağlar. Bu nedenle çalışmada etkinlikler sanatsal uyaranlardan yararlanılarak tasarlanmıştır.

Türkiye 1950 yılında Avrupa Konseyi’ne üye olmuştur. Bir konsey üyesi olarak Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları ülkemizde

de benimsenmektedir. Avrupa'da ortak bir yabancı dil öğretim programı ve yabancı dil öğretiminde ortak ölçütler ve buna dayalı bir araç geliştirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (The Common European Framework of Reference for Languages)'ni oluşturmuştur. Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde AOBM'nin tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınarak dilsel becerilerin kazandırılmasına odaklı, sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış etkinlikler üzerine bir model önerisi oluşturulmuştur. AOBM'nde tanımlanmış B1 ve B2 düzeyleriyle sınırlandırılan bu çalışmada sanatsal uyaranlar olarak resim, karikatür, müzik ve film kullanılmıştır. Böylelikle sanatsal uyaranlarla AOBM'de tanımlanmış B1 ve B2 düzeylerinde tasarlanmış etkinliklerin kullanılabilirliği ortaya konmuştur.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin büyük bir kısmını ülkemizde iş amaçlı yaşayan yabancılar (diplomatlar, öğretim görevlileri, iş adamları... ve aileleri) ile ülkemize üniversite öğrenimi için gelmiş yabancı uyruklu öğrenciler, diğer bir deyişle yetişkinler oluşturmaktadır. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, yetişkin öğretimi kapsamında ele alınmıştır. Yetişkinlerin ihtiyaç ve ilgileri, yetişkinlere yönelik öğretim etkinliklerinin çıkış noktasını oluşturur. Yetişkinlerin öğrenmeleri yaşam odaklıdır. Bu nedenle çalışmada yaşamın içinden konular ve durumlar değerlendirilerek etkinlikler hazırlanmıştır.

Çalışma kapsamında tasarlanan etkinlik önerileri kullanılan sanatsal uyaranlar temel alınarak sınıflandırılmıştır. Aynı uyaran ile hem B1 hem B2 düzeyine yönelik etkinlikler tasarlanırken amaç, düzeyler arasındaki farkı ve dolayısıyla genişleyen yelpazeyi ortaya koymaktır. Öğrenenlerde "etkinlik" uygulamalarına temel oluşturulması ve alışkanlık kazandırılması amacıyla "Yaratıcı Geçiş Etkinlikleri" başlığı altında iletişimsel yetiyi geliştirebilecek, yaratıcılığı destekleyen kısa süreli etkinlikler oluşturulmuştur.

AOBM'nin tanımladığı öğrenme düzeyleri ve dil yeterlilik ölçütleri temel alınarak dilsel becerilerin kazandırılmasına odaklı, sanatsal uyaranlarla yapılandırılmış her etkinlik için, AOBM'de tanımlanmış betimleyiciler

kullanılarak öğrenenin kendisini değerlendirmesine olanak tanıyan bir öz değerlendirme çizelgesi hazırlanmıştır. Böylelikle öğrenenin, etkinliğin kazandırmayı hedeflediği beceriler açısından kendisini değerlendirmesine olanak sağlanmıştır.

5.2 Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde:

1. Öğrenenlerin hayal gücünü harekete geçirecek çoklu uyaranlarla buluşturulduğu ders araçlarının Avrupa Ortak Başvuru Metni'ni temel alarak geliştirilmesi,
2. Geliştirilen ders araçlarında öğrenenlerin iletişim yeteneklerini geliştirmek üzere, sınıf ortamlarında uygulanabilecek etkinliklere daha fazla yer verilmesi,
3. Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde tanımlanan dil yeterlilik ölçütlerini temel alan etkinliklerin Avrupa Ortak Başvuru Metninde tanımlanmış tüm düzeylere uygun olarak geliştirilmesi,
4. Öğrenenlerin ve öğretmenlerin yaratıcılığına katkı sağlaması, yetişkin öğrenenler için yaşamın içinden durumlarla buluşma olanağı sunması, öğrenene tanıdığı, bildiği görsel uyaranlardan hareket etme olanağı vermesiyle kendilerini daha rahat hissetmesi bakımından ders araçları ve etkinliklerde sanatsal uyaranlardan yararlanılması,
5. Genellikle alıştırmaya yönelik hazırlanmış ders araçlarıyla buluşan öğretmenlerin etkinlik uygulamaları konusunda bilinçlendirilmesi,
6. Herhangi bir etkinliğin bitiminde öğrencinin kendisini değerlendirmesi öğrenmeyi bütünleyen önemli bir unsur olduğundan geliştirilen araçlarda öz değerlendirmeye yer verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Aksan, Doğan. (1990). *Her Yönüyle Dil: Ana Çizgileriyle Dilbilim I*. (Dördüncü Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

_____ (2003). *Dil, Şu Büyülü Düzen...* (Birinci Baskı). Ankara: Bilgi Yayınevi.

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (2007). *Tez Önerisi ve Tez Yazım Kılavuzu*. Ankara.

Avrupa Konseyi. (2001). *Common European Framework of References for Language Teaching, Assesments.* Cambridge: Cambridge UP.

Avrupa Konseyi. (2009). *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-* Değerlendirme (Çev. Ö.Demirel, A. Çakır, N. Sevil, İ. Egel, G. Yüksel, B. Haznedar, O. Toklu, İ. Bükel, A. Daloğlu). Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları. (Eserin orijinali 2001'de yayımlandı).

Balçıkanlı, Cem. (2006). *Promoting Learner Autonomy Through Activities at Gazi University Preparatory School*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Boyut Yayıncılık. (2006). *Van Gogh*. İstanbul: Boyut Matbaacılık A.Ş.

Can, Tuncer. (2006). "Oluşturmacılık ve Yabancı Dil Dersleri", Eğitimde Çağdaş Yönelimler-3: Yapılandırmacılık ve Eğitime Yansımaları Sempozyum Bildiriler Kitabı, s. 282-288.

Web:http://www.ingilish.com/olusturmacilikveyabancidil.html adresinden 05.06.2010 tarihinde alınmıştır.

Cantor, Jeffrey A. (1992). *Delivering Instruction to Adult Learners*. Toronto: Wall & Emerson.

Demircan, Ömer. (1990). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim Yayıncılık.

Demirel, Özcan. (2004). *Yabancı Dil Öğretimi*. (İkinci Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

_____ (2005). Avrupa Konseyi Dil Projesi ve Türkiye Uygulaması, *Milli Eğitim Bakanlığı Dergisi*, *167*, 71-82. Web: http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-demirel.htm adresinden 18.02.2010 tarihinde alınmıştır.

_____ (2007). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*. Ankara: PegemA Yayıncılık

Eker, Duygu Nihal. (2010). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğrenen Özerkliği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Erzen, Jale Necdet (1990). Çağdaş Avrupa'da Sanat Eğitimi. İ. San, Ö. Adıgüzel ve A. Okvuran (Editörler), *Türk Eğitim Derneği VIII. Öğretim Toplantısı.* Birinci Baskı. Ankara: Şafak Matbaacılık, s.63-76'daki makale.

Etike, Serap. (2001). *Cumhuriyet Dönemi Resim Eğitimi (1923-1950)*. (Birinci Baskı). Ankara: Güldikeni Yayınları.

_____ (1999). Sanat Nedir?. *Öğretmen Dünyası*, 231, 41.

Ilyin, Donna and Tragardth, Thomas (Eds). (1980). *Classroom Practices in Adult ESL*. (Second printing). Washington, D.C.:TESOL.

Ingo F. Walther (2005). *Van Gogh*. Germany. Taschen GmbH ve Remzi Kitabevi

Karababa, Z. Canan. (1999). *İlköğretim 3. Ve 5. Sınıf Türkçe ve İngilizce Ders Kitaplarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

_____ (2002). Avrupa Dil Gelişim Dosyası [The European Language Portfolyo(ELP)]. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi, 117*, 87-90.

_____ (2004). Teaching Turkish as a Foreign Language "From Theory to Classroom Practice". *Bilim ve Yeni Teknoloji Dergisi, Kırgızistan Milli Eğitim Bakanlığı, 7*, 154-158.

_____ (2007). An Application of European Language Council's Language Teaching Criteria to the Teaching of the Turkish Language in the Classroom Situation. *Bilim ve Yeni Teknoloji Dergisi, Kırgızistan Milli Eğitim Bakanlığı*, *7, 2,* 28-31

_____ (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. Cilt 42* (2), 265-277.

Karasar, Niyazi. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (16. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karasar, Niyazi. (2007). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kavcar Cahit, Oğuzkan Ferhan ve Aksoy Özlem. (2004). Yazılı ve Sözlü Anlatım. (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Knowles, Malcolm S. (1975). *Self-Directed Learning. A Guide for Learners and Teachers*. Cambridge: Englewood Cliffs.

Knowles, Malcolm S., Holton III Elwood F. ve Swanson Richard A. (2005). *The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development*. London: Elsevier

Kür, Pınar (2001). *Theo'ya Mektuplar Vincent Van Gogh*. İstanbul. YKY (Çeviriye Temel Alınan Kitap: Letters of Vincent Von Gogh, Haz.: Mark Roskill, Flamingo.)

Little, David ve Perclova, Radka. (2001). *The European Language Portfolio: A Guide for Teachers and Teacher Trainers*. Strazburg: Avrupa Konseyi.

Little, David. (2004, March). *Learner Autonomy, Teacher Autonomy and The European Language Portfolio*. Paper presented at UNTELE 2004 (Use of New Technologies in Foreign Language Teaching Conference), Compiègne, France. Web: http://www.utc.fr/~untele adresinden 30.05.2010 tarihinde alınmıştır.

Nunan, David. (1988). *The Learner-Centered Curriculum*. Glasgow: Cambridge University Press.

_____ (1995). *Language Teaching Methodology*. London: Prentice Hall.

Mirici, İ. Hakkı ve Demirel, Özcan. (2002). Yabancı Dil Eğitiminde Öğrenen Özerkliği. *Milli Eğitim Dergisi*, *155-156*, 76-88

Murphey, Tim. (1998). *Music & Song*. (Sixth imression). Çin: Oxford University Press.

Püsküllüoğlu, Ali. (1997). *Arkadaş Türkçe Sözlük.* (İkinci Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi

Richards, C. Jack. ve Nunan, David. (1997). Second Language Teacher Education. Cambridge: Cambridge University Press.

San, Inci. (1990). Resim-İş Öğretiminde Yaratıcılık. İ. San, H. Ö. Adıgüzel ve A. Okvuran (Editörler). *Türk Eğitim Derneği VIII. Öğretim Toplantısı.* Ankara. Şafak Matbaacılık, s.145-173'teki makale.

Sever, Sedat. (2001). Öğretim Dili Olarak Türkçenin Sorunları ve Öğretme-Öğrenme Sürecindeki Etkili Yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. Cilt. 42 (1)*, s.11-22

_____ (2007). Türkçe Öğretiminde Sanatsal Bir Uyaran Olarak Karikatürün Kullanılması. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. s. 222-229.

Sever, S, Kaya, Z ve Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi.* (Birinci Baskı). İstanbul: Morpa Yayıncılık.

Simpson, L. Edwin (1980). Adult Learning Theory: A State of The Art. H. Lasker, J. Moore, E.L. Simpson (Eds.). *Adult Development and Approaches to Learning* (p.28-32). Washington D.C.: National Institute of Education.

Şaşan, H. Hasan. (2002). Yapılandırmacı Öğrenme. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi, 74-75*, s. 49-52

Web: http://www.egitim.aku.edu.tr/yapilandirma.doc adresinden 20.05.2010 tarihinde alınmıştır.

Tomlinson, Brian. (1998). *Materials Development in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Ur, Penny and Wright, Andrew. (1999). *Five-Minute Activities*. (Eleventh printing). Cambridge: Cambridge University Press.

Wright, Andrew. (1976). *Visual Materials for the Language Teacher.* Hong Kong: Longman Group Ltd.

Yetkin, Suut Kemal. (1968). Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri. *A.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, *I*, *1-4*, s. 125-129.

İnternet Kaynakları

http://adp.meb.gov.tr/nedir.php (Son erişim: 03.11.2008).

http://tr.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh (Son erişim: 04. 02. 2010).

http://uretim.meb.gov.tr (Son erişim: 29. 05.2010)

http://lebriz.com/pages/artist.aspx?artistID=214&section=130&bhcp=1&periodID=-1&pageNo=0&exhID=0 (Son erişim: 26.08.2009)

http://webexhibits.org/vangogh/letter/18/554.html. (Son erişim: 20.01.2010)

http://www.artcyclopedia.com/masterscans/l203.html (Son erişim: 01.04.2010)

http://www.artcyclopedia.com/masterscans/l106.html (Son erişim: 15.03.2010)

http://www.sanalmuze.org/images/ts66.jpg (Son erişim: 15.05.2010)

http://www.sanalmuze.org/images/ts27.jpg (Son erişim: 15.05.2010)

http://www.irancartoon.com/indexday047.htm (Son erişim: 23.02.2010)

http://www.thy.com/tr-TR/corporate/skylife/article.aspx?mkl=1340&k=internet (Son erişim: 05.06.2010)

http://sanat.milliyet.com.tr/Sanat/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&ArticleID=532664 (Son erişim: 15.06.2010)

http://arsiv.ntvmsnbc.com/news/395817.asp (Son erişim: 29.05.2010)

http://www.tumgazeteler.com/?a=4020297 (Son erişim: 20.06.2010)

Etkinliklerde Kullanılan Sanatsal Uyaranlar Listesi

Resim

1. İsmet Birsel - 2006

80 x 60 cm.

Tual üzerine yağlıboya

Kaynak:

http://lebriz.com/pages/artist.aspx?artistID=214&section=130&bhcp=1&periodID=-1&pageNo=0&exhID=0

2. Van Gogh - 1988

The Bedroom

72 x 90 cm

Kaynak:

Boyut Yayıncılık (2006). Van Gogh. İstanbul: Boyut Matbaacılık A.Ş. ss: 59

Eskiz için kullanılan kaynak:

http://webexhibits.org/vangogh/letter/18/554.htm.

3. Van Gogh - 1988

Cafe Terrace'ta Gece

81 x 65.5 cm

Kaynak:

İngo F. Walther (2005). Van Gogh. Germany. Taschen GmbH ve Remzi Kitabevi ss:47

4. Van Gogh - 1988

Shoes

46 x 55 cm

Kaynak:

http://www.artcyclopedia.com/masterscans/l203.html

5. Paul Klee - 1925

The Goldfish

49 x 69 cm

Kaynak:

http://www.artcyclopedia.com/masterscans/l106.html

Karikatür

1. Turhan Selçuk

Kaynak:

http://www.sanalmuze.org/images/ts66.jpg

2. Turhan Selçuk

Kaynak:

http://www.sanalmuze.org/images/ts27.jpg

3. Cristobal Reinoso / Argentina - 2009

The 9th Tehran International Cartoon Biennial 2009

Kaynak:

http://www.irancartoon.com/indexday047.htm

4. Selçuk Demirel – 1989

32.5 x 43 cm

Kaynak**:**

Demirel, Selçuk. (1997). İz. İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık. 225

Müzik

1. Hayat Bayram Olsa

Seslendiren: Şenay Yüzbaşıoğlu

Süre: 3 dak. 22 sn.

2. Olmalı mı Olmamalı mı

Seslendiren: Bülent Ortaçgil

Süre: 3 dak. 08 sn.

3. Farketmeden

Seslendiren: Fikret Kızılok

Süre: 4 dak. 19 sn.

4. Hicazkâr Sazeseri - Oya Levendoğlu Öner

Orkestra Eşliğinde Ud ve Makamsal Ezgilerimiz

Beste: Nuri Halil Poyraz

Orkestrasyon: Münir Beken

Süre: 7 dak.

Film

1. Anlamazdın- Issız Adam Film Müziğine ait video klip

Seslendiren: Ayla Dikmen

Söz: Fikret Şenes

Süre: 3 dak. 28 sn.

2. "Yeditepe İstanbul" adlı diziden bir bölüm

Süre:1 dak. 19 sn.

3. "Yeditepe İstanbul" adlı diziden bir bölüm

Süre:1 dak. 1 sn.

4. "Yeditepe İstanbul" adlı diziden bir bölüm

Süre:2 dak. 48 sn.

EKLER

Çalışma kapsamında hazırlanan müzik ve film kullanılarak yapılandırılmış etkinliklerin ses ve görüntü dosyaları Ek 1 adıyla bir CD ile sunulmuştur.